

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ
ΤΡΙΑΚΟΝΤΑΕΤΙΑΣ
1956 – 1985

ΕΤΟΣ 30ον

ΤΕΥΧΟΣ 168

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ – ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1985

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» Χαρ. Τρικούπη 26
α' ὄροφος, Κωδ. 106 79 Τηλέφ. 3620-702

H.P. Blavatsky	Τὸ κλειδί τῆς Θεοσοφίας	350
»	Ἡ φωνὴ τῆς σιγῆς — Τὰ πρῶτα βήματα στὸν Ἀποκρυφισμὸ	150
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	350
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	100
»	Αἱ βαθύτεραι ὀψεις τῆς Ζωῆς	100
Irving S. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	150
An. Besant	Ἡ ἀπόκρυφη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	150
»	Ὁ Ἑσωτερικὸς Χριστιανισμὸς	350
Vivekananda	Κάρμα — Γιόγκα	150
Βενετοῦ - Ἰλαρίωνος	Φῶς στὴν Ἀτραπὸ	100
Krishnamurti	Βλέπε στὴν γ' σελίδα τοῦ ἔξωφύλλου	
Ἀντ. Ἀδριανοπούλου	Ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι	400
»	Οἱ Νόμοι τῆς Ζωῆς	200
Ἰω. Βασιλῆ	Τὸ Σημειωματάριο ἐνὸς Μύστου	400
»	Τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου	150
K. Μελισσαροπούλου	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς ἄδ. 150, δεμ. 250	
»	Μελετήματα ἄδ. 350, δεμ. 500	
»	Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία ἄδ. 400	
»	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) δεμ. 500	
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α' δεμ. 350	
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β'	200
»	Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισηναμοῦρτι	250
»	Ὁ Κρισηναμοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμὸ	100
»	Ὁ Ἰησοῦς	150
»	Ὁ Κομήτης (Θέατρο Ἰδεῶν)	100
»	«Ἀγνώστῳ Θεῷ»	30
»	Πέντε Τεκτονικαὶ Ὁμιλίες εἰς Α'	100
»	Μεγάλαις πράξεις στὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων	350
»	Ἀρχαιοελληνικά	350
Χρίστου Α. Ριζοπούλου	Οἱ τίτλοι τῶν Ἑλλήν. Τεκτ. Στ. τῆς Κύπρου με εἰσαγωγή περὶ Ἐλευθεροτεκτονισμοῦ	200
Περιοδικὸν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι 1965,71,73,74,76 ἑκαστος	200
»	» 1972,75,77,78,79 »	300
»	» 1980,81,82,83 »	400
»	» 1984 »	500
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1956-58, 1959-61, 1962-65 ἐκάστη	δεμένη	400
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1966-1970 χαρτόδετος	400, δεμένη	500

Ἀποστείλατε τὸ ἀντίτιμον διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

Αἱ ἀποστολαὶ ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐπιβαρύνονται με δραχμὰς 200

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 100

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 600. Ἐξωτερ. \$ 10, Ἀεροπ. \$ 15

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Χαρ. Τρικούπη 26 Κωδ. Ταχ. 106 79, Ἀθήναι

Τηλ. 36.20.702

Διευθυντῆς ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 30ον ● Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 1985 ● ΤΕΥΧΟΣ 168

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

Ὁ Κύριος Ὅδυσσέας

(Συνειδησιακός διάλογος)

Χορός ἀπό φωνές: Χορηγήσατέ μας τή σωφροσύνη νά βροῦμε τήν ἀλήθεια καί τή χαμένη μας τήν τιμιότητα, τῆς ἀλήθειας τὸ δρόμο.

Ἡ φωνή: Χτές πολυβολήσαμε τὰ παιδιά τῶν προσφύγων καί ὕστερά πήγαμε καί κάψαμε τὰ νοσοκομεῖα τους μέ βόμβες Ναπάλμ, γιά νά μή βρίσκουν πουθενά τῶν πληγῶν τους λάματα.

Ἄλλη φωνή: Ἐπειτα μιλούσαμε γιά ἐλευθερία καί παραβιάσεις κι ἄλλα πομπώδη συναφή ληστρικά καί πειρατικά ἐγχειρήματα καί δέ βρισκόταν ἓνας δυνατός νά πάρει στό χέρι του τό φραγγέλιο τῆς δικαιοσύνης καί νά ἐκδιώξει τοὺς πειρατές τῆς ὑψηλίου καί τοὺς ἡγεμονικούς ληστές ἀπὸ τό Γυάλινο Μέγαρο; (Μήπως λοιπόν εἴμασταν ὅλοι μας ἀπὸ κάθε ἀνθρωπιὰ καί ἐκθεσμιότητα ἔξω;)

Ἀφηγητής: Μά τήν πανούκλα τοῦ 1347 πού ἐρήμωσε τήν Κωνσταντινούπολη, μά τό 1439 καί τή Σύνοδο τῆς Φλωρεντίας, μά τόν Κύριο Μάρκο τόν Εὐγενικό, μά τόν Κύριο Πλήθωνα τὸ Γεμι-

στό πού ἀρκέστηκε μόνο στά δυτικά κουφά ἀκροατήρια, μά τόν Ἰννοκέντιο τόν Τρίτο πού στέρεψε τή δύναμη τοῦ Βυζαντίου, μά τήν τυφλότητά μας νά γυμνώσουμε τά θησαυροφυλάκεια τῆς ψυχῆς καί τῶν αὐτοκρατορικῶν καί γαιοκτημονικῶν καί μοναστηριακῶν ταμείων μας σ' αἰματηρές καί δογματικές διαδηλώσεις καί συζητήσεις στούς δρόμους καί στίς Συνόδους τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων, ὥστε νά σκοτώνουμε τούς Παυλικιανούς ναυτικούς μας στό θέμα τῆς Μικρασίας γιά ν' ἀνεχόμαστε τήν ἐξουσία τῶν ξένων ἐμπόρων καί τῶν στόλων τοὺς νά διαφεντεύουν τή Βυζαντινή μας μοῖρα. Μά τήν ἀπληστία μας καί τήν ἐγκληματική μας πενία πού μέσα τῆς ριχτήκαμε μόνοι μας διχαζόμενοι καί μή ὁμονοοῦντες γιά νά μή δεχτοῦμε τά σχέδια τοῦ Κυρίου Οὐρμπάν τοῦ Οὐγγρου μηχανικοῦ νά κατασκευάσουμε κι ἐμεῖς τά πρῶτα κανόνια καί νά μιμηθοῦμε τό ναυμάχο μας Θεμιστοκλή, μά τούς φανατισμούς μας τούς ὀλέθριους νά μή θέλουμε νά τοποθετοῦμε τούς ἄξιους καί τούς τίμιους στή θέση τοὺς πιστοῦς στό καθῆκον καί στήν Ἀθηνᾶ τήν Παλλάδα καί στή γλυκιά μας Παναγία, μόνοι μας σκυμμένοι μόνο σέ ἀτομικά μας συμφέροντα ἐπιτρέψαμε στὸν ἑαυτό μας ν' αὐτοκαταστραφοῦμε.

Φωνή τοῦ βάθους: Τώρα ὁμονοήσαμε κι ἀποφασίσαμε νά στηρίζομαστε στήν ὁμόνοια, γιά νά κερδίζουμε μιά νίκη ὅπως τόν Ὀκτώβριο τοῦ 40 δυνατή κι αὐτάρκη καί ἄππερη στό πλευρό μας γιά πάντα καί γιά πάντα πιστεύοντας στὸν Πρόγονό μας τό ναυτικό κύριον Ὁδυσσεύς καί στούς Φαίακες καί στήν Ἰθάκη, στὸν ἐξολοθρευτὴ τῶν μνηστήρων, μά τούς Παλαιολόγους τοὺς αὐτοκράτορες μέ τό ἀνεκλάλητο θάρρος πού ἀναγνωρίστηκαν μέσα στούς λόφους τῶν σκοτωμένων μας ἀπὸ τά κόκκινα τ' αὐτοκρατορικά τοὺς συνεχῆ σανδάλια.

Ὑπῆρχα λοιπόν ἀκόμη πολύ κοντά ἢ μακριά ἀπὸ τήν ἀμοιβάδα

Δυσκολευόμασταν νά μένουμε σ' αὐτά τά σωματικά μας ἐνδύματα, γιατί τόσο πολὺ μᾶς στένευαν καί μᾶς προίκιζαν μ' αὐτά θαρρεῖς οἱ γεννήσεις μας μετὰ ἀπὸ τούς ἀναγκαίους μας θανάτους· πολὺ δυσκολευόμασταν (τότε συλλογιζόμουν, ἀφοῦ καί μιά ἀμοιβάδα ἀκόμη εἶχε τή δική τῆς θέληση γιατί ἐγὼ ἔπρεπε μέ τή θέλησή μου νά μή νικῶ κι ἀπὸ τά καθημερινὰ δύσκολα συμβαίνοντα νά παραιτοῦμαι;)

Ποιότητα οὐρανῶν

Φέρτε μας Φῶς καί φαγητό καί νερό γιατί πολύ καιρό μείναμε
στό σκοτάδι πεινασμένοι και διψασμένοι·
φέρτε μας φῶς καί φαγητό·
(Κοιτάξτε νά καλυτερέψουμε σέ ποιότητα τό φῶς).
Κι ἄκουγα μιά φωνή μυστική νά μοῦ μιλάει
πῶς ἡ ποιοτική ἀλλαγὴ στό φῶς ἴσως θά συμβαίνει
ὅταν μετὰ μιά σειρά καθαρτικῶν θανάτων
σέ καινούριους οὐρανοὺς θά μεταμορφωθοῦμε.

ΛΟΥΛΑ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Ν' ἀρμενίζει
ἓνα καί κατάλευκο πανί.
Κόντρα στὸν ἄνεμο,
πού τό παιδεύει σ' ἄγριο κύμα.
Κιῶσπου νά χαιρετίσει τοῦτο
τῇ Σαντορίνῃ, τῇ Σύρᾳ
καί τὴν Κίμωλο,
νά ξυπνάει ἀπὸ τὰ βάθη
ἀνήσυχος ὁ Ποσειδῶνας,
Μήπως τοῦ κλέψουν τὰ νησιά,
τό πλοῦτος καί τῇ φήμῃ.
Μήπως ὁ Αἰόλος ἢ ὁ Ἀπόλλωνας
διαφεντέψει ἐπάνω στὰ νησιά
κι ἀνθίσει ἡ κάπαρη καί ἡ λεβάντα
ὥς πέρα ἀπ' τὶς Κυκλάδες
στὴν ἄλλη δόξα τῆς γῆς
ἓνα ὄνειρο ἀπὸ γαλάζιο κι ἄσπρο
ὁ ἀρχοντικός χιτώνας τῆς Ἀφροδίτης.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Τά μάτια τῶν μικρῶν παιδιῶν
Τά πεινασμένα μάτια
Τά ξεγελασμένα
Δέν ἔχουνε κάτι νά ποῦν
—Κοινό τό ἱστορικό τους—
Ξεχάσανε ἀκόμη καί τό δάκρυ,
Προσόν τῆς ἀριστοκρατίας.

Καρφωμένα μένοντας καιρό
στίς διαδρομές τῶν ὀριζόντων.
Μάτια καστανά,
Μαύρα, γαλαζοπράσινα...
Μάτια κίτρινα κι ἀρρωστημένα.

Μήν τά ρωτήσετε, θάναί προσβολή,
—Πεινᾷς; Μπορεῖ καί νά γελάσουν.
Μπορεῖ ἀκόμη καί
Νά σᾶς πετροβολήσουνε.
Μαχαίρι πετοῦν τή σιωπή τους
στίς πιθανές ἀπορίες σας,
Κυρία!

ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΣΠΥΡΟΣ ΝΑΓΟΣ

Εύλαβικό μνημόσυνο (4/9/1933-4/9/85)

Δύσκολα μπορεί κανείς να σκιαγραφήσει τη φυσιογνωμία της Μυσταγωγικής προσωπικότητας του Άδ. Σ. ΝΑΓΟΥ και πολύ δυσκολότερο να κατανοηθεί το πνευματικό του έργο, από διάνοιες γεμάτες προλήψεις, προκαταλήψεις και έτοιμες να διαστρέψουν κάθε φωτεινή ιδέα και τοῦτο διότι ὁ Σ. Νάγος ἦταν Ἑλιογέννητη ψυχή, γεμάτη Σοφία καὶ φῶς θεϊκό, καθοδηγούμενη ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ θεία Πνευματικὴ Ἱεραρχία, πρὸς τὴν Ἀλήθεια, τὴν Ἐλευθερία καὶ τὴ Γνώση.

Πενηνταδύο χρόνια συμπληρώθηκαν ἀπὸ τότε πού ὁ Σ. Νάγος, ὡς ἀστέρι πρῶτου μεγέθους, ἐξηφανίσθη ἀπὸ τὸ Τ. Στερέωμα καὶ ἡ πνευματικὴ Ἱεραρχία τοῦ Οὐρανοῦ μετέφερε Αὐτόν στο κράτος τῶν ἀθανάτων, τὴν αὐτὴ ἐποχὴ ὅπου τελοῦνταν τὰ Μεγάλα Ἐλευσίνια Μυστήρια, γιὰ νὰ βρεθῇ στὴν ἀγκαλιά «τῆς περικαλοῦς Νύμφης» Ἐκείνης τὴν ὁποίαν μόνον αὐτὸς γνώριζε, λάτρευε καὶ τὸν καθοδηγοῦσε μὲ τὴ Σοφία τῆς Θείας Ἀλήθειας.

Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἔργου, βασισμένο στοὺς συμβολισμούς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς παράδοσης, τῶν ὁποίων ἦταν μοναδικὸς ἐρμηνευτὴς, ἂν κάποτε γνωστῇ ὁλόκληρο καὶ κατανοηθῇ, εἶναι ἱκανὸ νὰ μεταμορφώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ σκότους, πρὸς τὸ φῶς τοῦ πνευματικοῦ Ὀλύμπου.

Τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ἔργου τοῦ ἦταν καὶ εἶναι γνωστὸ σὲ πολὺ λίγους, οἱ ὁποῖοι μὲ σεβασμὸ καὶ μεγάλη προσοχὴ ἀναφέρονται σ' αὐτό, ὅσοι εἶχαν τὴ δύναμη νὰ παρακολουθήσουν καὶ κατανοήσουν τίς ὑψηλές πνευματικὲς πτήσεις τῆς μεγάλης ψυχῆς τοῦ.

Σὰ σκοπὸ τῆς ζωῆς του, εἶχε θέσει τὴ βοήθεια καὶ τὸ διαφωτισμὸ γιὰ μεταμόρφωσιν κάθε ἀνθρώπινης ψυχῆς. Τὸ σύνθημά του ἦταν συμβολικόν, θεοδίδακτο, γεμάτο ἀγάπη γιὰ τὸν ἀνθρώπο, τὸν ὁποῖο παρακολουθοῦσε ἀπὸ τὸ κοσμογονικὸ χάος, τὰ ἀχραντά μέσα γιὰ τὴν ἀναγέννησίν του σὲ φῶς καὶ τὴ μεταμόρφωσίν του στὴ θεία πνευματικὴ κατάσταση.

Ἐργάσθηκε γιὰ τὴν ἀφύπνισιν κάθε ἀνθρώπινης ψυχῆς καὶ τὴ διαφώτισιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖο καταταυρανοῦν ἡ ἀμάθεια καὶ οἱ προλήψεις, γεγονότα τὰ ὁποῖα τὸν ἐμποδίζουν νὰ ἀντιληφθῇ

τὴν «ἐν τῇ φύσει Ἀλήθεια», μέ τὴν ὁποία θά βοηθηθῇ νά ἐπιτελέσῃ τόν ἀνθρώπινο προορισμό του. Εἶχε μεγαλόπρεπη εὐγένεια, λεπτότητα ἀνώτερης πνευματικῆς ὑπαρξης καί προσπαθοῦσε νά μὴ φαίνεται ἀνώτερος, ὅταν ἐβλεπε τὰ σφάλματα τῶν συνανθρώπων του, τὰ διόρθωνε μέ προσοχή γιὰ νά μὴν αἰσθάνονται αἰσθημα κατωτερότητας ἀπέναντί του καί τοὺς κατεβάσει ἀπὸ τὴ βαθμίδα τῆς ἀδελφικῆς-ἰσοτιμίας, ὅπως ἔλεγε.

Οὐδεὶς οὐδέποτε Θεόν ἐν τῇ δράσει Αὐτοῦ ὄψεται, ἔλεγε, ἐάν μὴ ὁ βίος αὐτοῦ εἶναι πλήρης ἐπιγνώσεως καί ταυτισμένος μέ ὅ,τι τὰ Μυστήρια διδάσκουν καί οἱ Νόμοι τῆς Θείας Φύσεως ἐπιτάσσουν. Εἰς τόν μιaron τὸ Φῶς δέν δύναται νά φέγγῃ.

Εἶναι ἄλλο τὸ νά διδάσκεται τις περὶ τοῦ σκοποῦ του καί ἄλλο τὸ νά νοῇ ὁ ἴδιος τὸ σκοπὸ του. Ὁ διδασκόμενος μεταρριοῦται στά ὕψη τῶν γνώσεων καί συλλαμβάνει τὴν ἰδέα τοῦ μεγαλοπρεποῦς καί ἀγαθοῦ. Ὁ νοῶν ὁμως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ μεγαλεῖον καί αἰσθάνεται τὴν ψυχὴ του νά εἰσέρχεται στό φῶς.

Ὁ κόσμος ἔχει πάθη καί τὰ πάθη ἔλκουν τοὺς ἀνθρώπους. Τέρπεται αὐτός ὅταν ἀπολαμβάνῃ τιμῶν ἀπὸ τοὺς ὁμοίους του καί κολακεύεται ὅταν ἄλλοι κάμνουν μνεῖαν περὶ αὐτῶν τῶν τιμῶν. Ὅλα ὁμως αὐτὰ παρέρχονται ὡς σκιές καί ὄχι μόνον δὲν ἀφήνουν καμμιὰ εὐτυχία εἰς τὸ πνεῦμα του, ἀλλὰ ἀντίθετα, αὐτὸ εἰσέρχεται σὲ πλήρη σκότους δοκιμασία.

Ζητήσατε τὴν πραγματικὴ εὐτυχία, τὴν ὁποία ἀπολαμβάνουν οἱ μῦσαι, οἱ κόπους καί ἐργασία καταβάλλοντες, ὅπως πραγματωθῇ τὸ καλὸ καί ἀγαθόν. Οἱ οὕτως ἐργαζόμενοι ἐφελκύουν τὴν προσοχή τῶν Θεῶν καί Αὐτοὶ δωροῦν πρὸς αὐτοὺς τὴν εὐτυχία.

Ἡ ἀπὸ τοὺς Θεοὺς δωρουμένη εὐτυχία πρὸς τοὺς μυημένους ἔχει πηγὴ τίς θεῖες λειτουργίες τοῦ Ἡλίου καί τοῦ πνευματικοῦ κόσμου τοῦ κυρίου τοῦ Ἡλίου. Ὁρῶμε τοῦ Θεοῦ Ἡλίου τὸ φῶς, αὐτὸ ὁμως δέν σημαίνει ὅτι κατανοοῦμε καί τόν ἐνδότερο ΛΟΓΟ, διότι δέν ἀντιλαμβανόμεθα τὴν ἔνταση (συχνότητα) τοῦ ἐσωτερικοῦ του φωτός, αὐτοῦ ποῦ σώζει τὸ πνεῦμα καί τοῦ προσδίδει τὴν ἀναλλοίωτη τιμὴ, ἡ ὁποία τὸ στέφει καί τοῦ προσδίδει διάδημα.

Οἱ πρὸς τίς λειτουργίες τῆς φύσεως προσεγγίζουσες ψυχές ἐρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν Θεῶν, ὅποτε αὐτοὶ τοὺς δωροῦν τὴν πραγματικὴ εὐτυχία. Ὅταν ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ προσεγγίσῃ τὴ φύση, τότε ἄρχεται νά κατανοῇ τοὺς Θεοὺς τῶν δυνάμεων τῆς.

Οἱ συνθέται τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Θρησκείας ἐκφράζουν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως καί ἐκτιμῶνται διὰ τὸ μεγαλοῦργημά των τοῦτο καί ὑπὸ τῶν Θεῶν. Διότι μέσα εἰς τὰς ἀλληγορικός των εἰκόνας εὐρίσκουν οἱ σοφοὶ ἀνθρωποὶ ὁλόκλη-

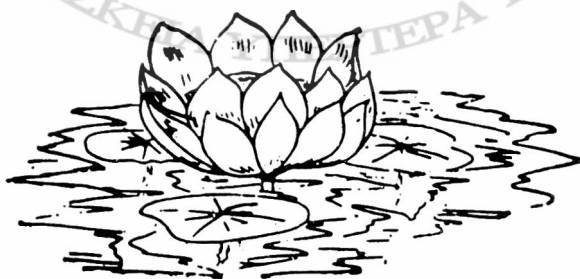
ρον τήν Ιστορίαν τῶν κόσμων καί ὁλόκληρον τήν σειράν τῶν Ιστορικῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἀπό τῆς ἐμφανίσεώς της ἐν τῇ φύσει, ὡς διακεκριμένης συνειδητῆς ἀτομικότητος.

Ὁ Σ. Νάγος ἐκφραζόταν διὰ τῶν συμβολισμῶν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς παράδοσης, διότι πίστευε ὅτι ἡ διάσωση καί ἡ κατανόηση αὐτῆς, θά ἀποτελέσῃ γιά τίς νεώτερες ἀνθρώπινες γενιές, τό βάθρο ἐπὶ τοῦ ὁποίου, θά στηριχθῇ τό ἀνθρώπινο γένος, γιά νά βαδίσῃ τό δρόμο τῆς ἀνέλιξίς του. Ἐλεγε ἀκόμη: Οὐδεὶς εἶναι προνομιούχος ἐπὶ γνώσει ἐν τῷ Σύμπαντι, διότι ὅ,τι ἀντιλαμβάνεται ὁ Α. ἄνθρωπος σήμερον, τοῦτο θέλει ἀντιληφθεῖ ὁ Β. ἄνθρωπος αὔριο, λόγω Θείου Νόμου τῆς φύσεως.

Οἱ ἄμεσοι μαθηταὶ τοῦ ἰδιαιτέρου κύκλου του, πορευόμενοι σύμφωνα με τίς διδασκαλίες του, οὐδέποτε ἔθεσαν τόν ἑαυτό τους σέ ἀνώτερο ἐπίπεδο ἀπό τοὺς ἄλλους ἀδελφούς τους, ἀλλὰ ταπεινόφρονες καί συνετοί, βοήθησαν αὐτούς, ὡς «μεταφορεῖς τῶν ἰδεῶν τοῦ Διδασκάλου» καί ἐφάρμοσαν ἔμπρακτα τοὺς νόμους τῆς Ἀγάπης καί τῆς Ἀλληλεγγύης, χωρὶς διάκριση, γιά κάθε ἐνδιαφερόμενη καλόπιστη ψυχικὴ ἀτομικότητα.

Ὁ ἔχων ἐν τῇ ψυχῇ του ἀγάπην, ἔλεγε, φωτίζεται καί καθίσταται πνευματικὸς Ἥλιος. Ὅπου ὑπάρχει Ἀγάπη ἀπὸ ἐκεῖ ἐκπορεύεται καί τό φῶς. Ὅπου διαφημίζεται ὡς ὑπάρχον φῶς καί δέν ἐξωτερικεύεται ἀπὸ ἐκεῖ Ἀγάπη πρὸς τήν ἀνθρωπότητα, πρὸς τήν πρόοδο αὐτῆς, ἐκεῖ δέν ὑπάρχει πράγματι φῶς, ἀλλ' ἐστὶ παραπλανοῦσα τὸν ἀνθρώπινον νοῦν.

Ἡ μελέτη ὅσων ἐκ τῶν ἔργων του λάβαμε γνῶση μᾶς ἔχει πείσει ὅτι ὁ ἀείμνηστος Διδάσκαλος σάν Ἥλιογέννητη ψυχὴ, μυημένη στήν Ἀλήθεια τῆς μυσταγωγικῆς Γνώσης, γινώριζε καί χειριζόταν «τάς Ἐνδόξους καί Κραταιάς» δυνάμεις τῆς φύσεως καί τοῦ πνεύματος αὐτῆς, γιά τή μύηση κάθε ὥριμης ψυχῆς στά Θεῖα Μυστήριά της.

Ένα πολύτιμο βιβλίο

ΕΚΛΟΓΑΙ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΡΙΣΝΑΜΟΥΡΤΙ

άνθολογία από τις ομιλίες καὶ τὰ βιβλία του
1926 — 1966

Έπιλογή ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο φιλόσοφος τῆς ἐσωτερικῆς
ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀτόμου

Ἀποστέλλεται ἐλεύθ. ταχ. τελῶν
ἀντὶ δρχ. 250

Ο Κριснаμοῦρτι ὑποδεικνύει τὴν ὁδὸ τῆς Ἀλήθειας

Νικόλαος Κροντηρᾶς

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ Η ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Στή σημερινή εποχή, πού τὰ ἔργα τῆς τέχνης γνωρίζουνε ιδιαίτερη ποσοτική αὐξηση, δηλαδή ἐμφανίζονται σέ ἕναν μεγάλο ἀριθμό, ὀφείλουμε νά ἀναζητήσουμε ποιά μορφή τέχνης εἶναι αὐτή πού θά μπορούσε νά χαρακτηριστεῖ σάν ἀνώτερη, σάν σπουδαία καί πραγματική.

Κατ' ἀρχήν, θά μπορούσαμε νά ὀρίσουμε ὡς τέχνη τὴν ἱκανότητα δημιουργίας ἔργων μοναδικῶν καί ἀνεπανάληπτων, μέσα στὸν χώρο καί στὸν χρόνο, πού προκαλοῦν, ἀπὸ τὴ μιά, τὴν αἰσθητική ἀπόλαυση, ἐνῶ ἐκφράζουν ταυτόχρονα καί ἐρμηνεύουν τὸ ὥραϊο.

Ὅμως, ἡ τέχνη δέν πρέπει νά μένει προσκολλημένη στὴν ἔκφραση τοῦ ὥραϊου - δηλαδή δέν πρέπει νά εἶναι ἡ τέχνη γιὰ τὴν τέχνη, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Πρέπει νά στοχεύει στὸ νά τὸν βοηθᾷ στὸν δύσκολο δρόμο του, γιὰ τὴν καλλιτέρευση, γιὰ τὴν προσέγγιση τῆς ἀλήθειας, γιὰ τὴν πραγματική ἐνανθρώπισή του. Ἡ τέχνη λοιπόν, πρέπει νά εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὰ συμφέροντα, οἰκονομικά ἢ ἄλλα κίνητρα, καί δέν πρέπει νά ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἄλλες δυνάμεις, παρά ἀπὸ τὴ συνείδηση τοῦ δημιουργοῦ.

Ἐνα ἄλλο στοιχεῖο, πού τὸ ἐντεχνο ὀφείλει νά περιέχει, εἶναι ἡ τόλμη μέ τὴν ὁποία θά σατιρίσει καί θά καυτηριάσει, ἢ ἀντίθετα θά ἐπικροτήσῃ καί θά προβάλλῃ, ἰδέες, ἰδεολογίες καί ὁράματα. Δέν πρέπει νά ξεχνᾷμε, πὼς ὅλα τὰ γεγονότα, οἱ καταστάσεις, τὰ χρονικά μορφώματα καί τὰ πρόσωπα, πού βιώνουν καί βιώνονται σέ μιά ὀρισμένη ἐποχή τοῦ παρόντος ἢ τοῦ παρελθόντος, πρέπει νά ἀναλύονται καί νά ἐμβαθύνονται ἀπὸ τὴν τέχνη, καί νά μὴν προσπερνῶνται ἀπλᾶ μόνον καί περιγραφικά.

Ἐπίσης, τὸ ὁποιο δημιουργήμα τῆς τέχνης, πού θέλει νά ὑπηρετήσῃ πραγματικά τὴν ἀποστολή του, δέν πρέπει νά εἶναι παθητικό, ἀλλὰ νά ἔχει ἀγωνιστικό χαρακτήρα, νά ἔχει τὴν ἀγωνιστικότητα ἐνός ζωντανοῦ ἀνθρώπου. Δηλαδή, ἡ τόλμη, πού ὅπως ἀναφέραμε πρωτύτερα ἐμπεριέχεται σ' ἕνα τέτοιο ἔργο, πρέπει νά μετουσιώνεται σέ διαρκῆ ἀγώνα καί νά ἀφήνῃ στὸν ἄνθρωπο πού τὸ μελετᾷ τὴν διάθεση νά συνεχίσει ὅ,τι ὁ δημιουργὸς ἀρχισε.

Παράλληλα, μιά έκόμα σπουδαία ύποχρέωση τής τέχνης είναι ή προσπάθειά της γιά άντιμετώπιση τών άνθρώπινων προβλημάτων, είτε δίνοντας άπαντήσεις, νά μέν θεωρητικές, πού όμως μπορούν νά γίνουν πράξη, είτε δείχνοντας κατευθύνσεις γιά τό μέλλον, ή έκόμα προσπαθώντας νά πετύχει μιά, έξίσου, συναισθηματική καί έγκεφαλική, εύαισθητοποίηση, πάνω σέ παγκόσμια συλλογικά προβλήματα, τέτοια πού έμφανίζονται καθημερινά στή ζωή μας, όπως ή οικολογική καταστροφή, τό ένδεχόμενο ενός πυρηνικού πολέμου, καί γενικά ό πόλεμος, ή πείνα, τό άγχος, ή άποξένωση, οι κοινωνικές διακρίσεις, ή βία, ή μηχανοποίηση.

Όμως, όχι μόνο τό περιεχόμενο, αλλά καί ή τεχνική πλευρά τής τέχνης πρέπει νά είναι ισχυρή, έχοντας μεγαλειό, δύναμη καί πάθος. Ή δύναμη συνεπαίρνει τό συναίσθημα καί τή λογική ένώ τό μεγαλειό καί τό πάθος οδηγεί στήν συναισθηματική, ήθική καί ιδεολογική κάθαρση, δημιουργώντας στήν ψυχή του άνθρώπου ύψηλά αισθήματα.

Δέν πρέπει επίσης νά παραλείψουμε νά πούμε πώς τό μέγεθος τής τέχνης καθορίζεται κυριότερα από τά νοήματα πού ύπηρετεί. Ή τέχνη λοιπόν, πού θά όνομάσουμε μεγάλη καί σωστή, πρέπει νά διαπραγματεύεται ιδέες άφθαρτες καί αιώνιες, γιά τίς όποιες δυό, τρείς καί πάνω χιλιάδες χρόνια, νά μήν σημαίνουν άπολύτως τίποτα, όπως άλλωστε συμβαίνει καί μέ τά έργα τής κλασικής αρχαιότητας. Οι άμετάβλητες αυτές ιδέες ταυτίζονται, όσο υπάρχουν άνθρωποι, μέ τά ιδανικά καί τά όράματα τής ανθρώπινης ψυχής. Ίδέες λοιπόν διαχρονικές, πανανθρώπινες, παγκόσμιες, έκόμα υπεργήινες καί συμπαντικές, όπως είναι ή αγάπη, ή ειρήνη, ή δικαιοσύνη, ή έλευθερία, ή ισότητα, ή αδελφοσύνη...

Άς κατανοηθεί τελικά, πώς αν ένα έργο τέχνης θέλουμε νά ανήκει στήν πραγματική καί σωστή τέχνη, πρέπει νά μπορεί νά έρθει σ' έπικοινωνία μέ τήν άρμονία καί τό είναι του σύμπαντος, μέ τό είναι τής ανθρώπινης ψυχής. Άκολουθώντας ό άνθρωπος τό δρόμο πού ανοίγει μέσα στό άγνωστο αύτή ή τέχνη, θά κατορθώσει νά ξεπεράσει τόν έαυτό του, νά άποκαλύψει τίς δυνάμεις καί τόν πραγματικό προορισμό του, προωθούμενος έτσι σέ ανώτερα στρώματα ύπαρξης.

Dennis Balson

‘Η πνευματική Διάστασις

Δέν εἶναι ἀπόλυτον ὅτι ὑπάρχει ἀληθινά πνευματικός νοῦς, καθ’ ὅσον ἐπηρεάζεται ἀπό τόν ὑλιστικό νοῦ καί τό γύρω περιβάλλον.

Κατ’ ἀρχήν ὅλοι μας γεννώμεθα πνευματικοί καί ἀργότερα διερχόμενοι ἀπό τήν κατάστασιν τῆς ἐξαρτήσεως, ἐπιστρέφομεν πάλιν εἰς τήν φάσιν τήν πνευματικήν. Εἰς τήν πραγματικότητα δέν εἶναι μία φάσις ἢ κατάστασις καθόλου, διότι εἶναι δυνατόν νά εἶναι μόνον μία στιγμιαία φώτισις. Μερικά ἄτομα ἀναγνωρίζουν αὐτήν τήν κατάστασιν ὅταν παραδεχθοῦν τόν θάνατον ἢ ὀλίγον πρίν ἀπό τόν κλινικόν θάνατον. “Ὅταν ἡ ἐκτίμησις (αἱ ἀξίαι) τῶν ὑλιστικῶν ἀντικειμένων καί ἀποκτημάτων ἀλλάξει, τότε καί ἡ ζωή καθεαυτή ἔχει ὅλως διαφορετική σημασία.

“Ὅταν ὁ θάνατος εἶναι κατανοητός καί αἱ ἀξίαι τῆς ζωῆς ἔχουν ἀλλάξει, τότε δέν ὑπάρχει ὁ φόβος τοῦ θανάτου. Εὐρίσκομεν τās ιδιότητας αὐτάς ἀκόμη εἰς τήν παιδικήν ἡλικίαν, ἀλλά γρήγορα μαθαίνομε τί εἶναι κεκτημένος φόβος, καί φυσικά γρήγορα μαθαίνομε νά προσκολόμεθα εἰς τόν ὑλισμόν.

“Ἄν καί τό στάδιον τῆς ἐξαρτήσεως καί τό τῆς μαθήσεως προϋπάρχουν καί πρίν τῆς γεννήσεως, ἡ μέθοδος δέν ἔχει τέλος.

Συνήθως ὁ ἄνθρωπος ποτέ δέν παύει νά μαθαίνη, ἀλλά ὅμως πάντοτε θά ἐξαρτᾶται ἀπό κάτι. Ὁ διανοητικός ἄνθρωπος γνωρίζει τήν πραγματικήν διαφοράν μεταξύ τῆς ἀνάγκης καί τῆς ἀπληστίας, καί ὅτιδήποτε κανεῖς γνωρίζει ἢ πρόκειται νά γνωρίσῃ εἶναι ἀσήμαντον ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀλήθειαν καί τήν πραγματικότητα.

Τό μαθαίνειν εἶναι διαφορετική διανοητική λειτουργία ἀπό τήν τοῦ γνωρίζειν. Ἡ μάθησις εἶναι μία μέθοδος, ἡ ὁποία εἶναι πάντα καινούργια καί φρέσκη ἀπό τήν μία στιγμὴν εἰς τήν ἄλλην. Ἄλλως, ἡ μάθησις ἔχει σχέσιν μέ τό παρόν καί τό τώρα.

Τουναντίον, γνῶσις ἐννοεῖ γνωρίζω, καί ὅ,τι κανεῖς γνωρίζει εἶναι αὐτό τό ὁποῖον ἔχει μάθει δευτερόλεπτα ἢ καί χρόνια πρίν, καί εἶναι πάντοτε σχετικόν μέ τόν νοῦ καί τό περιβάλλον.

Πῶς εἶναι δυνατόν ὁ νοῦς νά καταλήγῃ εἰς τὰ σωστά συμπεράσματα διὰ νά λύσῃ ἕνα παρόν πρόβλημα ἐπικαλούμενος γνῶσιν ἀπό τό παρελθόν; Ἡ ἀπάντησις εἰς τό ἀνωτέρω ἐρώτημα εἶναι: Ἀδύνατον ὁ νοῦς νά δώσῃ τό σωστό τέλος, διότι ὅλα τὰ γεγονότα

ἢ καί ὁλόκληρος ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀδύνατον νά γνωσθῇ, καί διότι ὑπάρχει πάντοτε μία ὑποθετική ἀπάντησις εἰς κάθε ἐρώτησιν, ἡ ὁποία φυσικά δίδεται καί ἐξαρτᾶται ἀπό κάθε ἕναν χωριστό καί διαφορετικοῦ ἐπιπέδου νοῦ καί ἔνεκα ποίων γεγονότων ἔχουν γνωσθῇ.

Βεβαίως κανεῖς πρέπει νά ἰδῇ τὰ γνωστά γεγονότα καί νά φθάσῃ εἰς ἕνα φαινομενικά λογικόν ἀποτέλεσμα, ἀλλά εἰς τήν πραγματικότητα ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἔχει διαστρεβλομένην τήν ἰδέαν περί γνώσεως, τοῦ σύμπαντος καί τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἀνθρώπινος νοῦς γενικῶς λειτουργεῖ ἀπό τήν παρελθοῦσαν διάστασιν καί εἶναι ὅμοιος μέ μίαν ὑπολογιστικήν μηχανήν, καί δίδει πληροφορίας σχετικὰς μέ τόν προγραμματισμόν ἢ τόν ἐφοδιασμόν τόν ὁποῖον τοῦ ἔχουν δώσει.

Ἐν τούτοις, ὁ νοῦς (τοῦ ἀνθρώπου) πάντοτε λαμβάνει καί ἀποθηκεύει πληροφορίας, ὅσον ἀφορᾷ τήν θρησκείαν καί τὰς πολιτικές ἰδεολογίας, καί ἐάν τό πρόγραμμα εἶναι σφοδρόν καί ἔντονον, τότε εἰς ὁποιοδήποτε συμπέρασμα καί ἂν καταλήξῃ, βασιζόμενον εἰς δοξασίας, δέν ἠμπορεῖ νά ἔχῃ καμμίαν σχέσιν μέ τήν ἀλήθειαν.

Ἐνα ἄλλο ἐπίσης σπουδαῖον πρόβλημα εἶναι ὅτι ὁ νοῦς, βλέποντας τό γύρω περιβάλλον του ἢ τό σύμπαν καί ἐξ αἰτίας καί ἄλλων διαφόρων παραγόντων, δέν συσχετίζει τόν ἑαυτόν του ἀπ' εὐθείας μέ τήν παρούσα πραγματικότητα. Ἄλλως, ὁ νοῦς γίνεται ἕνας μηχανικός ὑπολογιστής, ὁ ὁποῖος βασίζεται καθαρὰ εἰς τὰς πληροφορίας τὰς σχετικὰς μέ τὰς δοξασίας, ἰδεολογίας καί τήν γνώσιν ἀπό τό παρελθόν. Ἐν τούτοις τό ἄτομον εἶναι μέρος τοῦ φυσικοῦ κόσμου (σύμπαντος), καί ὄχι κάτι τό ξεχωριστόν ἀπό αὐτό (σύμπαν). Ἐάν μία πνευματική ὄντοτης ὑπάρχει, τότε καί τό ἄτομον ἀποτελεῖ μέρος τῆς ὄντοτητος αὐτῆς. Τό νά εἴμεθα ἕνα μέρος ἀπό τήν ὑλιστικήν ἢ τήν πνευματικήν διάστασιν, δέν σημαίνει ὅτι ἀπευθύνουμε καί τὰς συνειδητάς σκέψεις μας πρός τὰ ἐκεῖ.

Ὁ Κρισναμουρτι συχνά ἀναφέρει ὅτι κανεῖς πρέπει νά εἶναι «ἀκουσίως ἐνήμερος». Ὅταν κάποιος βλέπει ἕνα δένδρον, καί ὁ νοῦς ἀναγνωρίζει ὅτι αὐτό εἶναι δένδρον, ἀλλά ἡ γνώσις ἀπό τό παρελθόν πού ἔχομεν περί τοῦ «δένδρου» μᾶς ἐμποδίζει νά ἔχωμε μίαν καινούργιαν τωρινή ἐμπειρία καί τοῦ δένδρου καί τοῦ περιβάλλοντος.

Ἄν δέν ἠμπορέσομεν νά δράξωμεν τήν σπουδαιότητα τῆς ἀνωτέρω ἐννοίας, τότε χάνομε τήν εὐκαιρίαν νά ἐξελιχθῶμεν καί νά βαδίσωμε πρός τήν πνευματικήν διάστασιν.

Δέν ὑπάρχει ἀκουσία ἐπίγνωσις τοῦ Θεοῦ ὡς Πνεύματος διὰ

μέσου του συνειδητού νοῦ τῆς γνώσεως, διότι τότε ἐπανερχόμεθα εἰς συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τό Ἄγνωστον.

Ἡ πνευματική ὄντοτης εἶναι μία χωριστή ἀπὸ τὴν ὕλην ὄντοτης, ἀλλὰ ὅπως καὶ ἡ ὑπάρχουσα ἐνέργεια, εἶναι αἰώνιος καὶ συσχετίζεται μὲ τὴν διαρκῶς ἐναλλασσομένην ὕλην.

Γυρίζομε τὸν ἡλεκτρικὸν διακόπτην καὶ ἔχομεν φῶς. Δέν καταλαβαίνομεν οὔτε ἡμποροῦμε νὰ ἴδωμεν τὴν ἐνέργειαν, ἡμποροῦμε ὅμως νὰ βλέπωμε τὸ ἀποτέλεσμά της. Ὅμοίως δέν ἡμποροῦμε νὰ καταλάβωμε τὴν πνευματικὴν διάστασιν, ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ ἀναγνωρίζωμε τὰ ἀποτελέσματά της καὶ νὰ διαισθανώμεθα ὅτι ὑπάρχει τι πέραν τοῦ φυσικοῦ σύμπαντος καὶ τοῦ ὑλιστικοῦ ἑαυτοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἄνθρωπος ἄρχισε νὰ σκέπτεται καὶ προβληματίζεται ἔχουν τεθῇ πολλὰ καὶ διάφορες ἐρωτήσεις, φιλοσοφικὲς ἢ ἄλλες, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα καὶ αἱ ἀπαντήσεις συνήθως βασίζονται εἰς ἐπιθυμητὰ σκέψεις ἢ ὑποθετικὰ ἀποφθέγματα.

Ἡ ὑψηλὰ ἱσταμένη συνείδησις δέν ἐνδιαφέρεται διὰ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις. Φιλοσοφία δέν σημαίνει παραδοχὴ μιᾶς ἰδέας, διότι τότε κανεὶς διανοητικῶς παγιδεύεται μὲ τὸ νὰ παραδέχεται ἓνα συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον δέν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι αἰωνίως ἀληθινόν. Ἐπίσης οὔτε εἶναι ἡ φιλοσοφία τρόπος ἀναζητήσεως τῆς ἀληθείας, διότι τότε κανεὶς χάνεται εἰς τὸν λαβύρινθον τῆς ἐρεῦνης διὰ κάτι τὸ ὁποῖον δέν εἶναι στατικόν καὶ σταθερόν. Ἡ μόνη ἀληθινὴ ἐμπειρία εἶναι νὰ εἶναι κανεὶς ἐνήμερος τῆς παρούσης πραγματικότητος. Αὕτῃ ἡ ἀκουσία ἐπίγνωσις τῆς παρούσης στιγμῆς εἶναι αὕτῃ αὕτῃ ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ νοῦς δραπετεύει ἀπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ φυλακὴν τοῦ ἐγὼ καὶ τῆς ἀποκτηθείσης ἀπὸ τὸ παρελθόν γνώσεως καὶ τῶν δοξασιῶν, καὶ βαδίζει πρὸς τὴν διάστασιν τοῦ παρόντος, ἡ ὁποία διάστασις εἶναι πνευματικὴ καὶ ἀχρονος.

Καὶ πάλιν ἀναφερόμεθα εἰς τὸν Κρισηναμοῦρτι ὁ ὁποῖος εἶπε: «Εἶναι οἱ θόρυβοι τοῦ νοῦ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐμποδίζουν νὰ ἴδωμεν τὴν πραγματικότητα».

Ἀκόμη καὶ αὐτὰ καθεαυτά, ὁ διαλογισμός, αἱ προσευχαί, αἱ σκέψεις περὶ τοῦ Θεοῦ ἢ Πνεύματος, ὅλα προκαλοῦν τοὺς θορύβους τοῦ νοῦ.

Ἡ ἀχρονος στιγμή εἶναι κενὴ ἀπὸ τοὺς θορύβους τοῦ νοῦ. Ὁ νοῦς εἶναι σχεδόν ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ μὲ τὸ περιβάλλον καὶ τὴν φυσικὴν διάστασιν καὶ ἓνα μὲ τὴν πνευματικὴν διάστασιν.

Μᾶς εἶναι ὅμως ἀδύνατον νά ἐξηγήσωμε καί περιγράψωμε τήν ἀνωτέρω ἐμπειρίαν, διότι διά νά γίνη αὐτό θά πρέπει νά χρησιμο-ποιήσωμε μίαν ἐπινοουμένην μορφήν ἐπικοινωνίας κατά τήν ὁποίαν συνεπάγεται ὅτι ὁ νοῦς ὁ ἴδιος ἐκλέγει τάς λέξεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι βέβαια ἄνευ ἰδιαίτερας σημασίας, ἀφ' ὅτου ἀνήκουν εἰς μίαν προηγουμένην διάστασιν.

Ἡ αἰωνία διάστασις τοῦ παρόντος εἶναι μία πείρα ἀπερίγραπτος μέ λέξεις καί σκέψεις.

Μερικοί πιστεύουν ὅτι μετενσάρκωσις σημαίνει αἰωνία ζωή, ὅμως ἡ πνευματική διάστασις τοῦ παρόντος εἶναι μία ἐφικτή πείρα εἰς κάθε ἐπίγεια ζωή, δέν εἶναι ἓνα ἀπόφθεγμα ἢ μία ἐπιθυμητή σκέψις περί τῆς ὑπάρξεως ζωῆς μετά τόν φυσικόν θάνατον, ἀλλά μία πραγματική πείρα τῆς παρούσης στιγμῆς, καί δέν ἔχει σημασία τί συνέβη εἰς τό σῶμα καί τόν νοῦ κατόπιν τῆς πείρας αὐτῆς, διότι εἶναι αὕτη ἡ ἰδία ἡ στιγμή ἡ ὁποία εἶναι αἰωνία.

ΝΙΚΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ

ΧΙΡΟΣΙΜΑ

Στο Ἄουσβιτς φριχτά ξεριζωμένη
ἀπ' τῆς καρδιάς το ἔλεος ἡ χάρη.
Σβηστό τῆς ευδοκίας το φεγγάρι.
Ἡ σκέψη ἐκδικήτρα πλανεμένη.

Οργή το ἐργαστήρι ἀνασταίνει
γιγάντιο πυρφόρο μανητάρι.
Το χάρο σεργιανάει καβαλλάρη
ἐπάνω ἀπό γῆ θειαφονιαμμένη.

Ο θάνατος νικά στη Χιροσίμα,
με τρόπο καὶ ντροπή τὴν ἱστορία.
Ο ἄνθρωπος τῆς ἐπιστήμης θύμα.

Σημαδεμένη ξεκινά πορεία:
Εἰρήνη στη φοβία στηριγμένη
το ὄνειρο καὶ τὴ ζωή μικραίνει...

Τὸ περιοδικὸ ἐλευθέρας σκέψεως

“ΙΛΙΣΟΣ”

Χαρ. Τρικούπη 26, α΄ ὁδός, Κωδ. 106 79 Τηλ. 362.0702

Ὡραι 9,30-12,30 πλὴν Σαββάτου

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ ἔτος 1956

Διευθυντὴς Κωστῆς Μελισσαρόπουλος

Οἱ τόμοι 1956 - 1970 ἔχουν ἐξαντληθεῖ.

Ἔχουν ὅμως ἐκδοθῇ ἐπιλογαὶ Περιεχ. τόμων, ὡς ἑξῆς:

Α΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1956 - 1958

Β΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1959 - 1961

Γ΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τετραετίας 1962 - 1965

Ἐκαστος τόμος ἐπιλογῆς, δεμένος δρχ. 400

Δ΄ Τόμος ἐπιλογῆς πενταετίας 1966 - 1970 δεμένος δρχ. 500

» » » » » χαρτόδετος δρχ. 400

*Συνιστῶμεν εἰς ὅσους ἀγαποῦν τὸ ἔργον τοῦ ΙΛΙΣΟΥ νὰ ἀγορά-
σουν τοὺς τόμους τῶν Ἐπιλογῶν, εἴτε ἔχουν εἴτε δὲν ἔχουν τοὺς
τόμους τοῦ ΙΛΙΣΟΥ, διότι μὲ τὶς ἐπιλογὰς θὰ ἔχουν εὐχρηστέρα καὶ
συγκεντρωμένη πολύτιμη πνευματικὴ τροφή.*

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1965, 1971, 1973, 1974, 1976, 1981,
1982 ἕκαστος δρχ. 200, σχεδὸν ὅσον τιμᾶ-
ται ἡ χαρτοδέτησίς των.

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1972, 1975, 1977,
1978, 1979 ἕκαστος δρχ. 300

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1980, 1983 ἕκαστος δρχ. 400

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1984 ἕκαστος δρχ. 500

Οἱ διαφορὰς τιμῶν τόμων δὲν ὀφείλονται στὴν ποιότητα τοῦ
περιεχομένου ἢ στὸ πολυσέλιδον, ἀλλὰ στὴν ἐπάρκεια ἢ μὴ τῶν
ὑπαρχόντων τόμων.

Τόμος ἔτους 1981 σελίδες 336

» » **1982 » 400**

» » **1983 » 456**

» » **1984 » 434**

Krishnamurti*Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου**Δρχ. 100***Βενετού - Ἰλαρίωνος***Φῶς στὴν Ἀτραπὸ**Δρχ. 100***Κωστή Μελισσαροπούλου***Ὁ Κρισναμούρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό**Δρχ. 100***Κωστή Μελισσαροπούλου***Ὁ Κομήτης (θέατρον ἰδεῶν)**Δρχ. 100***ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ****Ο ΙΗΣΟΥΣ**

Ποῖος ὑπῆρξεν ὁ Ἰησοῦς; ● Αἱ διάφοροι περὶ αὐτοῦ
 ἀπόψεις ἐκτιθέμεναι ἀμερολήπτως. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν
 Ρενάν. ● Ὁ Ἰησοῦς κατὰ τὸν Συρέ. ● Ἡ διδασκαλία τοῦ
 Ἰησοῦ ἀπὸ τὴν Καινὴ Διαθήκη.

ΤΙΜΑΤΑΙ ΜΟΝΟΝ Δρχ. 150

ΘΩΜΑΣ ΚΙΟΥΣΤΕΛΙΔΗΣ

Κάθαρση - Ἀρετή - Ἡθική

Κάθαρση εἶναι νά ἀποβάλη ὁ ἄνθρωπος τίς κακίες πού ἔχει ἀπό τήν ψυχική ἀτέλειά του καί ἀπό κεῖνες πού ἔχει ἀποκτήσει ἀπό τήν συναναστροφή του στήν κοινωνία. Νά ἀγαπήσῃ τόν συνάνθρωπό του, πού εἶναι μία ἀξία μέσα στή φύση. Νά κατανικήσῃ τά πάθη τῆς ἀτέλειας τῆς φύσεώς του. Νά κατανικήσῃ τόν ἐγωισμό πού εἶναι ἓνα πολύμορφο τέρας. Νά διαπεράσῃ αὐτό τό φοβερό φράγμα τῶν προλήψεων, τῶν φιλοσοφικῶν, τῶν δογματικῶν, τῶν ἐπιστημονικῶν, πού δεσμεύουνε τό νοῦ του, τή σκέψη του. Νά νικήσῃ τούς φόβους τῆς δεισιδαιμονίας, πού σφίγγουν τήν ψυχή του. Ἔτσι αὐτός πού ἔχει καθαρθεῖ γίνεται ἀγνός, καθαρός ἀπό κάθε κακία τῆς ψυχῆς καί τοῦ νοῦ του. Δείχνει τό συναίσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς ὅλους τούς ἀνθρώπους, πρὸς τό ΠΑΝ. Ἔτσι ὁ ἀγνός ἄνθρωπος μπορεῖ νά διακρίνῃ μέ ἐλπίδα πιά τήν ψυχική του πρόοδο, καί τήν πρόοδο τοῦ πνεύματός του, στίς ὁποῖες προόδους δέν ὑπάρχουν ὅρια. Ὁ καθαρισμός, ὁ ἐξαγνισμός τῆς ψυχῆς ἀποτελοῦν τήν βασική ἀρχή καί τήν πιό ἀπαραίτητη βάση κάθε δυνατῆς προσπάθειας, γιά νά βελτιωθῇ ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου. Ξέρουμε ἀπό παλιά, ὅπως μᾶς τό διδάσκει ἡ παράδοση, ὅτι ὁ ἐξαγνισμός, ἡ κάθαρση, ἀποτελεῖ τήν πιό ἀναγκαῖα καί ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιά νά ἀπελευθερωθῇ τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν ὕλη. Γιατί ἡ ψυχή καί τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἓνα κρυμμένο φῶς. Ὅταν τό παραμελοῦμε, χαμηλώνει καί σβήνει. Ὅταν ὁμως χύνουμε τό «ἅγιο λάδι τῆς ἀγάπης», ἀνάβει σάν μιά λαμπάδα πού δέν σβήνει ποτέ. Πρῶτα γεννιέται ἡ ἀγνότητα στήν ψυχή καί μετὰ ἡ ψυχή φωτίζεται. Ἡ ἀγνότητα εἶναι αὐτή πού ἐκπέμπει τό ΦΩΣ. Αὐτή τῇ μεγάλῃ ἀλήθειᾳ βλέπουμε νά τονίζεται στίς παραδόσεις ἀπό τά ἀρχαῖα χρόνια. Ὅλα τά Ἀρχαῖα Μυστήρια σάν πρώτη βάση τους εἶχανε τήν κάθαρση, πού συνοψίζεται μ' αὐτά τά δύο λόγια «Κάθαρση-Ἀποθέωση». Τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν κάθαρση ξαναγεννιέται καί ἀποθεώνεται.

Ἀρετή εἶναι ἡ δύναμη νά κάνῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπαραίτητα τό καλό. Εἶναι ἡ ἐκπλήρωση τῶν καθικόντων του ἀπέναντι στήν κοινωνία, ἀπέναντι στόν συνάνθρωπό του καί στήν οἰκογένειά του, χωρίς καμμιᾷ ἐπίδειξι καί καμμιᾷ ματαιοδοξία. Ἡ ἀρετή δέν κάνει πίσω στίς θυσίες, ὅταν πρόκειται νά ἐκπληρώσῃ τό καθῆκον της σ'

ολόκληρη τήν ανθρωπότητα. "Όπως γράφει ὁ Πλάτων, ἡ ἀρετὴ δὲν διδάσκεται «Οὐ διδακτόν (ἡ ἀρετὴ), ἀλλὰ θεῖα τινὶ μοίρα παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις».

Γιὰ νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀρετὴ, χρειάζεται μιὰ ὠριμότητα ἐσωτερική, μιὰ ὠριμότητα τῆς ψυχῆς.

Ὁ ἐξαγνισμός, ἡ κάθαρση, ἡ ἐνάρετη καὶ ἠθικὴ ζωὴ, εἶναι πολὺ δύσκολη, ὅχι ὅμως ἀκατόρθωτη. Ἡ ἀλήθεια δὲν δίνεται. Ἡ τὴ βρίσκεις μέσα σου ἢ δὲν τὴ βρίσκεις. Ἀρκεῖ ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια νὰ γίνῃ μὲ μεγάλο πόθο, χωρὶς ὑπολογισμό καὶ ὑστεροβουλία. Χρειάζεται ὠριμη ψυχὴ καὶ δυνατὸς νοῦς.

«Ἀρετὴ» καὶ «ἠθικὴ» εἶναι δύο ἐντελῶς διαφορετικὲς ἔννοιες, πού ὅμως ἀλληλοσυνεπάγονται. Ἡ ἀρετὴ ἀφορᾷ τὸν προσωπικὸ τρόπο ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἐνῶ ἡ ἠθικὴ ἀφορᾷ τίς ἐκδηλώσεις του πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ ἀρετὴ δὲν μαθαίνεται μὲ λόγια, μόνο μὲ τὸ καλὸ παράδειγμα καὶ οἱ προσπάθειες τοῦ διδασκάλου μπορεῖ νὰ φέρουν καλὰ ἀποτελέσματα.

Ἀλλὰ ὅμως ποίος αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ κάνῃ αὐτὴ τὴν πράξη; Αὐτοὶ πού ἀκοῦνε ὅλα αὐτά, ἐάν εἶναι ὠριμοὶ στὴν ψυχὴ, μποροῦν νὰ τὰ δεχτοῦν δηλαδὴ νὰ δεχτοῦν τοὺς νόμους τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἠθικῆς, γιατί ἡ ψυχικὴ ὠριμότητα γεννάει τὸν πόθο, ἔτσι ὥστε νὰ αὐτοβελτιώνεται. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἔχει μεγάλη ἀξία ἡ προσωπικὴ προσπάθεια κάθε ἀνθρώπου, μὲ ὑπομονή, ἐπιμονή, μὲ ἐνθουσιασμό, μὲ πάρα πολὺ ζωηρὴ ἐπιθυμία γιὰ μιὰ καλύτερη πνευματικὴ πρόοδο.

Ὁ Ἰωάννης (Γ' 3) γράφει: Ὁ Ἰησοῦς λέγει στό Νικόδημο, «ἀμὴν, ἀμὴν, λέγω σοι, ἐάν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ» ἐπίσης (Κεφ. Γ. 5): «Ἐάν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ».

Ἡ ἐξαγνισμένη, ἡ καθαρισμένη ψυχὴ, ἀπὸ ὅλες τίς δύσκολες ἀνθρώπινες καταστάσεις πού περνάει, μπορεῖ μετὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ κάνῃ μιὰ ἐξόρμηση πνευματικὴ, πού αὐτὴ θὰ τῆς ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀπολύτρωση, τὴν πραγματικὴ ἀπελευθέρωση τοῦ πνεύματός του.

Νὰ ἀφήσῃ τὸν παλιὸ ἀνθρώπο καὶ νὰ μεταμορφωθῇ σ' ἕναν νέο ἀνθρώπο, ἠθικὸ, ἐλεύθερο, καὶ δυνατό. Γι' αὐτὸ σχετικὰ ὁ ἀείμνηστος Ἰ. Βασιλῆς γράφει: «Γιὰ νὰ φτάσῃ ὁ ἀνθρώπος στό σημεῖο του καθαρμοῦ, πρέπει νὰ καταβάλλῃ πολλοὺς κόπους, νὰ ὑποστῇ φρικτὲς δοκιμασίες, ἀφάνταστους πόνους γιατί ἐγκαταλείπει ἕνα παρελθόν γεμάτο ἀξίες καὶ συνήθειες, οἱ ὁποῖες ἀπὸ μιὰ μεριά τὸν εὐχαριστοῦν. Καταστρέφει μιὰ κατάσταση παλιά, ἕναν

ήθικό καί συνάμα ιδεολογικό κόσμο, ίσως-ίσως νά εἶναι φανταστικός, ἀνώμαλος, ἀλλά ὅμως μέ αὐτές τίς συνήθειες εἶχε δεσμούς αἰῶνες πρὶν, στοὺς ὁποίους ἡ ψυχὴ του ἔχει μιά οἰκειότητα μέ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, ἀλλά καί μέ τό σκοτάδι. "Ὅλα αὐτά ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά τὰ ἐγκαταλείψῃ, νά σπάσῃ αὐτοὺς τοὺς παλιούς δεσμούς πού τόν κρατᾶνε δεμένο, νά πιῇ τό νερό τῆς λησμονιάς τῆς προηγούμενης ζωῆς του».

Ὁ προσωπικός τρόπος ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτᾶται ἀπό διάφορους παράγοντες. Οἱ κυριότεροι ἀπό αὐτοὺς εἶναι ἡ βιολογική κληρονομικότητα τοῦ καθενός, καθὼς ἀκόμα καί οἱ διαφορές ἐπιδράσεις ἀπὸ τό περιβάλλον πού ζεῖ, ὅπως ἡ οἰκογένεια, τό σχολεῖο, τό ἐπάγγελμα πού ἀσκεῖ, ἡ κοινωνία, ἡ ψυχικὴ ὠριμότητά του καί προπάντων ἡ ψυχικὴ του ἡλικία. Ἀλλά ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ψυχικὰ ὠριμος, μπορεῖ νά κατανικήσῃ τίς ἀτέλειές του, τίς βιολογικές καί νά ἀνέβῃ ψηλά, ἀψηφώντας τίς ἐπιδράσεις πού δέχεται ἀπὸ τό περιβάλλον του. Ὑπάρχουν πολλὰ τέτοια παραδείγματα ἀπὸ τὴν ἱστορία, ὅπως: Ὁ Σωκράτης νίκησε τίς κληρονομικές ἀτέλειές του. Ἐπίσης ὁ Ἐπίκτητος, μαθητὴς τοῦ Μουσωνίου, πού ἦταν δοῦλος ἀπελεύθερος, χάρι στοὺς περιβάλλον στοὺς ὁποῖο ἔζησε, ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν του. Ὁ ἀείμνηστος Δημ. Ἰωαννίδης γράφει: «Ἡ ἀρετὴ ἀφορᾷ τὸν ἀτομικὸν τρόπον ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τί εἶναι ἀρετὴ; Ἡ λέξις ἀρετὴ προέρχεται ἀπὸ τό «ἄρω» πού εἶναι ρίζα τοῦ ρήματος «ἀραρίσκω» πού σημαίνει ἀρμόζω.

Ἀρετὴ λοιπὸν εἶναι αὐτό πού ἀρμόζει, πού ταιριάζει. Ἡ δύναμις τοῦ ἀσκεῖν τό ἀρμόζον. Τό ἀρμόζον ὅμως ἀντικειμενικά καί ἀπολύτως εἶναι τό ἓν, ὄχι πολλὰ. Αὐτό τό ἓν θά ἀναζητήσωμεν καί θά εὕρωμεν μόνον εἰς τὴν ἓν τῇ φύσει πραγματικότητα. Ἐκεῖ μόνον εὐρίσκεται τό ἀπόλυτον, τό ἀντικειμενικόν, ὅπερ εἶναι ἀνεξάρτητον τῆς ἀνθρωπίνης ὑποκειμενικότητος. Τὴν ἀντικειμενικὴν λοιπὸν αὐτὴν ἀρετὴν, τὴν φυσικὴν ἀρετὴν, καλεῖται ὁ ἄνθρωπος νά ἀναζητήσῃ καί νά ἐφαρμόσῃ». Αὐτὴ τὴν ἀρετὴν διδάξαν οἱ σχολές τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ Ζήνων ὁ Κιτιεύς, ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἀρχαίας Στοᾶς (4ος αἰώνας π.Χ.) ἔλεγε: «Τό κατὰ φύσιν ζῆν, ταυτό τοῦ κατ' ἀρετὴν ζῆν».

ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μιά θαυμάσια μορφή τοῦ πλανήτη μας. Ἡ φύση ἐργάσθηκε πολλοὺς αἰῶνες γεωλογικοὺς, γιὰ νά φτιάξῃ τό εἶδος «ἄνθρωπος». Ἡ ὑπέροχη αὐτὴ μορφή ζωτικότητος καί τελειότητος μαζύ, παρουσιάζει αἰσθητήρια ὄργανα λεπτὰ, ὅπως τό νευρικό σύστημα καί τὸν ἐγκέφαλο, πού καμμιὰ ἄλλη ζωικὴ μορφή

δέν μπορεί νά έκδηλώση. Ἐπιτρέπει στήν ψυχή, πού έμψυχώνει τόν άνθρωπο, πού ἡ ἴδια γιά νά φτάση στήν ἀνθρώπινη φύση ἔχει ὑποστῇ μακρά ἀνέλιξη, γιά νά έκδηλώση νόηση, νά ἔχη συνειδηση τοῦ ἑαυτοῦ της καί νά σχηματίση τή γνώση καί τήν ἱκανότητα πού καμμιά ἄλλη ζωϊκή μορφή δέν μπόρεσε νά έκδηλώση. Ὅμως, σάν ζωϊκό εἶδος ὁ ἄνθρωπος, ὑποκύπτει καί αὐτός στούς νόμους τῆς ζωῆς, οἱ ὁποῖοι κυβερνοῦν κάθε ζωϊκή μορφή. Ὑποκύπτει στά ἔνστικτα, ἀπό τά ὁποῖα τό κυριώτερο εἶναι τό ἔνστικτο τῆς διαίωσης τοῦ εἶδους. Αὐτός ὁ νόμος τῆς ζωῆς εἶναι ἀκαταμάχητος.

Τά ἔνστικτα εἶναι ἡ φωνή τῆς φύσεως στήν ὁποία ὁ ἄνθρωπος δέν μπορεί νά ἀντισταθῇ. Πάνω σ' αὐτά πρέπει νά ἔξασκεῖται ὁ «φωτισμένος» ἄνθρωπος. Ἡ πρόθεσή του νά διατηρηθῇ ὁ ἄνθρωπος, μέ κακώσεις τοῦ ὀργανισμοῦ του θεληματικές, μέ τή λάθος ἀντίληψη ὅτι ἔτσι σώζεται ἡ ψυχή, εἶναι λανθασμένη ἐνέργεια, πού μόνο οἱ σκοτεινές δυνάμεις μποροῦν νά τή διδάξουν. Ἐπίσης ἡ παρά φύση ζωή, ὅπως οἱ καταχρήσεις, ἡ ὑπερβολική χρήση ποτῶν, τά ναρκωτικά, οἱ ὑπερκοπώσεις, ἡ στέρηση τῆς ὑπαίθρου, τῆς φύσεως κ.λ.π. ἀποτελοῦν ὅλα αὐτά μιά περιφρόνηση πρὸς τόν ὀργανισμό καί φθείρουν τήν ὑγεία. Ἡ ὑγιεινή διατήρηση τοῦ ὀργανισμοῦ, πού εἶναι πολῦτιμος φορέας τῆς ψυχῆς, πού εἶναι τό μέσο γιά τήν ἐξέλιξή της, εἶναι ἀπαραίτητο στοιχεῖο τῆς ἀρετῆς.

ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται στούς νόμους τῆς ἀνθρώπινης φύσεως πού εἶναι πνευματικοί. Δέν ὑπόκειται στούς νόμους τῆς ζούγκλας, πού εἶναι μόνο γιά τά ἄγρια ζῶα. Ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι πνευματική. Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι μιά ἀπλή ζωϊκή μορφή, ἀλλά εἶναι ἡ σημαντικώτερη βιολογική μορφή πάνω στή γῆ, ὅπως ἡ ὑπάρχουσα μέσα μας ψυχή, ἀφ' ἐνός μέν λόγω τῆς δυναμικῆς καί ἐξελικτικῆς κατάστασής της, ἀφ' ἑτέρου καί τῆς καταλληλότητος τῆς διάπλασης τῆς μορφῆς του, μπορεῖ νά έκδηλώση νόηση καί διάνοηση. Νά ἔχη συνείδηση καί νά σχηματίση γνωστικό περιεχόμενο, κάτι τό ὁποῖο δέν σχηματίζεται στά ζῶα.

Ὅλα αὐτά χαρακτηρίζουν τόν ἄνθρωπο σάν πνευματικό ὄν. Ὅμως σάν πνευματικό ὄν ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά προχωρῇ καί ἀντίθετα. Αὐτό εἶναι τό δίλημμα τοῦ Ἡρακλέους: «ἀρετή ἢ κακία». Ὅμως ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθήσῃ τοὺς νόμους τῆς ἀρετῆς καί τῆς ἠθικῆς, ὁδηγεῖται στήν πνευματική πρόοδο ἥ, ἂν κάνῃ τό ἀντίθετο, ὁδηγεῖται στήν στασιμότητα καί στήν ὀπισθοχώρηση καί γεννάει τίς δοκιμασίες κατὰ τόν νόμο τοῦ ἀντιπεπονητοῦ, πού εἶ-

ναι ὁ νόμος τῆς δικαιοσύνης. Αὐτός ὁ νόμος θά εἶναι ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς ἀρετῆς καί τῆς ἠθικῆς, πού μέ τίς δοκιμασίες πού ἐπιβάλλει ὁδηγεῖ ἀργά καί σταθερά τήν ἀνθρώπινη ψυχή στόν φυσικό της δρόμο. Αὐτό ἀκριβῶς ἐννοοῦσε καί ὁ Πλάτων ὅταν ἔγραφε ὅτι ἡ ἀρετή «...θεία τινί μοίρᾳ παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις» οἱ δέ Στωϊκοί ὅτι «πρός τήν ἀρετήν ἀγει ἡμᾶς ἡ φύσις». Ὁ ἔξυπνος ἀνθρωπος πρέπει νά μορφωθῇ καί νά διαμορφώσῃ ἕνα δικό του τρόπο ζωῆς, σύμφωνα μέ τοὺς πνευματικούς νόμους τῆς ἀρετῆς, πού βρίσκεται ἔξω ἀπό τοὺς νόμους τῆς βιολογικῆς ἀρετῆς καί τῆς ζωῆς. Ὁ ἀνθρωπος πρέπει νά ξετυλίξῃ τοὺς κεντρομολικούς νόμους τῆς ψυχῆς του. Νά γίνῃ ἐλεύθερος ἀπό τίς διάφορες κακίες, τὰ πάθη, τὰ ἐλαττώματα καί τίς δεισιδαιμονίες του. Νά ἀποκτήσῃ ἡρεμία στό μυαλό καί στήν ψυχή του καί νά ἐκδηλώσῃ σάν ἰδιότητες καί νόμους τῆς ψυχῆς του πνευματικές ἀρετές, ὅπως ἡ θέληση, κριτική ἱκανότητα, ἀξιοπρέπεια, ἐνθουσιασμό γιά τό καλό, εὐσυνειδησία, φιλοπονία, φιλομάθεια, συμπαθητικά συναισθήματα καί ὅλες τίς κεντρομολικές ἱκανότητες, πού εἶναι λανθάνουσες μέσα στήν ψυχή του.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ

Ἡ ἐννοία τῆς ἠθικῆς ἔχει φυγοκεντρικό χαρακτήρα τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Χαρακτηρίζει τίς ἐκδηλώσεις του πρὸς τοὺς συνανθρώπους του. Ἡθικὴ εἶναι οἱ διάφοροι νόμοι πού κανονίζουν τίς σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ὅμως αὐτοὶ οἱ κανόνες ἔχουν διαφορετικές ἐννοιες σέ διάφορες χώρες καί ἐποχές. Αὐτό εἶναι γνωστό ἀπὸ τὴν ἱστορία, ἀπὸ τὰ διάφορα ἦθη καί ἔθιμα διαφόρων χωρῶν.

ΠΝΕΥΜΑ

Τί εἶναι αὐτό πού λέμε πνεῦμα; Οἱ φιλοσοφίες, οἱ θρησκείες καί ἡ ἐπιστῆμη λένε ὅτι μέσα σέ κάθε ἀνθρώπο ὑπάρχει ἕνα στοιχεῖο, πού λέγεται ψυχή. Ἡ ψυχὴ εἶναι αὐτή πού δίνει τὴ ζωὴ στόν ἀνθρώπο. Οἱ ἐσωτερικὲς Μυστηριακὲς Σχολές τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων ἔλεγαν ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἕνα συγκεκριμένο στοιχεῖο τῆς φύσεως, εἶναι κάτι οὐσιαστικό, ἀντικειμενικῶς ὑπάρχον. Ἐδίδασκαν ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι τό μέσο τῶν δύο αἰδίων θείων κοσμικῶν οὐσιῶν, τῆς συνεχοῦς (Μονάδος) καί τῆς ἀτομικῆς (Ἀορίστου Δυάδος). Ἐπειδὴ προέρχεται ἀπὸ τό ἄτομο τὴν ὀνόμασαν «ἀτομικὴ ψυχὴ». Ἡ ψυχὴ σάν μορφὴ εἶναι ἀπλή, ὅπως τό ἄτομο ἀπὸ τό ὁποῖο προέρχεται, συνεπῶς καί ἡ ψυχὴ ὅπως καί τό ἄτομο εἶναι αἰδια, ἀθάνατη, ἀφθαρτὴ καί αἰώνια.

Κατά τήν έσωτερική φιλοσοφία ή άτομική ψυχή, από τή συστασή της άνελισσομένη μέ τή μακρά ζωϊκή κλίμακα, φτάνει κάποτε στήν άνθρώπινη μορφή. Ό Πυθαγόρας όνόμαζε τήν ψυχή «άριθμόν κινούντα». Ή ψυχή στήν άνθρώπινη μορφή, έξ αιτίας τής διαπλάσεως του άνθρώπινου όργανισμου, μπορεί νά έκδηλώση νόηση, νά έχη άυτοσυνείδηση καί νά άποκτήση γνώσεις. Αύτή ή ψυχή πού σκέπτεται λέγεται «ΠΝΕΥΜΑ». Ό άνθρωπος εΐναι πνευματικό όν, βρίσκεται όμως στήν κατώτερη βαθμίδα.

Ό άνθρωπος όπως έχει φάει από τό ξύλο τής γνώσεως, εΐναι μοιραίο νά φάη καί από τό ξύλο τής ζωής. Από τόν ίδιο έξαρτάται ή πνευματική του άνοδος, πού θά εΐναι σύντομη ή άργή. Πρέπει νά άκολουθήση τούς πνευματικούς νόμους τής φύσεως. Νά γίνη ήθικός. Οι πνευματικοί νόμοι εΐναι αύτοί πού διεκήρυξαν οι Μεγάλοι Μυσταγωγοί κάθε τόπου καί χρόνου τής Ιστορίας. Εΐναι οι κανόνες πού κάθε άνθρωπος κατά τήν άνοδό του, πρέπει νά άκολουθήση στίς έκδηλώσεις πρός τούς συνανθρώπους του, πού εΐναι άδέλφια του. Εΐναι οι κανόνες πού ύπαγορεύονται από τήν έννοια τής καθολικής άδελφότητας όλων τών ψυχών.

Όλες οι ψυχές εΐναι άδελφές, νεώτερες ή μεγαλύτερες, γιατί έχουν τούς ίδιους γονείς, δηλαδή τίς δύο θεΐες κοσμογονικές καί κοσμικές ούσίες. Οι νόμοι τής καθολικής άδελφότητας ύπαγορεύουν όρισμένες ήθικές άρχές, τίς όποΐες οι άνθρωποι πρέπει νά άκολουθοΐν στίς σχέσεις τους πρός τούς άλλους. Οι δύο βασικοί νόμοι τής Άδελφότητας εΐναι ή Άγάπη καί ή Δικαιοσύνη. Ή άγάπη εΐναι ή πρώτη καθολική ύποχρέωση. Καθολική καί άνιδιοτελής άγάπη σέ όλους χωρίς έξαΐρεση. Εΐναι γνωστό τό κήρυγμα τής άγάπης του «Θείου Ναζωραίου Διδασκάλου τής Άγάπης» μέ τά λόγια καί τά παραδείγματά του. Επίσης γιά τήν Άγάπη, ό άπόστολος τών Έθνών Παΰλος γράφει Πρός Κορινθίους ΙΓ 1-13. Κατά τήν έσωτερική φιλοσοφία, ή άγάπη εΐναι ή πρακτική άναγνώρηση σ' όλους τούς άνθρώπους γιά τά δικαιώματα πού έχουν πάνω στή φύση, δηλαδή γιά τήν πρόοδο καί τήν πνευματική έλευθερία, ζωηρό ένδιαφέρον γιά βοήθεια καί άλληλεγγύη. Όταν αύτοί οι νόμοι τής άγάπης, γίνουν νόμοι τής ψυχής του, τότε άμέσως θά έκδηλώση τήν καλωσύνη του.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Καί ή δικαιοσύνη εΐναι ένας άλλος βασικός καί ήθικός νόμος, πού διδάσκει ότι πρέπει νά άποδώση στόν καθένα ό,τι του έχει χαρίσει, του άνήκει από τή φύση, δηλαδή τά φυσικά δικαιώματά των. Ή δικαιοσύνη εΐναι πίο ένεργητική από τήν άγάπη, γιατί δέν ζη-

τάει απλά και μόνο την αναγνώριση τῶν φυσικῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων, ἀλλά τὴν δράση γιὰ τὸ σταμάτημά τους. Ὅπως γιὰ τὴν ἀγάπη, ἔτσι καὶ γιὰ τὴν δικαιοσύνη μεγάλο ὑπόδειγμα εἶναι ἡ δικαιοσύνη πού δίνει τὸ θεῖο ἐλεύθερο πνεῦμα. Οἱ ἐσωτερικὲς παραδόσεις λένε ὅτι ἡ Ἀγάπη καὶ ἡ Δικαιοσύνη κινοῦνται στὸν πνευματικὸ νόμο τοῦ Ἀντιπεπονθότος. Μὲ βάση αὐτὸν καθορίζεται ἡ μοῖρα κάθε ψυχῆς. Ὁ νόμος τοῦ Ἀντιπεπονθότος εἶναι ὁ νόμος τῆς αἰτίας καὶ τοῦ ἀποτελέσματος πού ἀποδίδεται μετὰ λόγου. Ὅπως λέγει ὁ θεὸς Ἰησοῦς, «ἄ,τι σπεῖρεις, ἐκεῖνο θά θερίσης». Τὸ συμπέρασμα ἀπ' ὅλα αὐτὰ εἶναι ὅτι ὁ ἠθικὸς βίος τοῦ ἀνθρώπου χαρακτηρίζεται ἀπὸ τίς ἐκδηλώσεις του πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς καλωσύνης καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Αὐτὲς οἱ ἐκδηλώσεις ἀποτελοῦν τὴν ἔμπρακτὴ ἀναγνώριση τῆς ἀδελφότητος.

ANNA ΜΠΟΥΡΑΤΖΗ-ΘΩΔΑ

ΦΟΙΒΕ ΗΛΙΕ

Στο μαντεῖό της φλόγας

Ἐφηβος, λόγος,

κορυφώνει τὸ κύμα του.

Μ' ὁράματα κ' ιδέες κατακτὰ τοὺς λαοὺς

κ' οἱ Φαιδριάδες Ἐφιππες.

Φρουροῦν τον ὄρθρο της ἀδελφωσύνης.

Φοίβε, Ἥλιε!

Καταράχτες φωτός·

οδηγοῦν την πορεία του πνεύματος

στον κόρφο της δικαιοσύνης

κρούοντας τύμπανα.

Κί' ἀντέχουν οἱ χρησμοί, οἱ δάφνες, τὰ σύμβολα,

στην καταπίεση των αἰώνων

με το σπαθί της ἀστραπῆς

μνηγμένο στην καρδιά του Πύθωνα.

Φοίβε ἥλιε!

Κρουνοὶ σοφίας συνθέτουν

την ἀρμονία των κύκλων σου

για νὰ διαλαλοῦν οἱ αἰῶνες

με σάλπιγγες, φως καὶ παιάνες

ἀέννα την παρουσία σου...

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Τόμος Α΄

**Ἀπὸ τὴν Προϊστορία
μέχρι τὴν Ἀναγέννηση**

Τόμος Β΄

**Ἀπὸ τὴν Ἀναγέννηση
ὡς τοὺς σημερινούς**

**Α΄ Τόμος δεμένος δρχ. 350
Β΄ Τόμος χαρτόδετος δρχ. 200**

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΘΕΟΣΟΦ. ΕΤΑΙΡΙΑΣ

1. — Ὁ σχηματισμός πυρῆνος τῆς παγκοσμίου ἀδελφότητος τῆς ἀνθρωπότητος ἄνευ διακρίσεως φυλῆς, πίστεως, φύλου, τάξεως ἢ χρώματος.
2. — Ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς συγκριτικῆς μελέτης τῶν θρησκειῶν, τῆς φιλοσοφίας καί τῆς ἐπιστήμης.
3. — Ἡ ἔρευνα τῶν ἀνερμηνεύτων νόμων τῆς φύσεως καί τῶν λανθανουσῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ ἐορτή τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ στή Θεοσοφικῇ Ἑταιρίᾳ ἐν Ἑλλάδι

ΟΜΙΛΙΑ ΓΕΩΡ. ΣΙΒΡΗ

Ἡ ἀδελφότης εἶναι ἓνα ἀπό τὰ πιό ἀνεκτίμητα δῶρα πού ἐπαγγέλλεται ὁ Πνευματικός Κόσμος στό ἀνθρώπινο γένος. Τό ἐκκληροδότησεν εἰς τούς Θεοσόφους ἡ Ἑλένα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ, θέτουσα ὡς πρῶτον σκοπόν τῇ Θεοσοφικῇ Ἑταιρίᾳ τήν δημιουργία πυρῆνος Παγκοσμίου Ἀδελφότητος ἐν τῇ ἀνθρωπότητι. Συγχρόνως ὁμοῦς μᾶς ἔφησε μία βαρεῖα καί δυσβάστακτη ὑποθήκη, διότι ἡ ἀδελφότης εἶναι ἓνα ἀγαθόν πού πρέπει νά ἀγωνισθοῦμε γιά νά τό ἀποκτήσωμε. Ἡ ἐκπλήρωσις αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ δέν ἐπιτυγχάνεται ἀπλῶς διὰ τῆς συναθροίσεως ἢ διὰ τῆς δημιουργίας μιᾶς στοᾶς. Ἡ ἀδελφότης δέν εἶναι ἓνα νε-

κρό σῶμα, πού τό ἀποτελεῖ μία ὁμάς ἀνθρώπων. Εἶναι μία ζωσα πραγματικότης πού στηρίζεται εἰς τόν Πανάρχαιον νόμον τῆς Ἀγάπης. Ὁ Διδάσκαλος τῆς Σοφίας Κ.Η., ἓνας ἀπό τούς ἀξιοματούχους τῆς ἀοράτου Λευκῆς Ἀδελφότητος, λέγει ἐν προκειμένῳ: Ὁ ὅρος «Παγκόσμιος Ἀδελφότης» δέν εἶναι φράση κενή. Ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῷ συνόλῳ της ἔχει τό πρῶτον δικαίωμα ἐφ' ἡμῶν. Ἡ παγκόσμιος ἀδελφότης εἶναι ἡ μόνη ἀσφαλῆς θεμελίωσις τῆς παγκοσμίου ἠθικῆς.

Κάθε φορά πού μία ὁμάς ἀνθρώπων κατωρθώνει νά δημιουργήσῃ ἓνα ἐσωτερικό κύκλο, θεμελιωμένον στόν Νόμον τῆς Ἀγάπης, τό ἀποτέλεσμα γιά

τήν ανθρωπότητα είναι λίαν εύεργετικό.

Στά Ισχυρά Θεμέλια της αδελφότητας είχε στηριχθῇ καί τό πνευματικό οίκοδόμημα της Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, τῆς ὁποίας ὁ στενός πυρήν ἀπετελεῖτο ἀπό τρία πρόσωπα, πού ἦσαν καί οἱ Ἰδρυταί της. Τήν Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκι, τόν Χένρυ Στήλ Ὁλκοττ καί τόν Γουίλιαμ Κουάν Τζάτζ.

Ὁ μεγάλος Ἰνδός φιλόσοφος καί πολιτικός Μαχάτμα Γκάντι εἶχε συνειδητοποιήσει βαθεῖα τήν πολύτιμη προσφορά της ἀδελφότητας, τήν ὁποίαν ὁ ἴδιος ὑπηρετήσε μέ πίστη καί ἀφωσίωση. Ἐκήρυττεν ὅτι μία δράξ ἀφιερωμένων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων δύναται νά μεταβάλλει τόν ροῦν τοῦ πολιτισμοῦ καί τό ἀπέδειξεν αὐτό ὁ ἴδιος περιτράνωσ μέ τό ὑπεράνθρωπον ἔργον της πολιτιστικῆς μεταμορφώσεως καί της πολιτικῆς ἀνεξαρτητοποιήσεως της Ἰνδίας. Κατῶρθωσε νά φέρει εἰς πέρας τήν μεγάλην αὐτή ἀποστολή του χωρίς νά χρησιμοποιήσει καθόλου βίαν, ἀλλά μόνον διά της ἀγάπης. Εἶχε δημιουργήσει ὁ ἴδιος, μαζί μέ μίαν ὁμάδα πνευματικῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἦταν ὁ Ταγκόρ καί ἄλλοι, ἕνα πυρῆνα ἀδελφότητας καί διά τοῦτο μπόρεσε, μέ τήν ἐκπληκτική δύναμη της Σαρυαγκράχα καί τήν ἐνίσχυση τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, νά ἀνατρέψει τό θρησκευτικοπολιτικό

στάτους κβό της Ἰνδίας, ἐφαρμόζοντας τή μέθοδο της παθητικῆς ἀντιστάσεως μπροστά στά ἐκπληκτα μάτια ὄλου τοῦ κόσμου.

Ἀνέφερα τήν περίπτωσιν τοῦ Γκάντι γιά δύο κυρίως λόγους. Πρῶτον γιά νά τονίσω τίς τεράστιες δυνατότητες πού ἔχει μία ὁμάς ἀνθρώπων, ὅταν μπορέσει διά της ἀδελφότητος νά δημιουργήσῃ ἐπαφή μέ τόν Πνευματικό Κόσμο. Καί δεύτερον διότι ὁ Γκάντι ἦτο ἕνας γνήσιος Θεόσοφος. Εἶχε συλλάβει τό βαθύτερο νόημα τῶν δύο πρώτων σκοπῶν της Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος ἐφήρμοζεν εἰς τό ἀκέραιο καί δέν ἔχανε τήν εὐκαιρία νά διαλαλήσῃ ὅτι. «Τό πρωτεῦον ζήτημα γιά τή Θεοσοφία, εἶναι ἡ καλλιέργεια καί ἡ προώθησις της Ἰδέας της Ἀδελφότητος». Ὁ Γκάντι ἐνέκρινε σχεδόν ὅλο τό ἔργον της Ἀννης Μπέζαντ πού ἐπετέλεσεν εἰς τήν Ἰνδία καί ἦτο σύμφωνο μέ τήν γραμμή τῶν πρώτων δύο σκοπῶν της Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας. Διατηροῦσε ὁμως πάντοτε ἐπιφυλάξεις γιά τόν τρίτο σκοπό, πού ἦταν ὁ ἀποκρυφισμός καί εἶχε σχέση μέ τήν ἀπόκτηση ψυχικῶν δυνάμεων. Βαθύς γνώστης καί μελετητής της ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐγνώριζεν ὅτι ὑπάρχουν δύο ὅψεις τοῦ ζητήματος, ἡ ἀνωτέρα καί ἡ κατωτέρα, ἡ πνευματική καί ἡ ὕλική καί εἶχε συναίσθησιν τοῦ

κινδύνου παρεκκλήσεως προς τήν άρνητική πλευρά, όποτε τό πληγμα γιά τήν άδελφότητα θά ήτο μοιραϊόν. Ήτο βεβαίως ύπέρ τής χρήσεως τής άνωτέρας πνευματικής δυνάμεως, τήν όποίαν ό ίδιος διέθετεν, αλλά έγνώριζεν ότι έλάχιστοι άνθρωποι έχουν τό χάρισμα αυτό. Καί επί τοϋ θέματος αυτού ό Γκάντι άπηχοϋσε τίς άρχές καί τίς Ιδέες τής Λευκής Άδελφότητος. Ίδού τί λέγει περί αυτού ό Διδάσκαλος τής Σοφίας MAXAN ΤΣΟΧΑΝ, εις μίαν έπιστολή του. «Προτιμώτερον νά χαθή ή Θεοσοφική Έταιρία μέ τούς δύο άτυχεϊς Ιδρυτάς της, παρά νά αφήσωμε νά γίνη μία άπλή άκαδημία μαγείας, ένας άντιθάλαμος άποκρυφισμού».

Άδελφοί μου,

Ή άδελφότης είναι μία Ιδέα πολύ ύψηλή καί ύπάρχει ως πρότυπον εις τό πνευματικόν πεδión. Δύνатаι δέ ν' άποτελέση βίωμα διά τόν άνθρωπον μόνον όταν διάγει οϋτος έναρετον βίον όσον είναι προσκεκολλημένος εις τήν υλική φύσιν του ή Ιδέα αυτή παραμένει άπρόσιτος καί άπροσπέλαστος. Ό μεγαλύτερος κίνδυνος διά τήν άδελφότητα προέρχεται από τήν κατωτέρα ύπόστασιν τοϋ ανθρώπου. Οι Διδάσκαλοι τής Σοφίας δέν παύουν νά τονίζουν τήν σπουδαιότητα καί τήν Ιερότητα τής άδελφότητος καί τήν ανάγκη διαφυλάξεως και προστασίας από τήν κτηνωδία

των ανθρώπων. Σέ στιγμές προβληματισμοϋ καί περισυλλογής ό μαθητής τής έσωτερικής φιλοσοφίας αισθάνεται θλίψη διότι νοιώθει ότι λείπει από τόν κόσμο τό άδελφικόν αισθημα. Μπορεί νά όμιλοϋμε διαρκώς περί τής άδελφότητος καί νά τήν εκθειάζωμεν, εις τήν ούσίαν όμως δέν τήν γνωρίζωμεν ή έχομεν μίαν άμυδράν άντίληψιν αυτής. Άν έξετάσωμεν τό θέμα μέ ειλικρίνεια, θά διαπιστώσωμεν ότι δέν ύπάρχει μεταξύ των ανθρώπων ή άδελφική εκείνη σχέση όπως τήν δραματίσθηκαν οι πρώτοι Θεόσοφοι, ή ότι είναι έλάχιστα ανεπτυγμένη καί πολύ σπάνια. Ός εκ τούτου δέν θά πρέπει νά άρκούμεθα εις αυτό τό όλίγο πού ύπάρχει, αλλά νά άγωνιζόμεθα διαρκώς διά νά τό αύξήσωμεν. Ή ανάπτυξη τής άδελφότητος πρέπει νά συμβαδίζει μέ τήν έσωτερική πρόοδο καί καλλιέργεια. Είμεθα ύποχρεωμένοι εάν θέλουμε νά ενισχύσουμε καί νά ένδυναμώσωμεν τόν πυρήνα, νά άσκούμεθα διαρκώς γιά τήν αύτοβελτίωσή μας. Τό μυστικόν εύρίσκεται εις τήν βελτίωσιν τής ποιότητος καί όχι εις τήν αύξηση τής ποσότητος. Ή αριθμητική δύναμη χωρίς τήν έσωτερική ένότητα δέν έχει καμμίαν αξίαν. Καί ή έσωτερική ένότης έπιτυγχάνεται μόνον διά τής θείας ύποστάσεως μας.

Άδελφοί μου,

Χωρίς τόν πυρήνα Ἀδελφότητος δέν εἶναι δυνατόν νά διατηρηθοῦν καί νά εὐδοκιμήσουν οἱ μεγάλες πνευματικές ἀλήθειες. Ἡ ἀδελφότης εἶναι ἡ βάση καί τό θεμέλιον ἐπὶ τῆς Γῆς τοῦ πνευματικοῦ κόσμου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύνανται νά στηριχθοῦν τά θεῖα ὄντα γιά νά φέρουν σέ πέρας τό εὐεργετικό τους ἔργο καί νά βοηθήσουν τήν ἀνθρωπότητα.

Ἡ διάδοση τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν θά ἦτο ἀδύνατος χωρίς τόν ἰσχυρόν πυρήνα ἀδελφότητος πού εἶχαν σχηματίσει οἱ πρῶτοι χριστιανοί καί ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστηρίχθη ὅλη ἡ μετέπειτα δρᾶσις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Διά τοῦτο καί ὁ Ἀπ. Πέτρος συνιστοῦσε ἀγάπη καί ἀφωσίωση πρὸς τήν ἀδελφότητα. Ὡς προσπαθήσουμε καί ἐμεῖς νά μιμηθοῦμε τό παράδειγμά τους, κατὰ τό μέτρον τοῦ δυνατοῦ, καί νά φανοῦμε ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τῆς μεγάλης πνευματικῆς ὁδηγοῦ, τῆς Ἑλενας Πετρόβνας Μπλαβάτσκι, τῆς ὁποίας τή μνήμη τιμοῦμε σήμερα.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀδελφότητος ἐκδηλώνεται στήν ἰδανική μορφή της καί τήν τελείαν ἔκφρασή της, ὅταν ἐπικεφαλῆς τοῦ πυρήνος εἶναι ἕνας μέγας Μύστης, ὅπως ἦταν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Χριστός, ὁ Βούδας, κ.ἄ. Εἶναι χαρακτηριστικόν αὐτό πού ἀναφέρεται στίς βουδιστικές παραδόσεις τῶν Κινέζων γιά τίς συ-

ναθροίσαις τοῦ Βούδα μετὰ τῶν Μποντιβάτπβα. Εἰσέρχοντο λέγει ὅλοι εἰς τό Σαμάντι καί διέμεναν στήν συναγωγή τοῦ Παγκοσμίου Νόμου τοῦ Ταθαγκάτα. Συνεκεντροῦντο δηλαδή σ' ἕνα ἄλλο ὑψηλό ἐπίπεδον ὅχι διά τῶν φυσικῶν ἀλλά διά τῶν πνευματικῶν σωμάτων τους.

Ἐμεῖς, ἂν εἴμεθα πνευματικοί ἄνθρωποι, ἔχουμε καθῆκον νά τείνουμε πρὸς τήν ἰδανική αὐτή κατάσταση, γιά νά μπορέσουμε κάποτε νά δόσουμε στήν ἀδελφότητα μία ἀνάλογη μορφή καί νά γίνουμε ἡ ἀντανάκλαση τοῦ βαθυτάτου αὐτοῦ μυστηρίου.

Ἡ Θεοσοφική Ἑταιρία, ὅπως γνωρίζομεν, δέν εἶναι ἐπινόηση τῶν ἀνθρώπων. Ἐχει τάς βάσεις καί τά θεμέλιά της ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καί ἰδρύθηκε διά κάποιον ἱερόν σκοπόν. «Ἡ Θεοσοφική Ἑταιρία ἐξελέγη διά νά εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος, ἡ βάση τῶν μελλουσῶν θρησκειῶν τῆς ἀνθρωπότητος», λέγει ὁ Διδάσκαλος MAXAN ΤΣΟΧΑΝ, καί προσθέτει ὁ Διδάσκαλος Μορύα, «Ἐφ' ὅσον θά ὑπάρχουν εἰς τήν Θ.Ε. τρεῖς ἄνθρωποι ἄξιοι τῆς εὐλογίας τοῦ Κυρίου μας, δέν θά εἶναι δυνατόν νά καταστραφῇ». Κατά συνέπειαν καί οἱ σκοποί τῆς Θ.Ε. ἐτέθησαν ἀπό τόν Πνευματικόν Κόσμον, ἡ δέ Λευκή Ἀδελφότης εἶναι ἐντεταλμένη νά ἐπαγρυπνῇ γιά τήν πιστή καί

άνοθευτη τήρηση τῶν σκοπῶν αὐτῶν. Τοῦτο ἐπαληθεύεται καί ἀπό τούς ἐξῆς λόγους καί παραινέσεις τοῦ Διδασκάλου Κ.Η. πού ἀπευθύνονται πρὸς τούς ἰθύνοντας τὴν Θ.Ε. «Ἐθέσατε καί πάλιν ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν χρησιμότητα καὶ συμβουλευσατε νὰ ἐπανασχηματισθῇ ἡ Θ.Ε., κατὰ τὸ πρότυπον ἐνὸς κολλεγίου γιὰ τὴν εἰδική μελέτη τοῦ

ἀποκρυφισμοῦ. Τοῦτο, ἀγαπητέ καί σεβαστέ φίλε καί ἀδελφέ, δέν θά γίνῃ ποτέ. Οἱ Ἀρχηγοὶ θέλουν νὰ σχηματισθῇ μία ἀδελφότης τῆς ἀνθρωπότητος, μία ἀληθινὴ παγκόσμια ἀδελφότης, μία ὀργάνωσις ἡ ὁποία θά δυνηθῇ νὰ γίνῃ γνωστὴ σέ ὁλόκληρο τὸν κόσμον καί νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴ καί τῶν ὑψηλοτέρων διανοιῶν».

ΟΜΙΛΙΑ ΧΡΙΣΤΟΦ. ΚΑΜΑΡΩΤΑΚΗ

Ἡ ἐπέτειος τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ, πού καθιερώθη εἰς μνήμην τῆς Ε.Π.Μ. Ἰδρυτρίας τῆς Θεοσ. Ἑταιρίας, εἶναι ἡμέρα μνημοσύνου δι' ὅλους τούς ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου Θεοσόφους. Ὅφείλουμε λοιπόν καί ἡμεῖς σήμερον ν' ἀναπολήσωμεν μέ εὐλάβεια καί ἀγάπῃ τὴν μορφὴ τῆς ὑπερόχου ταύτης γυναικός, πού ἀφιέρωσε τὴν ζωὴ της διὰ τὸ καλὸ καί τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἐνεφανίσθη εἰς περίοδον ἐξάρσεως τοῦ ὕλισμοῦ, ὡς τὸ ἀναμενόμενον πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καί ἔφερε εἰς τὸν κόσμον ἓνα μήνυμα ἐλπίδας καί αἰσιοδοξίας. Τὸ νέο αὐτὸ ἄγγελμα πού ἔφερε ὡς Προμηθεὺς εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν μας εἶναι ἡ Θεοσ. Διδασκαλία, ἡ ὁποία ὁμολογουμένως ἀποτελεῖ διὰ τὴν νοσοῦσαν ἀνθρωπότητα, ἓνα θεῖον δῶρον. Μὲ τὴν διδασκαλίαν της, ἡ ὁποία ὅπως ἡ

ἰδία τονίζει, προέρχεται ἀπὸ τούς διδασκάλους τῆς Σοφίας, ἀπεκάλυψε εἰς τὰς ὠρίμους ψυχὰς τὴν ἀτραπὸ τῆς μυήσεως. Διὰ νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν ἀτραπὸν αὐτὴν, περὶ τῆς ὁποίας ἐπανειλημένως μᾶς ὁμιλεῖ εἰς τὰ διάφορα ἔργα της, ἡ Ε.Π.Μ., δέν ἀρκεῖ ἓνα ἀπλὸ ἐνδιαφέρον, ἀπαιτεῖται κάτι περισσότερον. Ὁ σπουδαστὴς πρέπει νὰ ἔχῃ ἐντὸς τοῦ μίαν φλόγα πού νὰ τὸν καίῃ ὁλόκληρο, μία φλόγα ἀναζητήσεως διὰ τίς πνευματικὲς ἀλήθειες, καί νὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ ὑποστῇ δοκιμασίαις καί θυσίαις.

Ἡ ἰδία ἡ Μπλαβάτσκι ἐπὶ τοῦ προκειμένου λέγει τὰ ἐξῆς. «Ἄλλ' εὐθύς ὡς γίνῃ οὗτος δεκτός ὡς μαθητής, τότε ἡ προσωπικότης του πρέπει νὰ ἐξαφανισθῇ, ὥστε ν' ἀποβῇ μία ἀγνή ἀγαθοεργὸς δύναμις ἐν τῇ φύσει». Ἡ Θεοσοφικὴ διδασκαλία πού ὅπως τὴν χαρακτήρισε

ή Μπλαβάσκου εις τό Κλειδί τῆς Θεοσοφίας εἶναι ἡ σοφία τῶν θεῶν δηλαδή τῶν θείων ὄντων, εἶναι μιά ἀλήθεια πού προέρχεται ἀνωθεν καί ἐπομένως δέν εἶναι δυνατόν νά γίνη ἀντικείμενον γνώσεως τῆς φυσικῆς ἐμπειρίας τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ λεγόμενοι ἀπόκρυφοι νόμοι πού διέπουν τήν ζωή μας δέν εἶναι προσιτοί εις τόν νοῦν καί τās αἰσθήσεις. Ἀπαιτεῖται μιά ἄλλη ἐμπειρία πολύ διάφορος ἐκείνης τήν ὁποίαν ἔχομεν, διά νά συλλάβωμεν τήν ἀπόκρυφον πλευράν τῆς ζωῆς. Ἡ ἄσκησις τῆς μαθητείας ἡ ὁποία θά ἐξαρτηθῇ κυρίως ἀπό τήν ἐσωτερικήν ὠριμότητα, θά μᾶς δώσῃ ἐν καιρῷ αὐτήν τήν ὑπερβατικήν θεώρησιν πρὸς κατάκτησιν τῆς θείας γνώσεως. Δηλαδή ἐκεῖνος πού ἐπιθυμεῖ εἰλικρινῶς ν' ἀκολουθήσῃ οὐχί τύποις, ἀλλά οὐσίᾳ, τήν ὁδόν πού μᾶς χαράσσει ἡ Θεοσοφικὴ διδασκαλία, ὀφείλει νά προσέλθῃ ὡς ταπεινὸς μαθητής. Ὁ ρόλος ὅμως τοῦ μαθητοῦ ὅπως καί ὑμεῖς γνωρίζετε, δέν εἶναι εὐκόλη ὑπόθεσις.

Διότι δέν ἄρκει νά εἶναι τις μέλος τῆς Θεοσ. Ἑταιρίας, νά παρακολουθῇ τās ἐργασίας μᾶς Στοᾶς, καί νά γνωρίσῃ τί περίπου λέγουν τὰ διάφορα Θεοσοφικά βιβλία περί τῶν ἀνωτέρων πεδίων. Ἡ μαθητεία εἶναι ἄλλο πρᾶγμα, δέν εἶναι ἀπλῶς θεωρία καὶ συλλογὴ ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων, εἶναι ἄσκησις.

Διὰ τοῦτο ὁ ὑποψήφιος πρέπει νά ἔχῃ μίαν συναίσθησιν ἐσωτερική καί νά πάρῃ τήν ἀπόφασιν ὅπως ἀκολουθήσῃ τήν ὁδόν τῆς ἀνωτέρας ζωῆς, τήν ὁδόν τῆς ἀγιότητος. Ἐάν ἀποτύχῃ εἰς αὐτό, δηλαδή νά γίνη μαθητής κατὰ τό πρότυπον ἐκεῖνο τοῦ Ἡρακλέους, ἃς μὴν ἐλπίζῃ πῶς θά τύχῃ θείας κοινωνίας καί χάριτος. Διότι τό ἅγιον καί καθαρό δέν δίδεται εἰς τοὺς κύνας, καὶ οἱ μαργαρίτες εἰς τοὺς χοίρους. Ἡ Ε.Π.Μ. ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰς ἓνα ἄρθρο τῆς λέγει μεταξύ ἄλλων. «Ὁ ὑποψήφιος μαθητὴς ὀφείλει νά ἐκλέξῃ ἀπολύτως μεταξύ τῆς ζωῆς τοῦ κόσμου καί τῆς ζωῆς τῆς ἀληθείας. Εἶναι περιττὴ καί ματαία ἡ προσπάθεια πρὸς ἔνωσιν αὐτῶν τῶν δύο, καθ' ὅσον οὐδεὶς δύναται νά ὑπηρετῇ δύο κυρίους καί νά ἱκανοποιῇ ἀμφοτέρους».

Παράλληλα, εἰς τό βιβλίον τοῦ προφήτου Ἰερεμίου διαβάζομεν. «Ἰδοὺ ἔθεσα ἐνώπιόν σας τήν ὁδόν τῆς ζωῆς καί τήν ὁδόν τοῦ θανάτου». Ἡ δοκιμασία τοῦ ὑποψηφίου μαθητοῦ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως, ὅστις εὐρισκόμενος ἀνάμεσα εἰς τās ὁδοὺς Ἀρετῆς καί Κακίας ἐκφράζει παραστατικὰ τό ἴδιον πρᾶγμα. Ὁ Ἡρακλῆς τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως εἶναι ἀληθῶς ἓνα πρότυπον μαθητείας καί συμβολίζει τήν παλαίουςα ψυχὴν, τήν κάθε ὠριμον ψυχὴν πού ἀναζητεῖ τήν ὁδόν τῆς μυή-

σεως. Οι διδάσκαλοι τῆς Σοφίας μετά τῶν ὁποίων εἶχε στενή ἐπαφή καί συνεργασία ἡ Ε.Π.Μ. ἀπευθυνόμενοι πρὸς τοὺς ἐν γένει ὑποψηφίους μαθητάς λέγουν τὰ ἑξῆς: «Ἐκεῖνος ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ ἐργασθῇ μεθ' ἡμῶν καί δι' ἡμᾶς, πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ἴδιον αὐτοῦ κόσμον μέ τὰς ἀνέσεις καί ἀπολαύσεις, καί νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν ἰδικόν μας». Ὅπως βλέπετε, οἱ διδάσκαλοι ἐπιθυμοῦν νὰ δεικνύουν εἰς πάντα ἀγωνιζόμενον, ὅστις ἐπέτυχεν ν' ἀπολυτρωθῇ τῶν δεσμῶν τῆς σαρκὸς καί τῆς ἀπάτης τοῦ κόσμου, τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσα πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐλευθερίας καί τοῦ φωτός. Ὁ κόσμος αὐτός εἰς τὸν ὁποῖον ζοῦν καί ἐργάζονται οἱ διδάσκαλοι, εἶναι ὁ κόσμος τῆς ἀληθείας, ὁ κόσμος τῆς ἀνωτέρας ζωῆς καί τῆς ἀρετῆς, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν καί ἡμεῖς νὰ βαδίσωμεν, διὰ νὰ οἰκοδομήσωμεν ἐντός μας, τὸν ναόν τοῦ πνεύματος. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ πού δέν εἶναι κατανοητός ἀπὸ τοὺς πολλούς, συντελεῖται μία ἀπόκρυφος ἐπιλογή τῆς ψυχῆς, διὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ δώρου τῆς ἀθανασίας. Εἶναι θὰ ἔλεγα τὸ ἀόρατο κοσμίωμα πού κάμνουν αἱ αὐλαὶ χειρὲς τῆς θείας προνοίας. Ἡ μαθητεία εἶναι μιά μακρά περίοδος δοκιμασίας καί ἐξαγνισμού. Εἰς ἓνα παλαιόν Θεοσοφικόν δημοσίευμα ὑπὸ τὸν τίτλον, ἡ ἀτραπὸς τοῦ μαθητοῦ, ἀναφέ-

ρεται μεταξύ ἄλλων, «Ὅτι διὰ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν κλίμακα πού ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἀνάκτορον τῆς θείας Σοφίας, πρέπει νὰ ἔχῃ ζωὴ ἀκηλίδωτη, πνεῦμα γεμάτο εὐλινκρινεῖα, πρόθυμη διάθεσις, ὀρθὴ ἀντίληψη τῶν πνευματικῶν πραγμάτων, αἴσθημα ἀδελφότητος πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καί κυρίως ἐξαγνισμένη καρδιά». Ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα πού δέν εἶναι εὐκολο νὰ τὰ συγκεντρώσουμε, ἐκφράζουν τὴν ὠριμότητα πού πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ ὑποψήφιος μαθητής. Ἡ Ε.Π.Μ. κάπου ἄλλου λέγει: «Ὁ ἀναλαμβάνων νὰ δοκιμασθῇ πρὸς μαθητείαν, δι' αὐτῆς ταύτης τῆς πρᾶξεώς του ἅς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του, ὅτι διεγείρει πᾶν κοιμώμενον πάθος τῆς ζωικῆς του φύσεως». Ὁ μαθητὴς καλεῖται ν' ἀγωνισθῇ ἐναντίον εἰς τὰς λανθανούσας κακὰς ροπὰς τῆς φύσεώς του. Μόνον ὅταν ἡ δύναμη τῶν παθῶν νεκρωθῇ καί οἱ πόθοι καί αἱ ἐπιθυμίαι τῆς σαρκὸς ἀποθάνουν, τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ δεκτικὸς τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου. Ἐπομένως ἡ χαλινάγωγσις τῶν παθῶν ἐκ μέρους τοῦ μαθητοῦ ἀποτελεῖ τὴν κυρία καί οὐσιώδη προϋπόθεσιν διὰ τὴν κατανόησιν τῶν πνευματικῶν ἀληθειῶν πού περιέχονται εἰς τὰς Θεοσοφικὰς διδασκαλίας. Αἱ συμβολικαὶ Θεότητες τοῦ Ὀλύμπου Ἀρτεμις καί Ἀπόλλων μᾶς ἀποκαλύπτουν τὴν στενὴν σχέσιν πού

υπάρχει μεταξύ καθάρσεως καὶ φωτισμοῦ. Διότι οὐδεὶς εἶναι εἰς θέσιν νά ἴδῃ τόν Ἀπόλλωνα τόν Θεό τοῦ φωτός καί τῆς γνώσεως, ἐάν πρωτίστως δέν γεννηθῇ μέσα του ἡ Θεά Ἄρτεμις πού συμβολίζει τήν Κάθαρη καί τόν ἐξαγνισμόν. Εἰς τό Κλειδί τῆς Θεοσοφίας, ἡ Μπλαβάτσκι, λέγει χαρακτηριστικῶς τά ἑξῆς. «Ἄν ὁ μαθητής κατορθώσῃ νά γίνῃ ἀγνός ὅσο ἓνα ὄν χωρίς σῶμα, (δηλαδή χωρίς ἐπιθυμίες καί ἀνάγκες) τότε ὁ πνευματικός κόσμος θά τοῦ ἀποκαλύψῃ τήν ἀλήθεια...».

Συνεπῶς ὁ Θεόσοφος, διὰ νά γίνῃ κοινωνός τῆς διδασκαλίας τῶν θείων ὄντων, ὀφείλει προηγουμένως νά ἐξαγνισθῇ ἀπό τίς ἀδυναμίες καί τά πάθη του. Αἱ παραδόσεις ὅλων τῶν λαῶν μᾶς προτρέπουν πρὸς αὐτήν τήν κατεύθυνσιν τῆς ὑποτάξεως τῶν παθῶν, τήν ὁποία δυστυχῶς λησμονοῦν καί ἀντιπαρέρχονται οἱ πολλοί. Μιά εἰδική διδασκαλία ἐπὶ τοῦ προκειμένου λέγει: «Ἀνωφελὴς ἐστὶ πᾶσα μάθησις, πᾶσα ἐπιστήμη καί αὐτῶν τῶν Βεδῶν ἡ μελέτη ἄνευ ἐξαγνίσεως τῆς ψυχῆς ἀπὸ τά πάθη». Ἐπίσης ἓνα ἐδάφιο τοῦ Κορανίου ἀναφέρει χαρακτηριστικῶς τά ἑξῆς. «Εὐδαίμονες οἱ πιστοί, οἱ καταβάλλοντες τά πάθη αὐτῶν, διότι ὁ Θεός εἶναι μετ' αὐτῶν εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς των». Ὁ Μᾶρκος Αὐρήλιος εἰς τὰ εἰς ἑαυτόν, λέγει ἐπὶ λέξει. «Ὅτι ἀκούει τίς

τοῦ θείου Δαίμονος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἐντὸς τοῦ ἑαυτοῦ του ψυχὴν ἡρεμον καὶ ἀθόρυβον ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν παθῶν». Ὡσαύτως εἰς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας, Πέτρος ὁ Δαμασκηνός, ἐπιλέγει. «Εἰ μὴ γάρ τὰ πάθη ἡ ψυχὴ ἀποβάλλεται, οὐκ ἐλεύσεται τό ἅγιον πνεῦμα ἐν αὐτῇ». Εἰς τὴν κάτχα Οὐπανισάδ ἀναφέρεται μεταξὺ ἄλλων. «Ὁ θνητός πού στήν καρδιά του τό πάθος ἔχει νεκρωθῇ γίνεται ἀθάνατος». Ἡ Ε.Π.Μ. εἰς τό ἔργον ἡ Φωνὴ τῆς Σιγῆς, τό ὁποῖον ἀπευθύνεται κυρίως εἰς αὐτοὺς πού ἀκολουθοῦν τὴν μαθητείαν, λέγει: «Ἦ διδάσκαλε, τί ὀφείλω νά πράξω διὰ νά φθάσω στήν Σοφία; Ἦ σοφέ, τί νά κάνω διὰ νά προσεγγύσω τὴν τελειότητα; Ἐρεῦνα τὰς ἀτραπούς! Ἀλλὰ ἔχε τὴν καρδιά καθαρή καί ἀμόλυντη πρὸς τοῦ ἀναλάβῃς τό ταξιδιόν σου». Ἀλλαχοῦ ἡ Ἰδία λέγει. «Ἡ μαθητεία ἔχει καθορισθῇ ὑπὸ τινος διδασκάλου, ὡς μία ἀδιάκοπος καὶ συνεχὴς προσπάθεια τῆς ψυχῆς πρὸς ἐξάλειψιν τῆς σκωρίας, διὰ νά ἐμφανισθῇ ὁ καθαρὸς χρυσός».

Τελειῶνω μέ δύο μικρά ἀποσπάσματα τῆς Γκιτά.

«Ὅποιος ζητᾷ τὰ μάταια καὶ ἀπατηλά πράγματα τῶν αἰσθήσεων, ξυπνᾷ μέσα του τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τό πάθος πού τῆς ψυχῆς τὴν τύφλωσιν θά φέρουν».

«Ὅποιος ὁμως εἶναι ἐγκρα-
τῆς καὶ τὰ πάθη ἔχει νικήσῃ καὶ
στὴν καρδιά ἔχει γαλήνη, εὐκο-

λα στήν ἔκσταση θά φθάσῃ,
καὶ τὴν θεϊκιά τὴν γνῶσιν θ'
ἀποκτήσῃ».

ΟΜΙΛΙΑ ΠΑΝ. ΠΑΠΑΣΛΙΩΤΗ

Γιορτάζουμε σήμερα τὴ μνή-
μη τῆς μεγάλης Ἰδρύτριας τῆς
Ἑταιρίας μας, τῆς Ἑλενας
Μπλαβάτσκου. Ἡ ζωὴ, τὸ ἔργο
καὶ οἱ ἱκανότητες τῆς πολυτάρα-
χης αὐτῆς προσωπικότητας εἶ-
ναι βέβαια γνωστές καὶ ἡ ἀξία
τῆς ἀναγνωρισμένη ἀπὸ φίλους
καὶ ἐχθρούς, πού δέν ἦσαν οὔ-
τε λίγοι, οὔτε ἐπιεικεῖς.

Δέν θά μιλήσω, λοιπόν, γιὰ
τὴν τεράστια προσφορά καὶ τό
κολοσσιαῖο ἔργο της. Θά πῶ ὁ-
μως δύο λόγια γιὰ τὸν τρόπο
πού ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ προ-
σφέρει αὐτὸ τὸ ἔργο γιὰ τὴ με-
γάλη θυσία. Γιατί, πραγματικά,
ἡ ζωὴ της καὶ ἰδίως ἡ τελευταία
τῆς περίοδος πού γνωρίζουμε
καλύτερα, ἦταν μία θυσία.

Ἡ ἀποστολὴ πού τῆς ἀνατέ-
θηκε ἦταν ἡ διάδοση τῆς θείας
Σοφίας, πού ἡ κατανόησή της
θά βοηθοῦσε νὰ γίνῃ ὁ κόσμος
μας καλύτερος. Ἕνας Διδάσκα-
λος ἔγραψε γιὰ τὴν Μπλαβάτ-
σκου: «Ἀνέλαβε τὴν ἀποστολὴ
της, ὅπως ἕνας ἐθελοντῆς
στρατιώτης παίρνει μέρος σέ
μιὰ παράτολμη ἔφοδο. Καὶ ἐρ-
γάστηκε καὶ ἀγωνίστηκε ἀπέ-
ναντι σέ τόσες πολλές καὶ τόσο
μεγάλες ἀντίξοότητες πού σί-
γουρα θά εἶχε παραιτηθεῖ, ἂν

δέν εἶχε ἀποφασίσει ὅτι ἀκρι-
βῶς γι' αὐτὸ ζοῦσε, γιὰ νὰ
ἐκτελέσει τίς ἐντολές πού τῆς
δόθηκαν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε
κόπο, κάθε ἐμπόδιο, κάθε θυ-
σία.

Σήμερα τὴ θυμόμαστε μέ λί-
γα λουλούδια· καὶ αὐτὸ βέβαια
εἶναι εὐγενικό. Ὅμως, ἀληθινὴ
τιμὴ καὶ ἐνθύμηση ἀπὸ ἐμᾶς γι'
αὐτὴν τὴν ἐν τέλει ἡρωϊκὴ μορ-
φή, θά ἦταν μία προσπάθεια μί-
μησης. Μίμησης τῆς θυσίας
της, τοῦ ἀγῶνα της, τῆς ἀφο-
σίωσής της σ' ἕνα μεγαλειώδη
σκοπὸ. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἐκεί-
νη ἔδωσε ἀνιδιοτελῶς τὸν ἑαυ-
τὸ της ὁλόκληρο. Ἄν θέλουμε
νὰ τὴν τιμήσουμε πραγματικά,
θά πρέπει νὰ προσφέρουμε κι
ἐμεῖς ἕνα κομμάτι τοῦ ἑαυτοῦ
μας, μικρὸ ἢ μεγάλο, γιὰ τὸν ἱ-
διο σκοπὸ. Ξέρουμε ὅλοι, πόσο
δύσκολο εἶναι αὐτό. Πρέπει ὁ-
μως καὶ νὰ ξέρουμε, ὅτι δέν
πρόκειται νὰ μᾶς δοθεῖ τίποτα,
ἂν καὶ ἐμεῖς δέν προσφέρουμε.
Νὰ ξέρουμε ὅτι ἂν θέλουμε κά-
ποτε νὰ βαδίσουμε τὸν ἐσωτε-
ρικὸ δρόμο, γιὰ νὰ τὸ πετύχου-
με χρειάζονται καὶ προσπάθειες
καὶ θυσίες. Ἡ ζωὴ τῆς Μπλα-
βάτσκου ὥς εἶναι παράδειγμα γι'
αὐτό. Καὶ ὁ Λευκὸς Λωτός,

σύμβολο τῆς δημιουργίας, τῆς ἀναγέννησης καί τῆς προόδου, ὅς μᾶς φωτίσει τὸ δρόμο. Ἄς ἐργαστοῦμε ἔτσι, ὥστε ἡ σημαντική γιορτὴ νὰ μὴν καταντήσῃ μνημόσυνο γιὰ πρόσωπα νεκρά

καί ἰδέες ἀπραγματοποίητες, ἀλλὰ μνήμη ἑνὸς συμβόλου θυσίας πού κάθε χρόνο θὰ μᾶς δείχνει τὸ δρόμο γιὰ καινούργιο ἔργο καί νέες κατακτήσεις.

ΟΜΙΛΙΑ ΠΟΛΥΔ. ΑΝΤΖΑΚΑ

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Κρισναμοῦρτι «Διαλογισμός»

...Εἶχε βρέξει πολὺ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς νύχτας καί τῆς μέρας καί κάτω στίς ρεματιές, τὸ λασπωμένο ρέμα χύνονταν στὴ θάλασσα, κάνοντάς την καφετιά σάν σοκολατένια.

Καθὼς περπατοῦσες στὴν ἀκρογιαλιά, ἐβλεπες τὰ τεράστια κύματα πού ἔσπαζαν μὲ ὑπέροχες καμπύλες καί δύναμη. Περπατοῦσες ἀντίθετα στὸν ἄνεμο καί ξαφνικά αἰσθάνθηκες πὼς δέν ὑπῆρχε τίποτε πού νὰ σέ χωρίζῃ ἀπ' τὸν οὐρανὸ κι' αὐτὴ ἡ ἀνοιχτοσύνη ἦταν παράδεισος. Τὸ νὰ εἶσαι τόσο ἀνοιχτός — τόσο εὐάλωτος — ἀπὸ τοὺς λόφους, ἀπὸ τὴ θάλασσα καί τὸν ἄνθρωπο — εἶναι ἡ ἴδια ἡ οὐσία τοῦ διαλογισμοῦ.

Τὸ νὰ μὴν ἔχεις ἀντιστάσεις, τὸ νὰ μὴν ἔχεις φραγμὸ ἐνδομύχως πρὸς ὁτιδήποτε, τὸ νὰ εἶσαι ἐντελῶς ἐλεύθερος πλή-

ρως, ἀπ' ὅλες τὶς μικρές ἀνάγκες, τὶς διαθέσεις καί τὶς ἀπαιτήσεις — μ' ὅλες τὶς μικρές ἀντιφάσεις καί τὶς ὑποκρισίες — εἶναι σάν νὰ περπατᾷς στὴ ζωὴ μ' ἀνοιχτά τὰ χέρια. Καί αὐτὸ τ' ἀπόγευμα, περπατώντας ἐκεῖ, πάνω στὴν ὑγρὴ ἄμμο, μὲ τοὺς γλάρους γύρω σου, αἰσθάνθηκες τὴν ὑπέροχη αἴσθηση ἀπ' τὴν ἀνοιχτοσύνη τῆς ἐλευθερίας καί τὴν μεγάλη ὁμορφιά τῆς ἀγάπης, πού δέν ἦταν μέσα σου ἢ ἔξω ἀπὸ σένα, ἀλλὰ παντοῦ.

Δέν ἀναγνωρίζεις πόσο σπουδαῖο εἶναι νὰ εἶσαι ἐλεύθερος ἀπὸ τὶς εὐχαριστήσεις καί τοὺς πόνους τοῦ νοῦ, ἔτσι ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ παραμείνει ὁ νοῦς μόνος του. Μονάχα ὁ νοῦς πού μένει μόνος του εἶναι ἀνοιχτός. Αἰσθάνθηκες ὅλα αὐτά, ξαφνικά, σάν δυνατό ἄνεμο

ιού φύσηξε πάνω στή γῆ καί μέσα σου. Ἐκεῖ, ἤσουν ἀπογυμνωμένος ἀπό κάθε τι — ἄδειος καί γι' αὐτό τέλειος ἀνοιχτός. Ἡ ὁμορφιά ὄλων αὐτῶν δέν ἦταν

σέ λέξεις ἢ σ' αἰσθήματα ἀλλά ἔμοιαζε σάν νά εἶναι παντοῦ, γύρω σου, μέσα σου — πάνω ἀπ' τὰ νερά καί στούς λόφους. Αὐτό εἶναι διαλογισμός...

ΟΜΙΛΙΑ ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Λόγοι τῆς Η. Ρ. Blavatsky

Δέν εἴμεθα ἰδιαίτερα προσκολλημένοι σέ καμμιά θρησκεία, σέ καμμιά φιλοσοφία. Συλλέγομε τό καλό, ὅπου τό συναντήσωμε. Τα μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας εἶναι ἐλεύθερα νά πρεσβεύουν ὁποιαδήποτε θρησκεία ἢ φιλοσοφία προτιμοῦν. Μπορεῖ νά εἶναι χριστιανοί ἢ μωαμεθανοί, ἰουδαῖοι ἢ πάρσοι, βουδισταί ἢ βραχμανισταί, πνευματισταί ἢ ὕλισταί. Δέν ἔχει σημασία. Ἀλλά τό ὅτι λέγονται μέλη διότι ἔχουν ἐγγραφῇ εἰς τήν Θεοσοφικήν Ἑταιρίαν, δέν σημαίνει ὅτι ἔγιναν καί Θεόσοφοι, ἐφ' ὅσον δέν ἔχουν ἀποκτήσει τήν ἐννοίαν τῶν θείων σχέσεων τῶν πραγμάτων. Θεόσοφος εἶναι μόνον ἐκεῖνος πού ἀποδεικνύεται εἰς τήν πρᾶξιν Θεόσοφος. Πρῶτος κανὼν τοῦ ἀποκρυφισμοῦ εἶναι ἡ τελεία ἀπάρνηση τῆς προσωπικότητος. Πρέπει νά γίνη κανεῖς τέλειος ἀλτρουιστής, νά μή σκέπτεται καθόλου τόν ἑαυτό του, νά ἐγκαταλείψῃ

κάθε ἀλαζονεία καί ματαιοδοξία, νά ἐξυπηρετῇ τοὺς συνανθρώπους του, νά ἀσκή τήν ἐγκράτεια καί ν' ἀκολουθῇ ἀπογῆ γραμμὴ ἠθικῆς καί αὐταπαρνήσεως, ἐκτελώνοντας πάντοτε καί πρὸς ὅλους τό καθήκον του.

Ὁ πραγματικὸς Θεόσοφος ὀφείλει νά πραγματοποιῇ τὰ πλέον ὑψηλά ἠθικά ἰδανικά. Νά ἐργάζεται ἀδιακόπως γιὰ τοὺς ἄλλους καί νά αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του ἐνωμένο μέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Καί ὀλίγα μόνον μέλη τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας ἐάν ἀπεφάσιζαν νά ζήσουν σύμφωνα μέ τίς ἀρχές μας, θά ἦταν ἀρκετό διὰ νά γίνη ἡ Ἑταιρία μας ἕνα ἐκλεκτό σῶμα.

Ἡ Θεοσοφία δέν εἶναι μία θρησκεία, διότι εἶναι ἡ πεμπουσία ἀπὸ ὅλες τίς θρησκείες. Εἶναι ὅ,τι τό λευκὸ φῶς πρὸς τό ἡλιακὸ φάσμα. Εἶναι ἡ συνένωση τῶν ἀληθειῶν, οἱ ὁποῖες ὑπάρχουν σέ κάθε θρησκεία.

Οι Θεόσοφοι δέν πιστεύουν σέ ἀνθρωπόμορφο Θεό. Πιστεύουν σέ μιά παγκόσμιο Θεία Ἀρχή, ρίζα τῶν πάντων, ἀπό τήν ὁποία τά πάντα προέρχονται καί στήν ὁποία τά πάντα θά ἐπιστρέψουν. Ὁ Θεός εὕρσκεται πανταχοῦ στόν ὁρατό καί ἄορατο κόσμο. Εἶναι ὁ αἰώνιος οἰκοδόμος τῶν κόσμων. Τό σύμπαν ἀναδύεται ἀπό τήν ἴδια του οὐσία. Σύμβολό του ἡ χωρίς ἐπιφάνεια σφαῖρα, τῆς ὁποίας τό κέντρον εὕρσκεται πανταχοῦ καί ἡ ἐπιφάνεια οὐδαμοῦ. Ὁ Θεός εὕρσκεται στήν καρδιά ἐκάστου ἀνθρώπου. «Οὐκ οἶδατε ὅτι ναός Θεοῦ ἐστὲ καί τό πνεῦμα τοῦ Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν;». Ὁ Χριστός εἶπε: «Πνεῦμα ὁ Θεός καί τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν Πνεύματι καί Ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Καί ἓνα βουδιστικό κείμενο λέγει: «Ὁ βουδιστής μπορεῖ νά πιστέψῃ στήν ὑπαρξη ἑνός ὑπερτάτου Θεοῦ, πού βρίσκεται ὑπεράνω ἀπό ὅλες τίς ἀνθρώπινες ἰδιότητες, ἑνός τελείου Θεοῦ, πού βρίσκεται πέραν ἀπό τήν ἀγάπη, τό μῖσος καί τη ζηλοτυπία, βυθισμένου στήν αἰωνία γαλήνη, τήν ὁποία τίποτε δέν μπορεῖ νά ταράξῃ».

Γιά ἓνα Θεό τέτοιας ὑψηλῆς ἀντιλήψεως δέν εἶναι ἀπαραίτητη καμιά μορφή λατρείας ἄλλη, ἀπό τό νά πράττῃ καθεὶς τό καθήκον του, ἀποβλέπωντας ὅχι στήν προσωπική του εὐτυχία, ἀλλά στήν εὐτυχία τῶν ἄλλων.

Τό καθήκον πρέπει νά ἐκτελεῖται χωρίς κανέναν ὑπολογισμό. Ἡ σύγχρονη ἠθική εἶναι πολὺ ὠραία νά τήν διαβάξῃ κανεὶς καί νά ἀκούῃ νά τή συζητοῦν. Ἀλλά τί ἀξίζουν τά λόγια χωρίς πράξεις; Θεοσοφικό καθήκον εἶναι νά πίνωμε καί τήν τελευταία σταγόνα ἀπό τό γεμάτο ποτήρι τῆς ζωῆς, χωρίς μεμψιμοιρίες. Νά δρέπωμε στό δρόμο μας τά ρόδα, μέ σκοπό νά προσφέρωμε τό ἄρωμά τους στοὺς ἄλλους καί νά κρατοῦμε γιά τόν ἑαυτό μας τά ἀγκάθια, ἐάν εἶναι ἀνάγκη νά στερηθῇ κάποιος ἄλλος γιά νά χαροῦμε ἐμεῖς τήν εὐωδία τους. Καθήκον πρὸς τήν ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ ἀναγνώριση ἴσων δικαιωμάτων καί προνομίων γιά ὅλους, χωρίς διάκριση φυλῆς, χρώματος, κοινωνικῆς θέσεως καί γεννήσεως.

Ἡ Θεοσοφικὴ Ἑταιρία συγκεντρώνει ἄνδρες καί γυναῖκες ἀπό ὅλες τίς φυλές, τίς πίστεις καί τίς κοσμοθεωρίες, σέ ἓνα κοινὸ σκοπὸ, τήν ἀγάπη τῆς ἀνθρωπότητος. Τά μέλη συμφωνοῦν στὶς βασικὲς ἀρχές τῆς Θεοσοφίας, ὅχι ὁμῶς καί σέ ὅλα τά ἄλλα θέματα. Καθένας διατηρεῖ τίς ἰδικές του ἀντιλήψεις καί ἀκολουθεῖ τήν προσωπική του γραμμὴ σκέψεως καί δράσεως. Οἱ βασικὲς ἀρχές τῆς Θεοσοφίας εἶναι: Παγκόσμια Ἑνότης, ἀλληλοεξάρτηση τῶν ἀνθρώπων, νόμος τοῦ Κάρμα, Μετενσάρκωση. Αὐτοὶ εἶναι οἱ

τέσσερες κρίκοι τῆς χρυσῆς ἀλυσσίδας, πού θά ἔπρεπε νά κρατᾷ τήν ἀνθρωπότητα συνηνωμένη σέ μιά οἰκογένεια, σέ μιά παγκόσμια ἀδελφότητα. Ἀφοῦ οἱ πράξεις τοῦ ἑνός ἐπιδροῦν στή ζωὴ ὅλων τῶν ἄλλων, εἶναι φανερόν ὅτι μόνον ὅταν ὅλοι οἱ ἀνθρώποι ἀποκτήσουν ἀδελφική διάθεση καί ἐφαρμόζουν πρακτικῶς τή γνησία ἀδελφικότητα, μέσα στήν ὁποία καθέννας ζῇ γιά ὅλους καί ὅλοι γιά ἕκαστον, τότε μόνον θά πραγματοποιηθῇ ἡ γενική βελτίωση τῶν ἀνθρώπων.

Κάθε Θεόσοφος ὀφείλει ὄχι μόνον νά διδάσκη τήν ἀδελφωσύνη, ἀλλά καί νά τήν πραγμα-

τοποιῇ στήν ἀτομική του ζωὴ. Κανείς Θεόσοφος δέν ἔχει τὸ δικαίωμα νά μένη ἱκανοποιημένος ἀπὸ μιά ὀκνηρὴ καί ἐπιπόλαια ζωὴ, χωρὶς νά κάνη τίποτε τὸ οὐσιαστικῶς καλὸ στὸν ἑαυτό του καί στοὺς ἄλλους. Ὅφειλε νά ἐργάζεται γιά τήν εὐημερία τῶν ὀλίγων, πού ἔχουν τήν ἀνάγκη τῆς βοηθείας του, ἀν δέν εἶναι ἱκανὸς νά ἐργασθῇ γιά τήν ἀνθρωπότητα. Κάθε Θεόσοφος ἔχει τήν ὑποχρέωση νά σπεύρῃ τὸν σπόρο τὸ καλὸ στὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, καί νά εἶναι βέβαιος ὅτι θά ἔλθῃ μιά ἡμέρα, κατὰ τήν ὁποία ὁ σπόρος θά βλαστήσῃ.

ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΚΟΡΟΒΙΤΣ

ΦΩΤΙΕΣ Τ' ΑΓΙΑΝΝΗ

Ήτανε—μιά φορά κι' έναν καιρό—
χαρές καλοκαιριοῦ, φωτιές τ' Ἀγιάννη,
πηδοῦσαμε κι' οἱ δυό μαζί, θαρρῶ,
καίγοντας τό Μαγιάτικο στεφάνι...

Γύρω τῆς γειτονιάς μας τά παιδιά
χαρούμενα γελοῦσαν καί φωνάζαν
καί μᾶς κυττοῦσαν οἱ γρηές μέ τήν καρδιά
βαριά, κι' ἀναστενάζαν...

Μπαινόβγαιναν μέ βιάση στά μπαλκόνια,
στά παραθύρια, στίς αὐλόπορτες, νά ἴδουν,
ν' ἀκούσουν τά παιδιά πού, σάν τ' ἀηδόνια,
πηδῶντας, ἄρχιζαν νά τραγουδοῦν...

Καί μᾶς κυττοῦσε, ἀκόμα, κάποια κόρη,
μέσ' ἀπ' τίς γρίλλιες ἑνός παραθυριοῦ,
πού τώρα εἶναι φτωχή γεροντοκόρη,
κ' ἦταν τρελλές χαρές καλοκαιριοῦ...

Κι' ἄλλες φωτιές στό δρόμο, πέρα ὡς πέρα...
Καίγανε χάρτιν' ἀνθρωπάκια τά παιδιά
κι' ἐφλόμωναν οἱ κάπνες τόν ἀγέρα
κι' ἐγώ πηδοῦσα μέ τήν ἄσπρη μου ποδιά!

Κι' ἦτανε—μιά φορά κι' έναν καιρό—
χαρές καλοκαιριοῦ, φωτιές τ' Ἀγιάννη.
Πᾶνε, ἀπό τότε, δέκα χρόνια καί, θαρρῶ,
καί λίγοι μῆνες, πού ἔχεις πιά πεθάνει...

ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

‘Ο άθάνατος Κόμης τοῦ ‘Αγ. Γερμανοῦ

Μιλώντας ὁ Βολταῖρος γιὰ τόν Κόμητα τοῦ ‘Αγ. Γερμανοῦ, ἔλεγε: «Εἶναι ἓνας ἄνθρωπος πού τά ξέρει ὅλα καί δέν πεθαίνει ποτέ».

Ήταν μιά μυστηριώδης μορφή, πού ἔδρασε κυρίως κατά τόν 18ον αἰῶνα. Τόν παρουσιάζουν σάν ἕναν ἄνδρα 40-50 χρονῶν, μετρίου ἀναστήματος, μέ ἰσχυρή σωματική διάπλαση, ντυμένον πάντοτε μεγαλοπρεπῶς καί φέροντα πολλά κοσμήματα μέ πολύτιμους λίθους. Συζητοῦσε μέ μεγάλο θάρρος μέ τίς πιό ὑψηλές προσωπικότητες καί εἶχε πλήρη ἐπίγνωση τῆς ἀνωτερότητός του.

Ήταν ἔμπιστος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΕ΄, πρὸς τόν ὁποῖο συμπεριφερόταν σάν ἴσος πρὸς ἴσον. Πολλές βραδυές συζητοῦσαν μαζί, καί μέ τήν Καντέ Πομπαντούρ. Λέγανε ὅτι ὁ Λουδοβίκος τόν εἶχε συχνά χρησιμοποιοῦσε στή μυστική διπλωματία. Τόν εἶχε στείλει στήν ‘Ολλανδία, νά διαπραγματευτῇ μέ τήν Κυβέρνησή της, χωρίς νά το ξέρη ὁ ‘Υπουργός τῶν ‘Εξωτερικῶν Δούκας Σουαζέλ, ὁ ὁποῖος ὅταν τό ἔμαθε, ἔξεμάνει καί πολύ θά ἤθελε νά τόν κλείσει στή Βαστίλλη.

Ἡ καταγωγή του ἦταν ἄγνωστη σέ ὅλους. ‘Ο ἴδιος δέν μιλοῦσε γι’ αὐτήν. Τόν ἔλεγαν νόθο γυιό τῆς χήρας Καρόλου τοῦ Β΄ τῆς ‘Ισπανίας καί ἐνός Κόμητος. Ἄλλοι τόν ἔλεγαν γυιό ἐνός Πορτογάλου ἢ Ἄλσατοῦ ‘Εβραίου. Ἄλλοι τόν ἔλεγαν γυιό τοῦ Πρίγκηπα τῆς Τρανσυλβανίας Φραγκίσκου Β΄ Ρακότσκι, πού ἀνατράφηκε ἀπό τόν Αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας. ‘Ο ἴδιος, ἀναφερόμενος στή νεότητά του, μιλοῦσε γιά ἐκτεταμένα λειβάδια καί ἡλιοφώτιστα ἀνάκτορα. Τίποτα δέν εἶναι βέβαιο, ἀλλά καί καμμιά σημασία δέν ἔχει ἡ καταγωγή του.

Γεγονός εἶναι ὅτι ὁ Κόμης τοῦ ‘Αγ. Γερμανοῦ ἦταν μιά διακεκριμένη προσωπικότης καί ἔλεγαν ὅτι ἀπασχολεῖτο μέ τίς ἀπόκρυφες ἐπιστῆμες, ὅτι κατεῖχε τό ἐλιξήριο τῆς μακροζωίας καί ὅτι ἐγνώριζε νά κατασκευάζη ἀλχημιστικῶς χρυσόν. Τοῦ ἄρεσε νά διηγῆται συνεχῶς εὐχάριστες ἱστορίες, μέ τίς ὁποῖες ἐγοήτευε τοὺς ἀκροατές του.

Ἐξ ἄλλου ἦταν ἐξοχος μουσικός, πού συνέθετε μέ μεγάλη εὐκολία καί μέ τήν ἴδια ἐπιτυχία

ἐπαιζε βιολί. Λέγεται επίσης ὅτι ἦταν ἔξοχος ζωγράφος, ὄχι ὁμῶς καί ποιητής, ὅπως φαίνεται ἀπὸ ἕνα μέτριο σοννέτο του καί μιὰ ἐπιστολή πού εἶχε στείλει στή Μαρία Ἀντουανέττα, μέ προφητεῖες γιά τό μέλλον της, σέ στίχους χωρίς μέτρο.

Ἐκτός ἀπὸ τήν ἀλχημιστική κατασκευή χρυσοῦ, ἔλεγαν ὅτι ἐγνώριζε νά κατασκευάζη ἀδάμαντες καί μαργαριτάρια. Τοῦ ἄρεσε νά κάνη μεγαλοπρεπῆ δῶρα. Ἡ κυρία ντέ Ὡσσέν διηγεῖται ὅτι κάποτε ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐπεδείκνυε μπροστά της κοσμήματα στή βασίλισσα Μαρία Ἀντουανέττα. Ἡ κ. ντέ Ὡσσέν ἐξέφρασε τὸν θαυμασμό της γιά ἕνα σταυρό μέ λευκοὺς καί πράσινους λίθους. Ὁ Κόμης ἔσπευσε νά τῆς τὸν δωρίσῃ, μολονότι τό κόσμημα ἦταν μεγάλης ἀξίας.

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ εἶχε μιὰ περίεργη ἀδυναμία γιά τὰ κοσμήματα. Εἶχε μιὰ πολύτιμη συλλογή μέσα σ' ἕνα μικρό κιβώτιο, πού το μετέφερε πάντοτε μαζί του καί τοῦ ἄρεσε νά τὰ ἐπιδεικνύῃ.

Ἡ Κα ντέ Πομπαντούρ ἐθαύμαζε τὰ διαμάντιά του, καθὼς καί ἡ κόρη τοῦ Ἱππότου Λαμπέρ, πού ἔλεγαν ὅτι ἦταν ἐρωμένη του. Στούς ζωγραφικούς του πίνακες ἐκοσμοῦσε τὰ εἰκονιζόμενα πρόσωπα μέ πολύτιμους λίθους ζωηρῶν χρωμάτων. Οἱ σύγχρονοί του δέν τοῦ συνεχώρησαν αὐτὴ τὴν

ἀδυναμία του γιά τὰ κοσμήματα, ὅπως δέν τοῦ συνεχώρησαν ὅτι τοῦ ἄρεσε ἡ συντροφιά τῶν ὠραίων γυναικῶν τῆς ἐποχῆς.

Ἐν τούτοις, πρέπει νά παραδεχθοῦμε ὅτι εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψη ὅτι ὁ σοφός ἢ ὁ Μύστης πρέπει νά εἶναι συνεχῶς συλλογισμένος, καί ὅτι ἂν προσέξῃ μιὰ ὠραία γυναῖκα ἢ γελάσῃ γιά κάποιο ἀστεῖο ἢ λάβῃ μέρος σέ μιὰ διασκέδαση, πρέπει νά θεωρηθῇ ὅτι κακῶς χαρακτηρίστηκε σάν σοφός ἢ Μύστης.

Τοῦ ἄρεσε νά λαβαίνει μέρος σέ γεύματα μέ πολλοὺς προσκεκλημένους, συζητώντας μέ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ οὐδέποτε ἄγγιζε τὰ φαγητά καί οὐδέποτε ἔπινε κρασί. Ἡ τροφή του, τὴν ὁποία παρασκεύαζε μόνος του, ἦταν ἕνα μῖγμα ἀπὸ ἄμυλο καί βρώμη. Συνήθιζε νά πίνῃ ἕνα ζεστό ἀπὸ σπόρους συναμικῆς.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο πού πρό πάντων δέν τοῦ συγχωροῦσαν ἦταν ἡ καταπληκτικὴ μακροζωία του, μακροζωία χωρίς ἐνδείξεις γήρατος, πού ἄγγιζε τὰ ὄρια τοῦ ὑπερφυσικοῦ. Ἐλεγαν ὅτι κατεῖχε τό ἐλιξήριο τῆς ἀθανασίας.

Εἶπαμε ὅτι ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἦταν φίλος καί ἐμπιστος τοῦ Λουδοβίκου 15ου καί τῆς Κας ντέ Πομπαντούρ, ἡ ὁποία ἐπέθανε τό 1764.

Ἐπομένως βρισκόταν σέ δράση κατὰ τὴν δεκαετία 1750-1760, ὅπου περιγράφεται 40-50

έτων. Έν τούτοις ὁ κ. Παρώ καί ἡ Κα ντέ Ζερζύ βεβαιώνουν καί οἱ δύο ὅτι τόν εἶχαν συναντήσει στή Βενετία κατά τό 1710 καί ὅτι εἶχε καί τότε τήν ἐμφάνιση ἀνθρώπου 40-50 ἐτών. Ἄν τοῦτο εἶναι ἀκριβές, ἐκμηδενίζει τήν ἄποψη ὅτι ἦταν γυιός τῆς χήρας Καρόλου τοῦ Β' τῆς Ἰσπανίας, ἢ τοῦ Φραγκίσκου Β' Ρακότσκι, διότι τότε, τό 1710, δέν θά ἦταν δυνατόν νά εἶναι μεγαλύτερος ἀπό 20 ἐτών. Καί πῶς παρέμενε ὁ ἴδιος, 40-50 ἐτών, ἀπό τό 1710 ἕως τό 1760;

Ἡ μεγάλη του φήμη στό Παρίσι εἶναι στή δεκαετία 1750-1760. Ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι εἶχε τότε τήν ἐμφάνιση ἀνδρός 40-50 ἐτών. Ἐξαφανίζεται γιά 15 περίπου χρόνια καί ὅταν ἡ Κόμησα ντ' Ἀντεμάρ τόν ξαναβλέπει τό 1775 διακηρύσσει ὅτι τόν βρίσκει ξανανεωμένον. Καί μετά 12 ἔτη τόν βρίσκει νά ἔχη πάντοτε τήν ἴδια ἐμφάνιση.

Ὁ ἴδιος ἄφηνε εὐχαρίστως νά γίνεται λόγος γιά τή μακροζωία του. Δέν τό ἔλεγε θετικά, ἀλλά ἔκανε ὑπαινιγμούς, μιλώντας σάν αὐτόπτης μάρτυς γιά γεγονότα περασμένης ἐποχῆς, διηγούμενος αὐτά μέ ζωηρότητα καί μέ πολλές λεπτομέρειες. Κάποτε εἶπε: «Αὐτοί οἱ ἀνόητοι Παρισινοί νομίζουν ὅτι εἶμαι 500 ἐτών καί ἐπιβεβαιῶ τοῦτο διότι βλέπω ὅτι τοὺς προξενεῖ εὐχαρίστηση. Ὅχι διότι δέν εἶ-

μαι πολύ περισσότερο ἡλικιωμένος ἀπ' ὅσο φαίνομαι».

Ὁ MAGRE γράφει: «Πρέπει νά ἐκπλαγοῦμε τόσο πολύ βλέποντας ὅτι οἱ συγγραφεῖς ἀπομνημονευμάτων περιγράφουν ἕναν ἄνθρωπο γιά ἕνα ὁλόκληρο αἰῶνα μέ τήν ἴδια ἐξωτερική ἐμφάνιση; Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ μπορεῖ νά ἔχη μιά διάρκεια ἀπεριόριστα μακρότερη ἀπό ἐκείνη πού τῆς ἀποδίδομε. Εἶναι ἡ κίνησι τῶν νεύρων μας, ἡ φλόγα τῆς ἐπιθυμίας μας, ἡ ὀξύτης τοῦ φόβου μας πού καταναλίσκουν καθημερινῶς τόν ὀργανισμό μας. Ἐκεῖνος πού κατορθώνει νά ἀνυψωθῇ ὑπέρανω ἀπό τά πάθη, νά καταλύη μέσα του τόν θυμό καί τόν φόβο τῆς ἀσθενείας, μπορεῖ νά νικήσῃ τή φθορά τῶν ἐτών καί νά φθάσῃ σέ μιά ἡλικία τούλάχιστο διπλή ἀπό ἐκείνη στήν ὁποία φθάνουν ἐκεῖνοι πού πεθαίνουν ἀπό γερατειά. Δέν εἶναι τίποτε τό ἐξαιρετικό ὁ ἄνθρωπος πού δέν ἔχει ἀγωνίες νά διατηρῇ τή νεότητά του. Ἰσως ἕνας ἐσωτερικός τρόπος ἐνατενίσεως τοῦ χρόνου, ἡ κατάλυση τῆς ἀνυπομονησίας καί τῆς ἀναμονῆς νά ἐπιτρέπουν σ' ἕναν πολύ ἐξελιγμένον ἄνθρωπο νά ἐλατώνῃ στό ἐλάχιστο τή φυσιολογική φθορά τοῦ σώματος».

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ φέρεται νά κατέχη μερικά γεγονότα τοῦ μέλλοντος. Ὅταν μετά

τόν θάνατο τοῦ Λουδοβίκου 15ου ἀνέβηκε στό θρόνο τῆς Γαλλίας ὁ Λουδοβίκος 16ος, ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐπέστρεψε στή Γαλλία, ἀπό τήν ὁποία ἀπό πολύ χρόνο ἀπουσίαζε, καί ἐζήτησε ἀπό τήν Κόμησα ντ' Ἀντεμάρ νά τοῦ κανονίση μία συνάντηση μέ τή Μαρία Ἀντουανέττα. Στή βασιλίσσα λέγει τά γεγονότα πού θά πραγματοποιηθοῦν μετά 15 ἔτη, τήν ἀνατροπή τῆς μοναρχίας, τήν πτώση τοῦ κλήρου, τίς καθημερινές καρατομήσεις, τήν τρομοκρατία.

Εἶναι περίεργο ὅτι καί ὁ Νοστράδαμος προφήτευσε μέ καταπληκτική ἀκρίβεια γεγονότα τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως δύο καί πλεον αἰῶνες πρὶν ἐκραγῇ. Ἀλλά καί ὁ Κόμης Καλλιόστρο λέγεται ὅτι εἶχε ἐπίσης προμαντεύσει γεγονότα τῆς μεγάλης Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

Μερικοὶ συγχύζουν τόν Κόμητα τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ μέ τόν Κόμητα Καλλιόστρο, διότι καί οἱ δύο ἦσαν μυστηριώδη πρόσωπα, ἀγνώστου καταγωγῆς, ἀναμεμιγμένα σέ μυστικές Ἐταιρίες, πού ἔδρασαν πρὶν ἀπό τή Μεγάλη Γαλλική Ἐπανάσταση, προικισμένα μέ μαγνητικές δυνάμεις, προφητικές ἱκανότητες, ἀλχημιστικές γνώσεις. Δέν ἦσαν ὅμως τό ἴδιο πρόσωπο. Δέν εἶχαν ἄλλωστε, τίς ἴδιες πολιτικές κατευθύνσεις. Ὁ Κόμης Καλλιόστρο ἦ-

ταν ὑπέρμαχος τῆς ἐπαναστάσεως. Εἶχε ὑποσκάψει τό κύρος τῆς βασιλείας κατὰ τήν περίφημη Δίκη τῆς κλοπῆς τοῦ περιδεραίου τῆς Βασιλίσσης. Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ δυσπιστοῦσε πρὸς τήν Ἐπανάσταση, διότι δέν δεχόταν τίς βιαιότητες στήν πολιτική ζωή. Προέβλεπε τή μεγάλη ἀνατροπή πού θά ἔφερνε ἡ Ἐπανάσταση καί προσεπάθησε νά προσανατολίση τοὺς πρωτεργάτες της σέ μία εἰρηνική κατεύθυνση, διαδίδοντας μία φιλοσοφία, πού θά μπορούσε νά μεταμορφώσῃ τόν κόσμο, χωρίς βιαιότητες.

Ἄλλες περίεργες διηγήσεις, ἀναφερόμενες στόν Κόμητα τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ, λέγουν ὅτι κατεῖχε τήν τέχνη ὀχι μόνον ὁ ἴδιος νά μὴ γερνᾷ, ἀλλά νά βοηθῇ καί ἄλλους νά διατηροῦν τήν αἰωνία νεότητα. Ἔδινε προθύμως συνταγές γιὰ νά ἐξαφανίζωνται οἱ ρυτίδες τῶν γυναικῶν ἢ γιὰ νά ἀλλάζῃ τό χρῶμα τῶν μαλλιῶν τους.

Ἡ Κα ντέ Ζερζύ λέγει στήν Κα ντέ Πομπαντούρ ὅτι ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ τῆς εἶχε δώσει στή Βενετία ἓνα ἐλιξήριο, πού τῆς ἐπέτρεπε νά ἔχη γιὰ μακρὸ διάστημα τήν ἐμφάνιση γυναικός 25 χρονῶν. Ὁ Κόμης, ἐρωτηθεὶς ἀπό τήν Κα ντέ Πομπαντούρ σχετικά μέ τήν πρό 50ετίας συνάντησή του μέ τήν Κα ντέ Ζερζύ καί τό ἐλιξήριο πού τῆς ἔδωσε, ἀπαντᾷ γελώντας: «Αὐτό δέν εἶναι ἀδύνα-

τον, αλλά ὁμολογῶ ὅτι αὐτή ἡ κυρία, τήν ὁποία σέβομαι, παραλογίζεται».

Τό 1784 διαδόθηκε ὅτι ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐπέθανε στό Δουκάτο τοῦ Σλέβιγ, στό ἀνάκτορο τοῦ Καρόλου τῆς Ἑσσης. Αὐτή ἦταν ἡ ἐπίσημη χρονολογία τοῦ θανάτου του. Ἀλλά οὐδεὶς ἐπιτάφιος λίθος εὐρέθηκε.

Τό ἐπόμενο ἔτος 1785 οἱ Γάλλοι Τέκτονες τόν ἐξέλεξαν Ἀντιπρόσωπο σέ μιά μεγάλη Συνέλευση πού ἐπρόκειτο νά γίνη, μαζί μέ τόν Μέσμερ, τόν Σαίν Μαρτέν καί τόν Καλλιόστρο.

Τό ἐπόμενο ἔτος ἐπισκέφθηκε τήν Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας Αἰκατερίνη.

Ἡ Κόμησα ντ' Ἀντεμάρ διηγεῖται λεπτομερῶς μιά συνάντηση πού εἶχε μαζί του τό 1789, μετά τήν πτώση τῆς Βασιλίσσης. Εἶχε τήν ἴδια ἐμφάνιση, ὅπως πρό 30 ἐτῶν. Τῆς εἶπε ὅτι ἐρχόταν ἀπό τήν Κίνα καί τήν Ἰαπωνία. Τῆς διηγεῖται στίς μεγάλες τους γραμμές ὅλα τά γεγονότα πού θά συμβοῦν κατά τά ἐπόμενα ἔτη, ὅπως τήν κατατόμηση τῆς Βασιλίσσης, πού πραγματοποιήθηκε μετά 4 χρόνια.

«Ξαναεἶδα τόν Κόμητα τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ — γράφει ἡ Κα ντ' Ἀντεμάρ — κατά τήν κατατόμηση τῆς Βασιλίσσης, κατά τίς παραμονές τοῦ πραξικοπήματος τοῦ Ναπολέοντος, τήν

ἐπομένη τῆς ἐκτελέσεως τοῦ Δουκός Ἐνγκιέν, κατά τό 1815 πρὶν ἀπό τήν παλινόρθωση τοῦ Ναπολέοντος, καί κατά τό 1821. Εἶχε πάντοτε τήν ἴδια ἐμφάνιση».

Ἡ Κα ντέ Ζενλὶς λέγει ὅτι τόν συνάντησε στό Συνέδριο τῆς Βιέννης καί ὁ Κόμης ντέ Σαλόν βεβαιώνει ὅτι συνωμίλησε μαζί του στήν πλατεῖα τοῦ Ἀγ. Μάρκου στή Βενετία, ὅπου ὁ ἴδιος ἦταν πρεσβευτής.

Συνεπῶς ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ δέν ἐπέθανε τό 1784, ἀφοῦ ὑπάρχουν πολλές μαρτυρίες γιά τήν ὑπαρξή του σ' ἓνα διάστημα μεγαλύτερο ἀπό 35 χρόνια μετά τόν ὑποτιθέμενο θάνατό του.

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ὑπῆρξε διακεκριμένο Μέλος τοῦ Ἐλευθεροτεκτονικοῦ Τάγματος καί ἄλλων μυστικῶν Ἑταιριῶν. Στή Βιέννη συνεργάστηκε στήν ἰδρυση τῆς Ἑταιρίας τῶν «Ἀσιατικῶν Ἀδελφῶν» καί τῶν «Ἱπποτῶν τοῦ Φωτός». Λέγεται ὅτι αὐτός ἐδίδαξε τόν Μέσμερ τίς θεμελιώδεις ἀρχές τοῦ Μαγνητισμοῦ καί τῶν ἐφαρμογῶν του, καθώς καί ὅτι ἐμύησε τόν Καλλιόστρο στόν Ἐλευθεροτεκτονισμό.

Τήν ἐποχή ἐκείνη εἶχαν λάβει μεγάλη διάδοση καί ἀνάπτυξη οἱ μυστικές Ἑταιρίες. Τό νέο πνεῦμα εὗρισκε διέξοδο μέ μορφή Συλλόγων καί Λεσχῶν. Συνεστήθησαν καί Τεκτονικά Στοιὰ γυναικῶν. Ἡ πριγκίπισσα

Λαμπάλ, πού κρεουργήθηκε κατὰ τήν Ἐπανάσταση ἀπό τόν ὄχλο, εἶχε ἀνακηρυχθῇ Μεγάλῃ Διδάσκαλος. Στή Γερμανία ὑπῆρχαν οἱ «Πεφωτισμένοι» καί οἱ «Ἰππόται τῆς Αὐστηρίας Τηρήσεως». Ὁ Φρειδερίκος ὁ Β΄ ὁ Μέγας ἀνακηρύχθηκε Προστάτης τοῦ Τεκτονικοῦ Τάγματος. Στή Γαλλία εἶχε ἐπανασταθῇ τό Τάγμα τῶν Ναϊτῶν καί ὁ Ἐλευθεροτεκτονισμός, μέ Μεγάλο Διδάσκαλο τόν Δούκα τῆς Σάρτρ, πολλαπλασίαζε τίς Στοές του σέ ὅλες τίς πόλεις, ὅπου εἶχαν μυηθῇ ὅλοι οἱ μεγάλοι ἄνδρες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Μιραμπώ, ὁ Κοντορσέ, ὁ Δαντῶν, ὁ ἀδιάφθορος Ροβεσπιέρος. Μεγάλοι Ἀποκρυφισταί καί Μυστικισταί συνεργάζονταν στίς τεκτονικές Στοές. Οἱ μεμυημένοι αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων εἶχαν συνείδηση ὅτι ἦσαν οἱ θεματοφύλακες μιᾶς μεγάλης κληρονομίας, τήν ὁποία δέν ἐγνώριζαν κατὰ βάθος, ἀλλά τῆς ὁποίας αἰσθάνονταν τήν πελώρια ἀξία. Μιλοῦσαν γιά τόν «Ἀπολεσθέντα Λόγον», γιά τόν ὁποῖον ἔλεγαν ὅτι ἐφυλάσσετο ἀπό ἀγνώστους ἀρχηγούς αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων, οἱ ὁποῖοι θά τόν ἀπεκάλυπταν, σέ ὅσους ἦσαν ἄξιοι, χαρίζοντας σ' αὐτούς τήν ἀπολύτρωση καί τήν ἀθανασία.

Τήν ἀθανασία τοῦ πνεύματος ὁ Κόμης τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ προσεπάθησε νά δώσῃ σέ μερικούς ἐκλεκτούς μεμυημένους,

ἐλπίζοντας ὅτι καθένας ἀπ' αὐτούς, ἀνυψούμενος, θά ἀνύψωνε ἰεῖ τή σειρά του τοὺς ἄλλους καί ἔτσι μιά πλατεία ἀκτινοβολία πνευματικότητος θά σκορπίζονταν βαθμηδόν, σέ ἀγαθοποιὰ κύματα. Ἦταν ἓνα εὐγενικό ὄνειρο, πού δυστυχῶς δέν πραγματοποιήθηκε.

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐργάστηκε γιά τήν πραγματοποίησή του, ἰδρύσας τήν ὁμάδα τῶν «Φιλαλήθων», οἱ ὁποῖοι ἐστρατολογοῦντο ἀπό τίς Τεκτονικές Στοές καί ἰδίως ἀπό τή Στοά τῶν «Ἠνωμένων Φίλων». Ὁ πρίγκηψ τῆς Ἑσσης, ὁ διάσημος Κοντορσέ, ὁ Καλλιόστρο, ὑπῆρξαν Μέλη τῶν Φιλαλήθων.

Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐξέθεσε τή φιλοσοφία του σέ δύο μεγάλες Συνελεύσεις τῶν Τεκτονικῶν Στοῶν στό Παρίσι. Ἡ φιλοσοφία του ἀπετελεῖτο ἀπό ἓνα πλατωνικό χριστιανισμό, διανθισμένον μέ τίς διδασκαλίες τοῦ Σβένδεμπεργκ καί τοῦ Μαρτινέζ ντέ Πασκαλλύ, μέ τίς ἐκπορεύσεις τοῦ Πλωτίνου καί τήν ἱεραρχία τῶν διαδοχικῶν πεδίων. Ἐδίδασκε ὅτι ὁ ἄνθρωπος περικλείει ἐντός τοῦ ἑαυτοῦ του ἀπειρες δυνατότητες καί ὅτι πρέπει νά τείνῃ ἀδιάκοπα νά ἀπαλλαγῇ ἀπό τήν ὕλη γιά νά ἔλθῃ σέ ἐπικοινωνία μέ τόν κόσμον τῶν ἀνωτέρων πνευμάτων. Λίγοι τόν ἐνόησαν. Οἱ Φιλαλήθεις προσεπάθησαν νά μεταρρυθμίσουν τόν

Τεκτονισμό προς πνευματικώτερους δρόμους. Ἐάν τό ἐπετύγχαναν, ἔάν κατόρθωναν νά διευθύνουν, μέ τή γοητεία τῆς ἀνιδιοτελοῦς φιλοσοφίας τους, τή δύναμη τοῦ Τεκτονισμοῦ, πού ἦταν τότε κολοσσιαία, ἴσως τό παλαιό ἀπραγματοποιήτο ὄνειρο ἑνός κόσμου, κυβερνωμένου ἀπό σοφούς μεμυημένους, νά γινόταν πραγματικότης. Δυστυχῶς δέν ἐπραγματοποιήθηκε. Τό ὄνειρο παρέμεινε ὄνειρο.

Ἀργότερα, ὁ Ναπολέων Γ', ἐνδιαφερθεῖς ἀπό ὅσα ἄκουγε γιά τή μυστηριώδη ζωή τοῦ κόμητος τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ, διέταξε νά συγκεντρωθῇ κάθε τί τό σχετικό μέ αὐτόν ἀπό τά ἀρχεῖα τοῦ Κράτους. Ἡ ἐργασία συντελέσθηκε. Ἕνας ὀγκώδης φάκελλος σχηματίσθηκε στή διεύθυνση τῆς Ἀστυνομίας. Ἦλθε ὁ πόλεμος τοῦ 1870 καί ἐπακολούθησε ἡ Κομμούνα. Τό κτίριο ὅπου βρισκόταν ὁ φάκελλος πυρπολήθηκε. Ἐπεκράτησε ὁ Νόμος πού ἐπιτάσσει ὅπως ἡ ζωή τοῦ Μύστου περιβάλλεται ἀπό μυστήριο.

Τί ἀπέγινε ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἀπό τό 1821, τό ἔτος κατά τό ὁποῖο σημειώνεται ἡ τελευταία ἐμφάνισή του;

Στό βιβλίό «Ἕνας Ἀγγλος στό Παρίσι» ὁ συγγραφεύς του μιλάει γιά ἕνα πρόσωπο πού γνώρισε κατά τά τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου — Φιλίππου, κατά τό 1848, τοῦ ὁποῖου

ὁ τρόπος τῆς ζωῆς του μοιάζει μέ τοῦ Κόμητος τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ. Ὄνομαζόταν Ταγματάρχης Φρόσερ, ζοῦσε μόνος, ξόδευε πολλά καί ἡ πηγὴ τῆς περιουσίας του ἦταν ἄγνωστη. Ἐγνώριζε ὅλες τίς χῶρες τῆς Εὐρώπης, ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ἡ μνήμη του ἦταν ἀπίστευτη καί οἱ γνώσεις του ἀνεξάντλητες. Εἶχε καί αὐτός τὴν ἐμφάνιση ἀνθρώπου 40-50 ἐτῶν, μετρίου ἀναστήματος καί πολὺ εὐρωστος. Τόν ἔλεγαν νόθο γυιό ἑνός πρίγκηπα τῆς Ἰσπανίας. Ἀφοῦ ἔζησε γιά λίγο στό Παρίσι, ἐξαφανίζεται χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἵχνη, ὅπως συνέβαινε μέ τόν Κόμητα τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ.

Κατά τό τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος ὁ θρῦλος τοῦ Κόμητος τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ παίρνει τεράστιες διαστάσεις. Λόγω τῶν γνώσεών του, τῆς εὐθύτητος τῆς ζωῆς του, τοῦ πλούτου πού διέθετε καί τοῦ μυστηρίου μέ τό ὁποῖο περιβαλλόταν ἐθεωρήθη σάν κληρονόμος τῶν ἀρχαίων Ροδοσταύρων, κάτοχος τῆς φιλοσοφικῆς λίθου. Ἀπό τοὺς Θεοσόφους ἀποκρυφιστές ἐθεωρήθη σάν ἕνας Διδάσκαλος τῆς Μεγάλης Λευκῆς Στοᾶς τῶν Ἱμαλαίων. Σύμφωνα μέ τόν θρῦλο τῶν Διδασκάλων σὰ ἀπρόσιτα μοναστήρια τῶν λαμᾶδων τοῦ Θιβέτ ζοῦν σοφώτατοι ἄνθρωποι, κάτοχοι τῶν ἀρχαίων μυστικῶν. Αὐτοὶ ἀποστέλλουν, ἀπό καιρό σέ καιρό, ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἔ-

ναν Ἀπόστολο γιά νά φέρη στήν ἀνθρωπότητα μερικές ἀκτίνες πνευματικοῦ φωτός. Ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ὑπῆρξε ἕνας ἀπ' αὐτούς τούς Ἀποστόλους.

Ἡ Ἑλενα Πετρόβνα Μπλαβάτσκυ γράφει: «Ὁ ἀνόητος κόσμος ἀντιμετώπισε πάντοτε μέ ἐπιπολαιότητα Ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι — ὅπως ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ — ἐπέστρεψαν σ' αὐτόν, ἔπειτα ἀπό μακρά ἔτη μοναχικοῦ βίου, ἀφιερωμένου στή μελέτη, γεμᾶτοι θησαυροῦς ἐσωτερικῆς σοφίας, μέ τήν ἐλπίδα νά καταστήσουν τούς ἀνθρώπους καλύτερος, σοφώτερος, εὐτυχέστερους».

Κατά τή δεκαετία 1880 - 1890 εἶχε γίνει δεκτό ἀπό τούς περισσότερους Θεοσόφους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολυάριθμοι μεταξὺ τῶν μορφωμένων τῆς Ἀγγλίας καί τῆς Ἀμερικῆς, ὅτι ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ ἐξακολουθοῦσε νά ζῇ καί νά ἀσχολῇται πάντοτε μέ τήν πνευματι-

κή ἀνάπτυξη τῆς Δύσεως. Ὅτι ὅσοι συνεργάζονταν μέ εἰλικρίνεια καί ἀνιδιοτέλεια σ' αὐτή τήν ἀνάπτυξη, ἦταν πολύ πιθανόν νά τόν συναντήσουν.

Ἡ Πρόεδρος τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας Δρ. Ἄννι Μπέζαντ καί ὁ Ἐπίσκοπος Λεντμπήτερ, πού μετέστησαν τό 1933, ἐδίδασκαν ὅτι ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ, ἕνας ἀπό τούς Μεγάλους Διδασκάλους τῆς Μεγάλης Λευκῆς Ἱεραρχίας, προΐσταται τῆς 7ης Ἀκτίνος ἐφορευῶν ἐπάνω σέ ὅλες τίς τελεουργίες, κάθε μορφῆς, θρησκευτικές λειτουργίες τῶν διαφορῶν θρησκειῶν, Τεκτονικές συνεδριάσεις καί τελετές, εὐρισκόμενος πάντοτε σέ ζωή καί σέ δράση, διότι ὁ βίος τῶν Μυστῶν - Διδασκάλων ἐπάνω στή Γῆ, παρατείνεται περισσότερο ἀπό 2 καί 3 αἰῶνες.

Τοιοιουτρόπως ὁ Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ παραμένει πράγματι ἀθάνατος, γιά ὅσους πιστεύουν στήν ὑπαρξή του.

Ἀφιέρωμα στήν παγκόσμια ἡμέρα τῶν ζώων

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΖΩΑ

Ἐπιθυμῶ, ἀλλά εἶμαι καί ὑποχρεωμένος, νά κάμω μία διευκρίνιση. Αὐτά, πού θά ἀναφέρω πιο κάτω εἶναι ἀληθινά. Δέν προσθέτω τίποτα περισσότερο. Ἄλλ' οὔτε καί ἐλαττώνω κάτι ἀπό ὁποιαδήποτε αἰτία. Γιατί νομίζω ὅτι ἕνας ἄνθρωπος, πού ἔχει τήν ἀξίωση νά φωτίσει λίγο τά σκοτάδια, πού οἱ ἐποχές καί οἱ συνάνθρωποι του συνέχεια ἀπλώνουν, πρέπει νά προχωρεῖ σ' αὐτή τήν προσπάθεια χωρίς τόν Πέμπτο Καβαλλάρη, τόν φόβο. Ἡ ἠθική καί ὁ φόβος, εἶναι δύο ἀσυμβίβαστα. Κί ἀκόμη περισσότερο φόβος καί Ἀλήθεια.

I. ΕΝΑ ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΤΗΛΕΦΩΝΗΜΑ — Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Κάποτε πῆγα σ' ἕνα φίλο μου γιατρό γιά νά συζητήσουμε διάφορα πνευματικά θέματα. Συνηθίζαμε νά καθόμαστε στό ἱατρεῖο του σέ ὥρες πού ἡ πελατεία του εἶχε σχεδόν ἀραιώσει. Πάνω στη συζήτηση ἀκούγεται νά κτυπάει τό τηλέφωνο, πού ἦταν δίπλα στό γιατρό. Τό σηκώνει. Ἀκούει πρῶτα, τί τοῦ λένε καί δίνει μερικές σύντομες γιατρικές συμβουλές. Δέν μπορούσα νά καταλάβω γιά ποῖο ζήτημα ἐγίνετο αὐτός ὁ διάλογος. Ἄλλ' οὔτε καί ρώτησα. Παρ' ὅλο, πού εἶμαστε φίλοι, ἔβαζα πάντοτε ἕνα ὄριο στή συζήτησή μας. Νά μή μπαίνω μέσα στά ἐπαγγελματικά του μυστικά καί μάλιστα ἀδιάκριτα. Ὡστόσο ὁ ἴδιος μόλις κατέβασε τό τηλέφωνο μοῦ εἶπε μέ ὕφος εὐθυμο καί εἰρωνικό: «Μοῦ τηλεφώνησε ἕνας σύζυγος καί μοῦ ζητοῦσε τί φάρμακο πρέπει νά χρησιμοποιήσει ἡ γυναίκα του, πού γέννησε πρό ἡμερῶν, γιά νά τῆς σταματήσει τό γάλα, ἔτσι ὥστε νά μή χαλάσει τό στήθος τῆς».

II. ΜΙΑ ΓΑΤΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΗΣ — ΤΟ ΖΩΟ

Ἀπό προηγούμενες φορές ἤξερα τό μέρος πού θά γεννοῦσε ἡ γάτα μας. Ἐτσι κί αὐτή τή φορά τῆς ἔβαλα ἕνα ξύλινο ἀνοικτό κουτί μέ χαρτιά ὅπου καί γέννησε. Ἦταν τέλος Μαΐου κί ἀρχίσανε οἱ πρῶτες ζέστες, κί ὅμως ἡ γάτα συνέχεια καθότανε μέσα στό κουτί μέ το γατάκι τῆς καί τό θήλαζε. Δέν ἔφευγε καθόλου. Μπήκε ὁ Ἰούνιος. Πέρασε κί αὐτός. Ὅλο τόν Ἰούλιο ἡ γάτα, μέ μία

απαράμιλλη στοργή, βρισκόταν κοντά στο παιδί της. Οι ζέστες κι όλα τ' άλλα δέν τῆς ἔκαναν ἐντύπωση μπροστά στήν ὑπαρξη τοῦ παιδιοῦ της. Νύκτα καί μέρα ἐπί μῆνες ἐκεῖ, δεμένη μέ τήν ἐνότητα τῆς μητρικῆς ἀγάπης ἢ μπορούμε νά ποῦμε τό ἐνστικτο. "Ὅπως συνηθίζουν νά λένε ἐκεῖνοι, πού διακρίνονται γιά τήν περιφρόνησή τους στό ζῶο.

III. ΜΙΑ ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑ — Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Κάποιο βράδυ πήγα στόν κινηματογράφο γιά νά παρακολουθήσω τό ἔργο «φίλοι». Ἦταν ἓνα δροσερό καί συναισθηματικό ἔργο, πού εἶχε σάν ὑπόθεση ἓνα φιλικό δεσμό ἀνάμεσα μιᾶς κοπέλας 14 χρονῶν κι' ἐνός ἀγοριοῦ 17 χρονῶν. "Ὅμως δέν ξέρω γιατί, ὁ σκηνοθέτης ἔβαλε μέσα σ' αὐτό τό τόσο ὑπέροχο ἔργο μία ΤΑΥΡΟΜΑΧΙΑ. Μποροῦσε νά βάλει ὅτιδήποτε ἄλλο ἐκτός τῆς ταυρομαχίας, πού παρουσιάστηκε μπροστά μας ἓνα ἀπαίσιο θέαμα. "Ἐνα ζῶο εἴτε λέγεται ταῦρος, εἴτε κάποιο ἄλλο, δέν εἶχε νομίζω σημασία, νά τυραννῆται μέ τόν πιό βάρβαρο καί ἀχαρακτήριστο τρόπο. Νά τό τρυπᾶνε συνέχεια καί στό τέλος μπροστά σ' ἓνα πλῆθος ἀπό ἀνθρώπους μέ ἀκράτητο ἐνθουσιασμό νά κάνει ὁ ταῦρος αἰμόπτυση κι' ἔπειτα νά πέφτει κάτω. Κι' ὅλα αὐτά τόσο θαυμάσια σκηνοθετημένα νά τά παρακολουθεῖ τόσοσ κόσμος, τέτοιο θέαμα!

Δέν μπορῶ νά ὀνομάσω ὅλους αὐτούς τοὺς θεατές ἀνθρώπους, ἀλλ' οὔτε ζῶα. Γιατί δέν παρατηρεῖται αὐτό τό φαινόμενο στά ζῶα. "Ἡθελα νά ἤξερα τί θέση παίρνει ἡ Ἐκκλησία στίς χῶρες ἐκεῖνες, πού πραγματώνονται αὐτά τα θεάματα; Ἡ παίρνουν μέρος σ' αὐτό τό συμπόσιο μέλη τῆς Ἐκκλησίας; Ἐπίσης πολλά ἄλλα πράγματα ἤθελα νά μάθαινα, ὅπως π.χ. ἂν ὑπάρχουν πνευματικά ἱδρύματα, πού νά ἀποδοκιμάζουν τέτοιου εἴδους θεάματα ἢ μήπως ὀχυρώνονται πίσω ἀπό τή λέξη παράδοση ἢ ἔθιμο; Τότε, ἂν συμβαίνει αὐτό, πρέπει νά διατηρήσουν καί τό κάψιμο δημόσια ἀνθρώπων, ὅπως στήν ἐποχή τῆς Ἱερᾶς Ἐξέτασης στή χώρα τους, πού τό ζῶο γίνεται ἀνώτερο ἀπό τόν ἀνθρώπο!

IV. ΕΝΑ ΠΟΥΛΙ ΤΑΪΖΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ — ΤΟ ΖΩΟ

Ἐκεῖνο τό καλοκαιριάτικο μεσημέρι κοιτοῦσα ἀπό τό παράθυρό μου ἔξω στό δρόμο. Ἐκεῖνες τίς στιγμές δέν ὑπῆρχε καθόλου κίνηση. Ἦταν τρεῖς καί μισή καί πήγαινε πρὸς τίς τέσσερις. Ἡ πολιτεία μας εἶχε βυθιστεῖ στόν ὕπνο ὕστερα ἀπό τά θαλασσινά μπάνια, πού συνηθίζεται νά τελειώνουν σχεδόν στίς τρεῖς. Ἐκεῖ πού κοιτοῦσα σχεδόν ἀθέατος, ξαφνικά κατεβαίνουν μία σπουργιτίνα καί τό παιδί της, πού στό μέγεθος δέν ἦταν καί πολύ μικρότερο ἀπ' αὐτή. Ἡ σπουργιτίνα ἄρχισε νά τσιμπάει κάτι σπόρους, πού βρῆκε στό δρόμο. Τό σπουργιτάκι ἔτρεχε κοντά της καί μ' ἓνα χα-

ριτωμένο τρόπο άνοιγε τό στοματάκι του καί ή μάνα τοῦ ἔβαζε μέσα τήν τροφή.

Αὐτό τό θέαμα θά μοῦ μέινει ἀλησμόνητο. Δέν μπορῶ νά τό συγκρίνω μέ κανένα ἄλλο ἀπ' ὅσα δημιουργήσε ὁ ἄνθρωπος. Τί ὑπέροχη σκηνή ἦταν αὐτή, νά τρέχει τό μικρό κοντά στή μάνα του κι' ἐκείνη νά τοῦ βάζει τήν τροφή! Ἀλλά δυστυχῶς αὐτό τό ὄνειρο, πού ἔβλεπα μπροστά μου τό διάλυσε ἕνα ἀνθρώπινο περπάτημα, πού πλησίασε σίπιτι μου.

Κί' ἔτσι φύγανε γιά νά ἐξακολουθήσουν τή ζωή τους μέσα στήν ἀπεραντωσύνη τῆς φύσης μέ τήν ἀπλότητα, πού τήν χαρακτηρίζει.

Ἀφήνω τόν ἀναγνώστη ἐλεύθερο νά βγάλει τά κατάλληλα συμπεράσματα ἀπ' αὐτή τήν πρώτη τῆς συμπεριφορᾶς τ' ἀνθρώπου καί τοῦ ζώου μέσα στή ζωή. Δυστυχῶς αὐτά τά τέσσερα πραγματικά περιστατικά, πού ἀνάφερα, δέν εἶναι τά μοναδικά στήν ἐποχή μας.

Προσευχή τῶν Ζώων

Ἀπό τήν *Alba Spirituale*, Ρώμη

Ὁ Ἄνθρωπε, ἀνώτερέ μας ἀδελφέ, πού ἀπό τήν ἴδια σκάλα ἀνεβαίνεις: Εἴμαστε ὅλοι μας κόκκοι τοῦ μεγάλου Κόσμου, ποῖος μέγας καί ποῖος μικρός.

Βραδύ καί δύσκολο πάντα τό ἀνέβασμα. Μή μᾶς δυναστεύης μέ σκληρότητα καί μέ κόπους ἀδιάκοπους, πού νά μή μπορούμε ποτέ νά σηκώσωμε τά κουρασμένα μάτια μας σ' ἀστέρια.

Εἶθε τό αἶσθημα τῆς συγγενείας καί τῆς κοινῆς καταγωγῆς μας νά σε κάμῃ νά νοιώθης πῶς κι ἐμεῖς αἰσθανόμαστε τήν πείνα, τή δίψα, τόν πόνο, τή θλίψη καί τόν χαμό ἑνός ἀγαπημένου ὄντος. Ἀφίσε ν' ἀπολαμβάνωμε, καθῶς καί σύ, τίς ἀμέτρητες χαρές τοῦ φυσικοῦ κόσμου, τόν ἄερα, τόν ἥλιο, τά δροσερά ρυάκια, τά λιβάδια καί τά δάση.

Δός μας, σέ παρακαλοῦμε, τέτοιες συνθήκες πού νά λειτουργοῦνε ὑγιεινά τά ὄργανά μας. Στά γηρατειά μας ἐπίτρεψέ μας νά δρέπωμε τήν ἀνταμοιβή γιά τήν ἡπιότητά μας καί τό ταπεινό πνεῦμα ὑπηρεσίας πού σοῦ δείξαμε. Γλύτωσέ μας ἀπό τήν ἀγωνία τοῦ χωρισμοῦ ἀπό ἐκείνους πού ἐζήσαμε πάντα κοντά τους, καί ἄν εἶ-

μαστε κατάκοπα από τήν δουλιά καί τήν ἀρρώστια, δῶσε μας ἕναν γρήγορο καί ἀνώδυνο θάνατο, καθώς θά τό ἤθελες καί γιά τόν ἑαυτό σου καί γιά τούς προσφιλεῖς σου.

Πρόθυμα μοιραζόμαστε τά βάρη σου ἀρκεῖ νά ἔχωμε τήν κατάλληλη τροφή καί ἀνάπαυσι κι αὐτό γιά νά μπορούμε νά ξαναγυρίσωμε κάθε πρωί στήν υπηρεσία μας μέ ἀνανεωμένη ρώμη.

Μίλα μας καμμιά φορά, χάριζε μας τή συντροφιά σου, καταλαβαίνοντας ὅτι, γιά νά μετέχωμε στή δική σου ζωή, στερηθήκαμε τή συντροφιά των ὁμοίων μας: Ἀλάφρωνε ἔτσι τόν πόνο τῆς μοναξιάς μας. Ἐνθάρρυνέ μας νά ἀναπτύσσωμε τελείως τίς ἱκανότητές μας, διεύθυνέ μας μέ ὑπομονή, γιά νά μπορούμε ν' ἀνεβαίνωμε ψηλότερα στή σκάλα τῆς Ἐξελίξεως, καθώς καί γιά σένα τό θέλεις.

Εἶθε τά εὐχαριστήρια καί οἱ εὐλογίες τῶν ἀμέτρητων μικρῶν καί μεγάλων πλασμάτων τῆς γῆς, τῆς θάλασσας καί τῶν αἰθέρων, νά φτερουγίζουν στά ὄνειρά σου καί νά σέ ὑποδεχθοῦν τήν ὥρα πού θά πατήσης τό καινούργιο σκαλοπάτι πού θά σέ ὀδηγήσῃ στό ΑΓΝΩΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Σοῦ στέλνομε τήν προσευχή μας ἐν ὀνόματι τῆς Εὐσπλαχνίας, τοῦ Οἴκτου, τῆς Εἰρήνης καί τῆς Ἀγάπης, τῆς Δικαιοσύνης καί τῆς Χρηστότητος.

**Τέλος Ἀφιερώματος
στήν παγκόσμια ἡμέρα τῶν ζώων**

Αἰδ. Ζάνος Γουγουτᾶς

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗΣ;

Μπορῶ νά γίνω αὐτός πού πρέπει ἢ θά μείνω αὐτός πού ΕΙ-
ΜΑΙ; Ἄν ἔχω τήν ἐξυπνάδα νά ἀναθέσω τήν πορείαν τῆς ζωῆς
μου στήν ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ πού θά μέ δι-
δάσκη τό πῶς ΝΑ ΝΙΚΩ ΤΟΝ ΨΥΧΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΜΟΥ
—ΤΟ ΘΕΛΩ— ΜΕ ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΡΕΠΕΙ ΩΣ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ
ΘΕΟΥ.

Γνωστόν ὅτι κουβαλᾶμε μέσα μας τὸ ΑΤΟΜΟΝ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ
δηλαδή τῆς ΑΓΕΛΗΣ πού δέν τοῦ ἀρέσει ἡ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ
ΜΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ καί ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ἀντιδρᾶ...

Δέν πρέπει νά ξεχνᾶμε ὅτι, σύμφωνα μέ τὰ διδάγματα τῆς
Ἐπιστήμης τῆς Ἀνθρωπολογίας, ἐδῶ στή ΓΗ ΩΣ ΑΤΟΜΟΝ ΤΗΣ
ΑΓΕΛΗΣ ἔχουμε περισσότερα ἀπὸ ΠΕΝΤΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΧΡΟ-
ΝΙΑ ΖΩΗ καί ΜΟΝΟΝ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΑΡ-
ΧΗΣΕΝ Ἡ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟ-
ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ
ΗΘΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΤΟΥ.

Καί αὐτό ἄρχισεν ἀπὸ τόν Βαβυλώνιον ΧΑΜΟΥΡ ΑΜΠΗΝ, τόν
ΜΩΨΗ, ΣΩΚΡΑΤΗ, ΒΟΥΔΑ κ.α. ὡς τόν ΘΕΟΣΤΑΛΤΟΝ ΙΗΣΟΥΝ
ΧΡΙΣΤΟΝ.

Γιά τήν χριστιανοποίηση τοῦ ΑΤΟΜΟΥ ἡ Χριστιανική Θρη-
σκεία τοῦ υπόσχεται ὅτι θά τοῦ ἀκριβοπληρώσῃ τήν ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ
ΚΑΛΩΣΥΝΗ πού θά δίδει στόν συνάνθρωπόν του, δίδοντάς του
ὡς ΑΜΟΙΒΗΝ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΝ, ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗΝ ΓΙΑ
ΤΟΥΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥΣ.

Αὐτά εἶναι τὰ ΔΥΟ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗΣ,
ΠΟΥ ΣΚΟΠΕΙ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΡΟΣ Α-
ΓΑΘΟΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

Ἄν θέλωμε, λοιπόν, εἴμεθα ἐλεύθεροι νά χαράξωμε τόν δρό-
μον τῆς ζωῆς μας με πολλὰς βοηθείας ἀπὸ τήν Ἐκκλησίαν καί τό
Σχολεῖο, πρῶτα ὅμως πρέπει νά μάθωμε τόν ΕΑΥΤΟΝ ΜΑΣ νά Υ-
ΠΟΤΑΣΗ ΤΟ ΘΕΛΩ ΣΤΟ ΠΡΕΠΕΙ.

Καί αὐτός εἶναι σκληρός ἀγώνας τοῦ ἀγελαίου ΑΤΟΜΟΥ πού
προτιμᾷ τόν Εαυτόν του καί ὄχι τὰ Θεῖα διδάγματα.

Μάλιστα ἡ Ἐκκλησία μας στο «ΜΕΓΑ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ» ἔχει ΕΥΧΗ ΤΟΥ ΦΥΛΑΚΑ ΜΑΣ ΑΓΓΕΛΟΥ» νά μᾶς ὁδηγῇ στό δρόμο τοῦ Θεοῦ καί νά ΜΗΝ ἀκολουθοῦμε τόν Ἐαυτόν μας.

Γιά τούτο ἡ Ἐκκλησία συστηματικά πρέπει νά καλλιεργῇ τά ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΒΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΩΡΑ ΠΟΥ ΤΟΣΟΙ ΛΥΚΟΙ ΤΟΝ ΧΑΪΔΕΥΟΥΝΕ.

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΑΛΕΞ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ

ΠΟΥ ΝΑ ΠΑΩ

Μπρός γκρεμός
καί πίσω ρέμμα.
Θέλω ἐγώ νά περπατήσω
καί φοβᾶμαι μή γλυστρήσω.
Ποῦ νά πάω
Δέν γνωρίζω.
Πῶς, μά πῶς νά ξεκινήσω
Καί ἡ μέρα νά τελειώνει.
Καί ν' ἀρχίζει νά νυχτώνει
Φόβος πιά μέ κυριεύει
Ξάφνου τ' ἄστρο ξεπροβάλλει
Θά καθήσω ἐδῶ γιά λίγο.
Νά σκεφτῶ νά ξαποστάσω
Καί τό δρόμο ἄς πάρω πάλι
Σάν ἀρχίσει νά χαράζη
Τώρα πιά θά προχωρήσω,
Δέ φοβᾶμαι νά γλυστρήσω,
Ποῦ νά πάω τό γνωρίζω
Τό ΘΕΟ νά συναντήσω.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Για άναγγελία τής έκδόσεως νά στέλνετε Ένα αντίτυπο. Για βιβλιοκρισία, χωρίς νά δεσμεύεται τό περιοδικό, νά στέλνετε δύο αντίτυπα.

Παρουσίαση Νίκος Ά. Τέντας

Δημ. Κ. Παπακωνσταντίνου: «ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ» Δοκιμακή Μονογραφία

«Ο κ. Πέτρος Χάρης έκανε πράξη ζωής τη λογοτεχνία, καί μόχθησε να συγκροτηθεί ένα φωτεινό όραμα, που πηγάζει από την πολυπρισματική μελέτη όλων των ειδών του λόγου».

Αυτό το όραμα ανιχνεύει με εξίσου φωτεινό λόγο ένας απ' τους πιο αξιόλογους βιβλιοκριτικούς της εποχής μας, ο ποιητής Δ. Παπακωνσταντίνου. Με νοητικές εφορμήσεις σ' ένα πολυδιάστατο πνευματικό κόσμο, τον οποίο η οξεία παρατήρηση τεκμηριώνει σε αναμφίλεκτη αλήθεια, κατορθώνει ο αδέκαστος κριτής να μεταλαμπαδεύσει ρίγος δημιουργικό τη μαγεία μιας τέχνης ολοκληρωμένης στην ολοκληρωμένη ανθρώπινη στάση του κ. Πέτρου Χάρη. Είναι το έργο του κ. Χάρη πολυδύναμο. Και η αξιολογική του αποτίμηση απαιτεί κριτικό ειδικής πνευματικής και ηθικής θωράκισης. Ο Δ. Παπ. έχει όλα τα ανάλογα εφόδια. Η πληρότητα της δοκιμακής του μονογραφίας επιβεβαιώνει την πίστη μας ότι ο οξυνούσματος κριτικός εξακολουθεί να διδάσκει το μέτρο το οποίο προσδιορίζει την ανάλογη πνευματική αξία.

Π.Β. Πάσχου: «Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΕΝΔΟΝ» Ποίηση

Την καταχνιά δεν την αντέχω, Κύριε.
Έλweis γενού και φανερώσου: θες σαν ήλιος
θες σαν τον κεραυνό — μονάχα, έλα!

Η αγωνία συμπλέκει με την ιερή προσμονή το μέγα της αιωνιότητας μυστικό: τη θέωση. Αρκεί ο λόγος να είναι καρδιονοητικός. Και η ποίηση ψαλμός. Σιωπηλή αγαπημένη των αγγέλων και κρυφαχός παναρμόνιος της ευχής των μοναχών. Ο στίχος του Π.Β. Πάσχου έχει τον κραδασμό της δημιουργίας και την οίμωγή του σχίσματος. Αλλά και την ελπίδα της μεγάλης ανάτασης. Με λέξη μαγεμένη απ' το χαμόγελο του κρίνου. Ευλογημένη από χάρη μυστική. Με λέξη της καρδιάς, η οποία μερώνει την τρικυμία του πλάνητα νου.

Είναι η ποίηση του Παντ. Β. Πάσχου αρμονία του παρόντος αιώνος για τη μελωδία του Ουρανού. Νίκη του αείζωου πνεύματος ενάντια στο σκοτάδι που γεννοβολά την κάθε συμφορά, με λέξη πυρροφόρα. Ο ύμνος του αγώνα του ανθρώπου για τη μεταμόρφωση της ύλης σε σπέρμα φωτός. Η ποίηση που γκρεμίζει με ξαστεριά τους φεγγίτες του χρόνου...

Πωλ Βαλερύ: «ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙ» Ποίημα. Απόδοση: ΡΟΗ ΠΑΠΑΓΓΕΛΟΥ

Σε μια αξεδιάλυτη απουσία έχουν διαλυθεί,
Κατάπιε ο κόκκινος πηλός το πλάσμα τό λευκό,
Το δώρο της ζωής μες τα λουλούδια 'χει διαβεί!
Που βρίσκονται οι γνώριμες κουβέντες των νεκρών,
Του πλάσματος η Τέχνη, οι μοναδικές ψυχές;
Η κάμπια συστοιχίζεται στων δακρύων τις ροές.

Η ηχητική ευφωνία του εμπνευσμένου λυρικού λόγου αποδόθηκε στη γλώσσα μας με την ακρίβεια της ιδιόχρωμης εικόνας — καθρέφτης της ίδιας πνευματικής ανάτασης. Ένας μουσικός αναβαθμός — βαθμός τελειότητας της ανθρώπινης δυνατότητας για την αθανασία, είναι ο λόγος του Πωλ Βαλερύ. Και μια μαγική οικειοποίηση, στην ελληνική μεταλαμπάδωση του αΐδιου φέγγους της συνεχώς ανανεούμενης ανθρώπινης παρουσίας μέσα στα όρια της ζωής και του απείρου, είναι η πάντα δημιουργική γραφή του ΡΟΗ Παπαγγέλου.

Ακόμη σημειώνουμε τις επιτυχείς σημειώσεις του για την σήμανση του ιδεώδους «μια φωνή στην ανθρώπινη σιωπή, με την υλοποίηση του άυλου γίνεται ένας ύμνος του θανάτου, ένας ύμνος του «Είναι» αλλά και την ανάλυση του τελετουργικού στον κυματισμό της συνθεμένης από εικόνες καί ήχους ιδέας: «Μια διαλεκτική

φωνής και σιωπής, όπου η φωνή είναι το βάθος του λυρικού ανά-
γλυφου».

Ο Ρόη Παπαγγέλου διέσωσε με την ελληνική του γλωσσική
ρωμαλεότητα τη μαγεία της σουρρεαλιστικής σύνθετης ενός μεγα-
λοφυούς ποιητικού κατορθώματος του ανθρώπινου πνεύματος.

Κώστα Ιωαννίδης: «ΠΑΛΜΟΙ» Ποιήματα

Θεριό λες βαρβάτο,
ασκί που γεμάτο
με πόθο και με αίμα
κυλιέται από ψέμμα σε ψέμμα
στο βάθος του πόνου.

Ο μακαρίτης Κωνσταντινουπολίτης που έκλεισε τα μάτια του
στη Θεσσαλονίκη, δεν θέλησε τη ζωή όπως την τέχνη του: γλυκιά
σαν μάνας ρόγα, αλλά ψέμμα και πόνο. Και πιο πολύ πόνεσε για
τον πνευματικό της εποχής μας εκφυλισμό. Υπήρξεν ο άτεγκτος
χλευαστής των αλγεινών ο αποστάτης της λατρείας ενός κόσμου
που γερνά.

Δίκαια ο γιος Γιώργος Κ. Ιωαννίδης, προλογίζει, με την ανάμνη-
σή του λεπίδι στη φλόγα του πατρίου λόγου, την πρώτη συγκεν-
τρωμένη ποιητική δουλειά: «η σκέψη και μόνο θα μπορούσε να
ενώσει όλους εκείνους που μοχθούν».

Πράγματι ο θάνατος κανένα όνειρο δεν έσβησε του άξιου πνευ-
ματικού εργάτη Κ. Ιωαν. Του δημοσιογράφου στην υπηρεσία του
ελληνισμού καί του ανθρώπου. Γι' αυτό και ο στίχος του:

Σε μια στιγμή κρατώ την αιωνιότητα
εκφράζει την αλήθεια της φωτεινής του πορείας.

Μελισσάνθη: «ΝΥΞΕΙΣ»

«Ο ποιητικός λόγος της Ζωής Καρέλλη αποδείχεται έτσι τόσο
στην ουσία του, όσο και στην υφή του, λόγος αυθεντικά ελληνικός
— κατά τον τρόπο κυρίως που τα περιεχόμενα της συνείδησής της
ανάγονται στο χώρο των Ιδεών και των Αρχετύπων...»

Έχει ο λόγος της Μελισσάνθης προμηθεϊκή αλήκη: ακρίβεια και
θαυμαστή πλαστικότητα. Καθαρότητα, μοναδική, στην επώδυνη
θητεία του ανθρώπινου ψυχισμού. Η ετοιμότητα του πνεύματός

της υπερβαίνει κάθε αβεβαιότητα και ακινησία θανατερή. Για να μας ελευθερώσει απο τη δουλεία και την «αυταλλοτρίωση».

Μικρά δοκίμια βάθους για το λογοτεχνικό έργο των άξιων δημιουργών μας Τ. Παπατσώνη, Γ. Θέμελη, Γ. Σαραντάρη, Ζ. Καρέλλη, Ν. Πευτζίκη, Α. Βαλαωρίτη, Α. Τερζάκη, Γ. Σαράντη και θετική ανίχνευση του πνευματικού ιδεώδους των Deal, Berdiaeff, Eliot, Kafka και Sartre είναι οι «Νύξεις» της.

Η κρίση της εξισορροπεί με πόνο το αντιλεγόμενο για να έρθει ελπιδοφόρο το μήνυμα της ανθρώπινης υπερηφάνειας από τη δυσκολοδιάβατη ατραπό του «αεί ενεργούντος» πνεύματος: «Σ' ολόκληρο το έργο του Sartre, ο Θεός που είναι ο υπέρτατος Λόγος, σιωπά και ακούγεται μόνον ο Αντί-λόγος του ανθρώπου».

Στη σκέψη στηρίζεται η ανθρώπινη πράξη. Να γίνει Ιστορία. Λόγος. Και έλλαμψη για «αποκάλυψη» της αλήθειας. Η Μελισσάνθη είναι ιέρεια του λόγου. Γι' αυτό πλησιάζει λυτρωτικά την ανθρώπινη ψυχή.

Αιμιλία Ίβου: «ΟΡΕΙΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΣ ΚΑΙ ΒΑΣΑΛΤΗΣ»

Τα βιβλία, τα ποιήματά μου όλα τα έκαψα
στη φωτιά την καλή, την αναγεννητική
που φυλάει στοργικά μες στους κόλπους της
τους άχρονους σπόρους.

Πυρρός ήλιος αντιμάχεται το θάνατο με πνεύμα ειρηνοφόρο. Και σημείο απόκρυφο. Για να γίνει τρυφερό το πέραςμα της νέας εποχής με λόγο προφητικό.

Πράγματι η νέα συλλογή της Αιμιλίας Ίβου έρχεται στο Δικαστήριο του Καιρού απευθείας από εξαγνιστική πηγή. Μυριόφωνη είναι σύνθεση μουσικής γαλανής του χιονιού. Μια κραυγή από χρόνο και φως:

Κάτω από τοσόν ήλιο
τόση νύχτα αξημέρωτη...

Και είναι το όνειρο διαπλανητικό σε αποτιτανωμένη βουβή πραγματικότητα. Σε συνοίκηση χωρίς επικοινωνία πάνω στη φλεγόμενη ερημία της ασφάλτου. Όπου ο άνθρωπος εκπατρισμένος Οιδίποδας κουρνιάζει στο νοτιά με αξημέρωτα μάτια. Μα οι ακρίτες της σιωπής ξαγρυπνούν στα αλώνια του ήλιου με όνειρο ψωμί αχνιστό για τα άξενα χρώματα:

Με το γάλα της μητέρας σιωπής
και της ερημιάς το ψωμί ετοιμάζω.

Η μοίρα της υδροχοϊκής εποχής βρήκε την ποιητριά της. Παρθένα γλώσσα μαγνητίζει την ένδεια και τον φόβο με πανάρχαια μνήμη και ελπίδα θεϊκή. Και μύθο φλογισμένο. Ποίηση ιερόπρεπη. Μυσταγωγική. Απροσπέλαστη, όμως, για τους απροετοίμαστους...

Σταύρου Βασαρδάνη: «ΣΚΙΤΣΑ ΜΕΓΑΛΩΝ»

«Πιστεύω πως όλοι οι «Μεγάλοι» μας έδωσαν μian αλήθεια. Τη δική τους. Κανένας μεγάλος δεν μας έδωσε «Την Αλήθεια». Επειδή η αλήθεια δεν παραδίνεται σε κανέναν. Βρίσκεται έξω «των ορίων γνώσεως», των σημερινών δυνατοτήτων των ενσάρκωμένων στη γήινη ύλη «ανθρωπίνων πνευματικών οντοτήτων...».

Σπουδή παιδείας είναι τα σκίτσα του Σταύρου Βασαρδάνη για τους «Μεγάλους»: Ησίοδο, Πίνδαρο, Αισχύλο, Σοφοκλή, Ευριπίδη, Σωκράτη, Απολλώνιο Τυανέα, Δημόνακα, Λουκιανό, Θεοτοκόπουλο, Οβίδιο, Καίσαρα, Δάντη, Κολόμβο, Ντα Βίντσι, Μακιαβέλλι, Θερβάντες, Μιχαήλ Άγγελο, Σαίξπηρ, Λουδοβίκο 14ο, Μολιέρο, Σουίφτ, Δουμά, Ντοστογιέφσκι, Πικάσσο και Κρισναμούρτι.

Αν η ιστορία είναι δεδομένο ότι γράφεται από ευφυείς, εξίσου γνωστό είναι ότι ένα πανέξυπνο και ελεύθερο κριτικό πνεύμα, σαν του Στ. Βασ., μπορεί να ιστορίσει τους πρωταγωνιστές - δημιουργούς της. Γιατί ο λόγος του, γρήγορος σαν θεία αστραπή, φωτίζει άπλετα το βάθος των πραγμάτων. Με σκέψη επιγραμματική: «Στον κόσμο της ψυχής ο θάνατος δεν υπάρχει» ή χαρακτηρισμούς δοσμένους με τη γλώσσα της αιωνιότητας: «Ήτανε — ο Σουίφτ — ένας τιτάνας αλυσσοδεμένος από νάνους!» ή με τη μεταφορά διδαγμάτων ουσίας, όπως του Κρισναμούρτι: «Δεν επιχειρεί να μας μάθει τι να σκεπτόμαστε αλλά ΠΩΣ να σκεπτόμαστε».

Ο Στ. Βασ. με περίπατους στο χώρο του πνεύματος σκοπεί το πλησίασμα της ουσίας του ανθρώπου. Μάλιστα με πρόθεση διδακτική. Απόλυτα πετυχημένη. Γι' αυτό και το συνιστούμε σαν ελεύθερο ανάγνωσμα στους μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου. Για να μάθουν να σκέπτονται...

Ἐκυκλοφόρησε σ' ἓναν κομψὸ τόμο

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀρχαιοελληνικά

Ἐπιλογές ἀπὸ τὰ Ὀμηρικά Ἔπη

Ἐπιλογή ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα

Ἐπιλογή ἀπὸ τὴν Ὀδύσσεια

Μεταφράσεις

Πυθαγόρεια Χρυσᾶ Ἔπη

Θουκυδίδου Περικλέους Ἐπιτάφιος

Περίληπτικές Ἀφηγήσεις

Πλάτωνος Συμπόσιον ἢ περὶ Ἔρωτος

Πλάτωνος Φαῖδρος ἢ περὶ Καλοῦ

Πλάτωνος Ἀξιοχὸς ἢ περὶ Θανάτου

Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους

Πλάτωνος Φαῖδων ἢ περὶ Ψυχῆς

Ὁ Πλάτων γιὰ τὴν Παιδεία <Νόμοι—Πολιτεία>

Ὁ καταποντισμὸς τῆς Ἀτλαντίδος <Τίμαιος>

Πλουτάρχου Ἑπτὰ Σοφῶν Συμπόσιον

Τιμᾶται Δρχ. 350

Κωστή Μελισσαρόπουλου: «ΑΡΧΑΙΟΕΛΛΗΝΙΚΑ»

Φίλε κύριε Κωστή Μελισσαρόπουλε,
 Έλαβα τόν κομψό τόμο τοῦ βιβλίου σας «Ἀρχαιοελληνικά» καί μέ εὐχαρίστηση ἀναζωογόνησα μέσα μου τόν πλούσιο Ὅμηρικό λόγο ἔτσι ὅπως πολύ σωστά παραθέτετε τή μετάφραση κοντά στό πρωτότυπο. Εἶχα καί ἐγώ τήν εὐτυχία νά διδάξω τ' Ἀρχαῖα Ἑλληνικά στό Γυμνάσιο τῆς Ἀξιούπολης πού πῆγα γιά ἕνα χρόνο σάν Γυμνασιάρχης. Ἐπιτύχατε πολύ καί τή χάρηκα καί τή θαύμασα τή μετάφραση τοῦ Ἐπιτάφιου τοῦ Περικλῆ στό Θουκυδίδη. Δέν τήν γνώριζα· ἀξίζει πολύ κι ἀπορῶ πῶς δέν συστήθηκε στούς φιλόλογους των Γυμνασίων μας· δίδαξα πολλά ἔτη τόν «Ἐπιτάφιο» τοῦ Θουκυδίδη καί γνωρίζω τή χαρισματική πιστότητα πού δώσατε στή μετάφρασή σας. Ἐπίσης διάβασα καί σύγκρινα τόν «Ἀξιοχο» ἀπό τό πρωτότυπο. Δίδασκα πολλά ἀδίδακτα θέματα ἀπό τόν Πλάτωνα καί τόν Δημοσθένη. Δώσατε ἕνα πολύ χρήσιμο βιβλίο μέσα στή σύγχρονη σύγχυση· μέ κερδίσατε σάν ἀναγνώστη πολύ ἀπαιτητικό καί πρό πάντων σάν ἐπιστήμονα πού γνωρίζει τήν ἀξία τῆς προσφορᾶς Σας αὐτῆς τήν πολύτιμη στήν πατρίδα μας.

Σᾶς συγχαίρω μέ τούς χαιρετισμούς μου. Σᾶς ἀσπάζομαι

Σαράντος Παυλέας

Ἰδιαίτερα πρέπει νά τονίσω πῶς ἡ ἐπιλογή τῶν Ὅμηρικῶν κειμένων εἶναι ἀρίστη κι ἔχει μιά στοχαστική κι αἰσθητική σκοπιμότητα καί ἀποδεικνύει τό μεγαλεῖο τοῦ Ὁμήρου.

Ἀγαπητέ μου φίλε κ. Κωστή Μελισσαρόπουλε,
 Διαβάζω πάντοτε μέ μεγάλη εὐχαρίστηση καί ἐνδιαφέρον τό τόσο πλούσιο σέ περιεχόμενα περιοδικό Σας «Ἰλιός», βῆμα ἐλεύθερης Σκέψης, πού ἀπό τό 1956 συνεχίζει τήν πορεία του καί φέτος θά κλείσει τά τριάντα χρόνια, πορεία σίγουρη, καί εὐχομαι ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μου νά συνεχίσει πολλές ἀκόμη δεκαετίες νά φωτίζει τούς ἀναγνώστες καί τούς φίλους του. Τά ἄρθρα καί δοκίμιά Σας ἀνεκτίμητα μέ τόν πλατύν ὀρίζοντα τῆς σκέψης Σας.

Μέ τό ἴδιο καί μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον διαβάζω καί τά βιβλία Σας, ὅπου ἡ φιλοσοφική προβληματική ὑλοποιεῖ καί τίς λεπτότητες ἀποχρώσεις καί κάνει κατανοητές καί τίς πιό μυστικές ἔννοιες. Ἔτσι, εἶδα καί διάβασα τό βιβλίο «Ἀρχαιοελληνικά». Πλοῦτος καί γνώση σωρευμένα δημιούργησαν ἕνα αἰώνιο ἀνάγνωσμα. Ἐργάζεστε μέ σύστημα προσιτό καί ἀγαπητό σέ ὅλους, οἱ παραλληλισμοί, οἱ συσχετίσεις, οἱ ἀναφορές, δείχνουν καί πείρα καί γνώση.

Οι επιλογές από την 'Ιλιάδα και την 'Οδύσσεια ούσιαστικές, αποσπάσματα που φανερώνουν και τα σύνολα και οι μεταφράσεις από δοκιμασμένους ποιητές μας δίνουν όλο τό άρωμα των αρχαίων στίχων. Το δεύτερο και τρίτο μέρος των «'Αρχαιοελληνικών», μās μεταφέρει στην αρχαία πεζογραφία, τόσο μέ τις μεταφράσεις τις δικές Σας όσο και μέ τις περιλήψεις ή τις αναλύσεις Σας. Κάματε έργο, που έφερε πολύ κοντά μας τους αρχαίους, κοντά μας και γιά μās και γιά τά παιδιά μας. Τά έξοχα διδάγματα θά προβληματίζουν και θά φωτίζουν τόν κόσμο μας, άν έπιθυμεί, βέβαια νά φωτιστεί.

Πιστεύω πώς όσα και νά γνωρίζει ό άνθρωπος είναι λίγα μπροστά σ' αυτόν τόν θησαυρό που μās άνοίξατε. Νομίζω, τί λέω; Είμαι βέβαιος πώς τά «'Αρχαιοελληνικά» παίρνουν άνεκτίμητη θέση και γιά σήμερα και γιά αύριο και γιά πάντα.

Σας εύχαριστώ και παραμένω πάντα δικός Σας

Γ.Μ. Πολιάρχης

Άπό την «Πρωινή» Βόλου

Μια αξιόλογη πνευματική προσφορά μας κάνει ο αθηναίος συγγραφέας κ. Κωστής Μελισσαρόπουλος, πρόεδρος της Ελληνικής Θεοσοφικής Εταιρείας με το βιβλίο του «Αρχαιοελληνικά», που είχε την καλωσύνη να μου στείλει. Το βιβλίο περιλαμβάνει τρία μέρη: 1) Επιλογές από τα ομηρικά Έπη. 2) Μεταφράσεις από τον Πυθαγόρα και Θουκιδίδη. 3) Περιληπτικές αφηγήσεις από τον Πλάτωνα και τον Πλούταρχο. Και είναι χρήσιμο για όσους επιθυμούν να κάνουν μια γνωριμία «ουσίας», με τους στοχασμούς των μεγάλων αυτών πνευμάτων της αρχαίας πατρίδας μας, που λέγεται Ελλάδα. Αυτής της γωνιάς του μικρού μας πλανήτη Γη, όπου καθώς φαίνεται, έγινε κάποιο θαύμα στους καιρούς εκείνους, (έτσι ξαφνικά καθώς γίνονται τα θαύματα) και ακτινοβόλησε το πνευματικό φως στους ανθρώπους! Έλαμψε για λίγους αιώνες κι ύστερα έσβησε σαν πυροτέχνημα! Και τώρα σκότος! Σκότος βαθύ, στους ανθρώπους της Γης. Τεχνολογία και ύλη και πυρηνικές κεφαλές προηγμένης τεχνολογίας. Και ταραχή και φόβος και κίνδυνος. Σε μια τέτοια στιγμή ο συγγραφέας Κ.Μ. προσπαθεί να μας δώσει μερικές ακτίνες από το «χαμένο φως» με τα «Αρχαιοελληνικά του» — Προσφορά καλή και άξια.

Σταύρος Βασαρδάνης

Πρός τό Περιοδικό «ΙΛΙΣΟΣ»

Χαρ. Τρικούπη 26

Ἀθήνας 106 79

Παρακαλῶ, ἀποστείλατε τά σημειούμενα βιβλία ἀξίας:

α) κάτω δρχ. 1000 μέ ἀπλοῦν δέμα, διά τά ὁποῖα ἀποστέλλω
τό ἀντίτιμον ἐκ δρχ.

β) ἄνω δρχ. 1000 μέ δέμα ἐπί ἀντικαταβολῇ ἐκ δρχ.
(ὕπογραφή)

Ὄνοματεπώνυμον

Διεύθυνσις

Βιβλία		Δρχ.
H.P. Blavatsky	Τό Κλειδί τῆς Θεοσοφίας	350
»	Ἡ φωνή τῆς σιγῆς	150
Besant-Leadbetter	Ἡ Ἀτραπός τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	350
Irv. Cooper	Ἡ Μετενάρκωσις	150
A. Besant	Ἡ ἀπόκρυφη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου	150
»	Ὁ Ἐσωτερικὸς Χριστιανισμὸς	350
Vivekananda	Κάρμα - Γιόγκα	150
Βενετοῦ-Ἰλαρίωνος	Φῶς στήν Ἀτραπό	100
Krishnamurti	Στά πόδια τοῦ Διδασκάλου	100
K. Μελισσαροπούλου	Ὁ Ἰησοῦς	150
»	Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισηναμουῖρτι	250
»	Ὁ Κρισηναμουῖρτι διὰ Διαλογισμό	100
»	Ἀποκρυφισμὸς-Μυστικισμὸς	150
»	» » δερ.	250
»	Μελετήματα δερ.	500
»	Εἰσαγωγή στή Θεοσοφία	400
»	ΜΗΤΙΣ (βιβλίον σοφίας) δερ.	500
»	Τά βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α΄ δερ.	350
»	Τά βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β΄	200
»	Μεγάλες Πράξεις καὶ ἐγκλήματα σὴν Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων	350
»	Ἀρχαιοελληνικά	350
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογὴ ἐτῶν 1956-57-58		400
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογὴ ἐτῶν 1959-60-61		400
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογὴ ἐτῶν 1962-65		400
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογὴ ἐτῶν 1966-70		500

Σύνολον

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας

ἐν Ἑλλάδι

Χαρ. Τρικούπη 26 - Ἀθήναι 106 79

Ἐκδότης Διευθυντής:

Κωστής Ν. Μελισσαρόπουλος

Πλατ. Ἑθνικῆς Τραπεζῆς 3, Φιλο-

θήη 152 37

Τιμὴ τεύχους Δρχ. 100

Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος 1985

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Δράμα: Φιλ. Τζάλλας

Ζάκυνθος: Ἴππ. Καλογερόπουλος

Ἡράκλειον: Βασ. Βασιλείου

Ἰωάννινα: Μιχ. Πραπίδης

Καβάλα: Πέτρος Φραγκίδης

Κέρκυρα: Ἀλεξ. Λοῦβρος

Κομοτινή: Ἰω. Σαμουρκασιδῆς

Λαμία: Ἀντ. Τριανταφύλλου

Λάρισα: Ἄρ. Σοφίτης

Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης

Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης

Πάτραι: Ἀθ. Κοντοσάκης

Ρέθυμνο: Ἀντ. Βιστάκης

Ρόδος: Σταῦρος Βαφείδης

Σέρραι: Ἀνέστης Σάββας

Σῦρος: Π. Ζαραφωνίτης

Χαλκίδα: Γ. Λάμπρου

Χανιά: Ἐμμ. Νοδaráκης

Ἀμμόχωστος: Ἀνδρ. Τσόκκος

Λεμεσός: Ἀνδρὸς Σωτηρίου

Λευκωσία: Θεοφ. Παναγιώτου, 2

Ὁθωνος, Τ.Τ. 102, τηλ. 74815

Πάφος: Κ. Καθητζιώτης

Ἰσταμπούλ: Γ. Βακαλόπουλος

Δαυλός, Διευθ. Δημ. Λάμπρου (Ἰούλ.,
Αὔγ.-Σεπτ.)Σύγχρονη Σκέψη, Ἀρχισ. Γ. Χαλατσᾶς
(Ἰούλ., Αὔγ.)Ἰσραηλινὰ Νέα, Ἐκδ. Δ. Νικολαΐδης
(Ἰούλ.-Αὔγ.)Νέα Σύνορα, Διευθ. Δ. Βαλασκαντζῆς
(Ἰούλ.-Σεπτ.)Τὸ κουτί τῆς Πανδώρας, Διευθ. Κατε-
ρίνα Τσαλίκη-Κατσιώρη (Ἰούλ.,
Αὔγ., Σεπτ.)Λογοτεχνικὴ Ἐπιθεώρηση, Ἐκδ. Ν.
Νικολαΐδης (Σεπτ.)Χρονικά, Ὑπεύθ. Ἰωσ. Λόβιγγερ (Σε-
πτ.)

Ὁ Φυσιολάτρης (Σεπτ.-Ὀκτ.)

**ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ
ΕΤΗΣΙΩΣ ΔΡΧ. 600-1.000**

Βιβλία Κρισανμοῦρτι

Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου (ἐκδ. 1966)	100
Ἐκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισανμοῦρτι (Κ. Μελισσαροπούλου)	250
Ὁ Κρισανμοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμό (Κ. Μελισσαροπούλου)	100
Ἐκπαίδευσι καὶ σημασία ζωῆς	— 1953 250
Ἐλευθερία, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος	— 1954 500
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Α΄ σειρά)	— 1956 500
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Β΄ σειρά)	— 1958 500
Στοχασμοὶ πάνω στὴ ζωὴ (Γ΄ σειρά)	— 1960 500
Ὅμιλιες στὴν Εὐρώπῃ	— 1967 400
Στὴ σιγὴ τοῦ Νοῦ	— 1970 300
Ἡ ἀναγκαιότητα τῆς ἀλλαγῆς	— 1970 300
Τὸ πέταγμα τοῦ ἀέτοῦ	— 1971 300
Τὰ πρῶτα βήματα τῆς μάθησης	— 1975 500

Ἐγγράψετε νέους συνδρομητὰς

Συνδρομὴ 1985 δρχ. 600
Ἐξωτερικοῦ \$ 10, ἀεροπορικῶς \$ 15

«Ἐπιλογαὶ» ΙΛΙΣΟΥ

Α΄ Τριετίας 1956—1957—1958

Β΄ Τριετίας 1959—1960—1961

Γ΄ Τετραετίας 1962—1965

ἐκάστη δεμένῃ πρὸς δρχ. 400

Δ΄ Πενταετίας 1966—1970

Χαρτόδετη δρχ. 400, δεμένῃ δρχ. 500

Αἱ συνδρομαὶ ἢ ἀντίτιμον βιβλίων νὰ ἀποστέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴν ἢ τραπεζικὴν ἐπιταγὴν -ὄχι μὲ ἐντολὴν- ἐπ' ὀνόματι Κωστῆ Μελισσαροπούλου
Χαρ. Τρικοῦπη 26, α' ὄροφος Κωδ. 106 79. Τηλ. 3620-702

ΧΡΙΣΤΟΥ Α. ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΥ

Βασικὲς πληροφορίες περὶ Τεκτονισμοῦ
καὶ τὸ «περιβόλι» τοῦ Ἀντιτεκτονισμοῦ στὸ βιβλίον
Οἱ τίτλοι τῶν κυπριακῶν στοῶν Δρχ. 200

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ

ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ» Α.Β.Ε.Ε.

Τηλ. 9217513 - 9214820

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Σαράντος Παυλέας: Ὁ Κύριος Ὀδυσσεύς, Ὑπῆρχα, Ποιότητα οὐρανῶν	281
Λούλα Κωνσταντινίδου: Κυκλάδες	283
Διον. Κουλεντιανός: Γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἀφρικῆς	284
Παν. Ἀναγνώστου: Σπῦρος Νάγος	285
Νικ. Κροντηρᾶς: Ὁ σκοπός καὶ ἡ μορφή τῆς Τέχνης	289
Dennis Balson: Ἡ πνευματικὴ Διάστασις	291
Νίκος Τέντας: Χιροσίμα	294
Θωμᾶς Κιουστελίδης: Κάθαρση-Ἀρετὴ-Ἠθικὴ	297
Ἄννα Μπουρατζῆ-Θῶδα: Φοῖβε Ἥλιε	303
Ἡ ἑορτὴ τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ στὴ Θ.Ε. ἐν Ἑλλάδι	305
Κωστῆς Κοκόροβιτς: Φωτιές τ' Ἀγιάννη	318
Κωστῆς Μελισσαρόπουλος: Ὁ ἀθάνατος Κόμης τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ	319
Ἀφιέρωμα στὴν παγκόσμια ἡμέρα τῶν ζώων	327
Ζάνος Γουγουτᾶς: Ποία εἶναι τὰ κίνητρα τῆς Χριστιανικῆς διαγωγῆς;	331
Πετρούλα Παναγιωτίδη: Ποῦ νὰ πάω	332
Νίκος Τέντας: Τὰ Νέα Βιβλία	333
Ἀρχαιοελληνικά·	339

Στά προσεχῆ τεύχη

Κ. Γ. Μπούκας: Τὸ Θεῖο Φῶς
Παν. Ἀναγνώστου: Διὰ τῆς Ἀναγεννήσεως ἡ Ἑξέλιξις
Δημ. Κυριάκης: Περὶ Pierre Teilhard.
Νίκος Τέντας: Τὰ Νέα Βιβλία.